

అమృతము

9346

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5.

సంపుటము. ౫

జెన్నవట్టణము 1918 సం. ఏప్రిల్ నెల 13 వ తేది శనివారము

కాళయక్తి నాను సంవత్సర వైశాఖ శుక్ల ౨

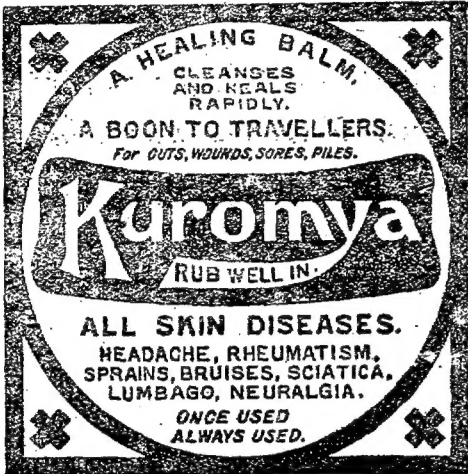
No. 11

సంచిక ౧౧

కురోమియా

నవనీతము

(1044)

PRICE - ONE RUPEE - POSTAGE EXTRA. Messrs. SPENCER & Co. LD., MOUNT ROAD, MADRAS.

పుండ్లు, గాయములు, మూలశంఖి, తలనొప్పి, నడుమునొప్పి, జలుబు మున్నగువాటికి సిద్ధాపథము. పలువురు పయోగించి, పెక్కు సంతానపత్రములనందియున్నారు. ఒకమారు ఉపయోగించిన దాని అమృతోపయోగము మీకే తెలియును. డబ్బీరు 1-0-0.

స్వేచ్ఛరు కంపెనీ, మాంటురోడ్డు, మదరాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనాడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అపరిమితపు రక్తములన జనించు బాధ్యులకు కీరీటుమంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండచూలములను, ప్రాంతవ్యాధులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి కక్షివంతమైన కక్షుత్త కాచి

(10)

కక్షావధిసారసవరిల్లా నామ మిచ్చుట నిష్కంఠము, నహితమైన కక్షుత్తమును అన్ని విధములైన కీరీటుమంటి పోగొట్టును. శరీరమునందలి హానికరకీరీటుమంటి, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును పోగొట్టి కక్షుత్తమును కుక్షుత్తమును. కీరీటుమంటి గలగలమును. 16 రోజులవరకు కుంటుంటు 4 రోజుల వద్దే అంతము.

ప్రొవైటరు: పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

వికసావరివి ప్రశంస

వికసావరివి ప్రశంస. వికసావరివి ప్రశంస.

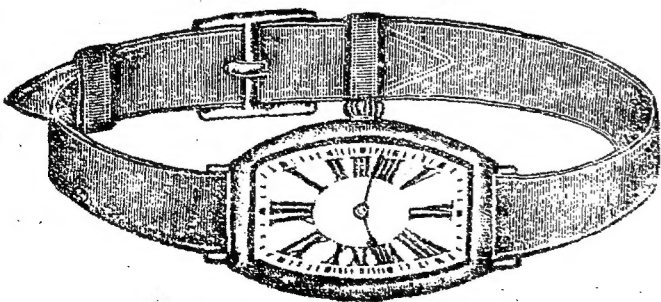
కంఠవర్షకాశాల-విద్యా ప్రశస్తి

విద్య ప్రశస్తి. కంఠవర్షకాశాల-విద్యా ప్రశస్తి.

విద్య ప్రశస్తి. కంఠవర్షకాశాల-విద్యా ప్రశస్తి.

ఒక నిమిష మాలస్యమైనను!

ఒక గంట ఆలస్యమైనట్లే!

(1049)

గడియారములు పెక్కు రకములు మావద్ద గలవు. నమ్మకమైనవి. చాల స్వల్పధరలు. సాగునైనట్టియు, అందమైనట్టియు సరియైనకాలమును చూపునట్టియు గడియారములను సప్లయ చేయగలవారము. జేబులో వేసికొనుటకును, మోటారుబండ్లకును, వేటకును, ప్రయాణమునకు పయోగించు గడియారములు కలవు.

అందఱి వద్దను దొరుకగలవు.

ఏజంట్లు: జి. థి. సంపత్తు శెట్టి అండుకో, ఎన్. ప్లనేడు, మదరాసు.

అమృతసంజీవి లేహ్యము,

అమృతసంజీవి లేహ్యము.

ఈ లేహ్యము, మార్గము అనుభవములచే శుద్ధ వనమాలిక అంతో లేహ్యము చేయబడినది. ఈ లేహ్యము, మార్గములచే సర్వ

విధములగు మేహసంబంధమైన వ్యాధులు నివారణ కాగలదు. ప్రపంచమున ముఖ్యసంబంధమైన మేహ రోగములచే యొందరు బాధ నొందుచుంటుంటేను. అట్టివారి కిది దేశలాభ ప్రసాదము. దీనిని సేవించిన గర్భము శుభ్రమై, పుట్టి నిచ్చి నరములకు చలుత్వమును కలుగ చేయుటలో మేటియైనది.

దీనిని స్త్రీలు, పురుషులు, అందరును వాడవచ్చును. (536) 48 దినములు సేవించు లేహ్యము, గ్రాహకముగల సెట్టు 2-కి 3-8-0 24 దినములు సేవించగల సెట్టు 1-కి 1-12-0 1 సెట్టుకు వాస్తవ 0-4-0. 2 సెట్టు కొనవారలకు పోస్తే 1-కి 1-12-0. వివరము: లేహ్యము డిపో, ౧౦, ౬ మేంజేకమే, పి. థి. సావంతుకారులేట, మదరాసు.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము పరమామృతము.

చక్కని డబ్బీలో సహా దీని 1-కి నెల 0-8-0.

తలనొప్పిల మాన్యును. వాస్తవపు నొప్పిల బాధ తోలును. వాయువు పోట్ల పోగొట్టును. నవాబుల లిగి యొందును. ప్రయోజనమునుండుదిగినది.

జామూలీకలచ హిందూ శాశ్వతము.

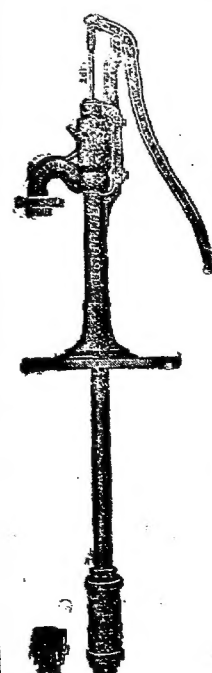
కయాలకాయములు మంచిమందు.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు. ముందు పుస్తక గులకు 1-కి ... 2-0-0. అమృతాంజనము డిపో, 108, ప్రేరకాట్ట, బొంబాయి, ౬, బొంబాయి కి. చక్కాను.

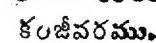
Mayer's Hand Pump

537

మయర్స్ హ్యాండు పంపు

గంజాముజిల్లా పెద్దగా సంస్థానపు ఇంజనీరు జె. బర్మెట్టుగారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు. "మీరు సంతృప్తిన పంపు (50 అడుగులలోపు) కడు సంతృప్తికరముగ నున్నది." ఇంటియందును, లోటయందును, నీటి కష్టములను బావుకొనటకు మయర్స్ హ్యాండు పంపును వాడుకొనడు. దీనిని నీటి నులభముగ అవర్చనలెను. ప్రయాణము లేక పనిచేయవచ్చును. 150 అడుగుల లోతుకంటె ఎంత లోతునైనను ఉపయోగింపవచ్చును. వివరములకొరకు నేడే ఈ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయుడు: K. B. JOSHI & Co, 32, Hornby Road Fort, BOMBAY.

కర్ణాటరాష్ట్రము

జి. అన్నారావుగారు "ఎప్రిమాన్స్ రెవ్యూ" అను పత్రిక కిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

తూర్పు తీరమున తమ ఆంధ్ర సోదరుల ననుకరించి కర్ణాటకు కూడ తమకు ప్రత్యేక రాష్ట్రమును, ప్రత్యేక ప్రభుత్వమును వలయునని యిప్పుడు కోరుచున్నారు. కన్నడ యను సామాంతరము గల వివిధ కర్ణాటమండలములలోని ప్రజల నేక ప్రదేశములందు తెదజల్లబడియున్నారు. కర్ణాట భాషను వాడు ప్రజలు గల నాలుగు మండలములు బొంబాయి రాజధానియందును, రెండు చెన్నరాజధానియందును గలవు. పర్వతప్రదేశ మై కర్ణాటము మాతృభాషగా గల కూర్చు ప్రత్యేకపాలనాభాగముగ నున్నది. ఇంకను, కర్ణాటము మాతృభాషగా గలవారధికసంఖ్యాకులుగ నున్న ప్రదేశములు బొంబాయి, చెన్నరాష్ట్రములయందు నేకములు ఉన్నవి. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిభజన కాలమున కర్ణాటకు కోరికల దృఢీకరించుట దుస్సాధ్యము. మైసూరు, హైదరాబాదునున్న కర్ణాటలుగాక, బ్రిటిషుపాలనముక్రింద నున్నవారి సంఖ్య 80 లక్షలు. ఈ రెండు స్వదేశ సంస్థానములలో వీరు 70 లక్షలమందియున్నారు. ఈవిధముగ 150 లక్షలు జనసంఖ్యగల కర్ణాటకులకు ఏకపరిపాలనము గాని, రాజకీయకమిషన్లు గాని లేదు. వారివిద్య, రాజకీయాశయములు మాడు బ్రిటిషురాష్ట్రప్రభుత్వముల బట్టియు, రెండు స్వదేశసంస్థానపాలకుల బట్టియు విభజింపబడినవి. స్వదేశ సంస్థానాధిపత్యమునట్లున్న కర్ణాటలు! విషయమై యేమి చేయుటకును వీలులేకున్నను, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమున వివిధ భాగములయందు నెట్లాచేదరైన కర్ణాటల నొక ప్రదేశమున ప్రత్యేక రాష్ట్రముగ జేర్చి, ప్రత్యేక రాజధానియు, ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయమును నొసంగుట త్యక్తపరమని బ్రిటిషువారి కొక నిశ్చయమును బంపు తెంతయు సమంజసము.

ప్రస్తుత రాష్ట్రనిర్మాణమున బట్టి కర్ణాటమండలములు తమతమ రాజధానుల కలిమూరమున నుండి యున్నవి. వారికి విద్య రాజకీయసౌకర్యములు నున్న. వీరినుం దుద్భవించు ప్రతిభాశక్తులు కూడ తమకంటె అభివృద్ధిగాంచు తెక్కుడవకాదు. కర్ణాటకుల చురట, ద్రవిడ సోదరులలో పోటీ చేయజాలక వెనుకబడియుండవలసివచ్చుచున్నది. వీరు రాజధానులకును విశ్వవిద్యాలయస్థానములకును అతిమూరమున నుండుటచే ప్రభుత్వమువారి విషయమున గావించు సహాయమును సంపూర్ణముగ నందజాలకున్నారు. ఇందు కొన్ని మండలములు రైలు, కాలువమార్గము, రోడ్లు, వంతెనలు యిన్నిగు ప్రయాణసౌఖ్యములేక కష్టముల ననుభవింపచున్నవి. రైలుమార్గము మున్నగు ప్రయాణసౌకర్యములకు, విశాలమగు సముద్ర తీరమును గల ఆంధ్రదేశవాసులే తమకు ప్రత్యేక రాష్ట్రమును, పాలనాస్వాతంత్ర్యమును కావలెనని యిటునెత్తి పలుకుచుండ, కష్టములపాలై ఇంతివారు తృణీకరింపబడుచున్న కర్ణాటకుల తమకు ప్రత్యేక రాష్ట్రము వాంఛనీయుమని ఆందోళనము సలుపుటయందు దృఢాయ మెద్దియు లేదు.

ఇట్టి ఐక్యతైత్వ మత్యవసరము. భీమపన్నులగు కమిషనరులతో సమ్మతిమై, తమ వ్యక్తిత్వమున నశంపజేసి కొన కర్ణాటకు లభింపించు చుండిన దక్క కర్ణాట భాష్యభిమానులందరును అట్టి యుపద్రవమును తొలగించుటకును, వారి యాశయములు సఫలీకృతము లగుటకును ఐక్యమత్యముతో ప్రయత్నించుట త్యక్తమని గ్రహింపకపోదు.

కాని "కొలది దినములకు బూర్వము మీరు భారత జాతీయంతయు మొక్కచేయని పలుకుచు నున్నారు. నేడు ఆంధ్ర, కర్ణాట, కంక, మహారాష్ట్ర రాష్ట్రముద్భవించిన యేకజాతీయతాభావములగతి యేమి?" అని జాతీయవాదులు ప్రశ్నించుచున్నారు.

ఇట్టి దురభిప్రాయములతోడనే మా! శత్రుగారి తీర్మానము తిరస్కృతమైనట్లు తోచుచున్నది. కాని యిట్టికార్యము నకు బాధ్యులగు వారలు కేవలనిందారోపణములన జాతీయతా దావానలము చల్లారునని తలంచుట పొరబాటు. అది నిజమగుదావానల మైనచో నెన్నటికియినను ప్రజ్వలంపక మానదు. లేకున్న తృణముకూడ దానిని గప్పివేయ శక్తియుంతమై యుండును.

ఈ స్వజాతీయతావాదులు బూటకము గాదనియు, అది నిజమగు బడబాసలమనియు, దానిని తృణీకరించుట విచారహీనుమగుననియు నాకు దృఢవిశ్వాసము కలదు.

మనజాతి శక్తిహీన మగుచున్నదా? రాజ్యమును గాని, ఉద్యమమును గాని అంత్యదశయందు గాననగు విభేదచిహ్నములకు మన మెరయగుచున్నారమా? లేదు; ముమ్మాటికిని లేదు. భారతీయులందరును ఏకజాతీయులు. కాని మన కందరకును ప్రత్యేకగృహములు కలవు. ఎవరి గృహములవారు చక్క బెట్టుకొని, స్వపరిపాలనానుసమయము సుప్రకాశించునపుడు సంసిద్ధులై యుండుట మనవిధి.

ఉద్యోగవాంఛయే, కర్ణాటకుల నిట్టి యుద్యమమునకు ప్రేరేపించుచున్నదని తలంచుట భావ్యముకాదు. ఉత్తర, దక్షిణ రాష్ట్రములయందున్న నాగరకముతో సంస్కర్మ గలిగి తగిన పోరాత్మాహము లేమిచే కర్ణాట నాగరకమును, కర్ణాట భాషయు కర్ణాట సాంస్కృతికమును నామమాత్రావశిష్టము. లగునని భీతి జనించుచున్నది. విదేశప్రభుత్వముచే మాత్రమే గాక, దేశపుత్రులచేతను కర్ణాటభాష నిరసంపదకు తెంతయు విచారదాయకము. రెండు విశ్వవిద్యాలయములయందును పట్టపరీక్షలయందు దారి తేరిన 5, 6 గురు కర్ణాటకులు తమ దేశజాలకు మాతృభాషలో నుపన్యసింపజాలని దుస్థితియందు నున్నారనుట కంటె ఎక్కుడు విమోచనసూచకము నేరొందుండజాలదు. ఇందు మూలమున క్రియాశక్తి అంతమందుచున్నది; గంభీర లుద్భవంపకున్నారు. అచ్చటచ్చట నున్న దేశభక్త సంఘములు, యుక్త సహాయవీరహితములగుటచే కర్ణాటభాషాధ్వరణమునకు దోడ్పడజాలకున్నది. కర్ణాటరాష్ట్రనిర్మాణము వలన మన మాతృభాష తలయెత్తగలదనుటకు సందియములేదు. ఇది జాతీయప్రతిభాకల నని ప్రమింపరాదు. తన సంతానమంతయు సౌఖ్యమునందనలేని అభిలషించు భారతమాత తక్కినవారెల్లరకును తన భువనము ద్దుతింప నకకాశముగ గరిగియుండ, కర్ణాటకులుమాత్రము గృహచ్చిద్రములచే నటుల గావంపజాలకుండుట జూచి సహింపగలుగునా?

కర్ణాటోద్యమవాదులలో గొందరు కనరా, బళ్ళారి, కూర్చు మండలములను బొంబాయిరాష్ట్రమున సమ్మిళితముగావంప నంగీకరింతురు. దక్షిణకనరాప్రజలు మదరాసుకంటె బొంబాయిరాష్ట్రముననుండుటకే అభిలషింతురు. కాని దక్షిణకనరాప్రజలు తలచినదానికంటె బొంబాయిరాష్ట్రమున గల కొన్ని ప్రదేశములలో ఆంగ్ల విద్యాసౌకర్యములు చాల తక్కువగనున్నవి. కూర్చుకు ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వముండుటచే నీవిషయమున మార్పుల నభిలషింపదు. ఇంతేగాక, మదరాసువాసులతో విజ్ఞానవిషయకపోటీకి బదులు, మరాటా, పార్సీవారలతో పోటీని దెచ్చుకొను తెంతయు అనర్థదాయకము. కావున, చెన్నరాజధానినుండి బొంబాయిరాష్ట్రమునకు మారుట లాభకరముకాదు. అందుచే, ప్రత్యేక కర్ణాటరాష్ట్రమును నిర్మించి మైసూరు రెసిడెంటుగా నున్నవారిని దీనికి రెసిడెంటు గవర్నరుగ నియమించి, భావికాలమున నీ సమస్యకు తగు పరిష్కారము లభించుదనకు నీవిధానము నవలంబించిన బాగుండును. కాని, మనభాష వృద్ధిగాంచవలయునెడల, మన మితికాజుల వ్యక్తిత్వసంస్థాపనముచే మూలబడియుండునందె తప్పించుకొని వలయునెడల, ప్రత్యేక కర్ణాటరాష్ట్రనిర్మాణ మత్యవసరము. ఇట్టి దురవస్థను నివారించుటకును దేశభక్తియుతులగు కర్ణాటకు తెల్లరును నాతో నేకీకరింతురని నమ్మెదను.

కర్ణాటకులకు ముప్రసిద్ధ ప్రాచీనచారిత్ర సాంప్రదాయములు కలవు. పశ్చిమ చాళుఖ్యులు కర్ణాటకు. లింగాయత మతస్థాపకుడు బసవ అనునతడు కర్ణాటరాజ్య ముచ్చదశయందున్నప్పుడే యుద్భవించెను. కడపటి విజయనగరరాజులు

కర్ణాట భాషాపోషకులు. వీరు కర్ణాటభాషోద్భవులు. తలికొట యుద్ధముతో కర్ణాటభాషాస్వరూపించెను. రామరాజునుబట్టిబచ్చిన రాజులతోపాటును కర్ణాటదేశము నేటివరకు అనుభవించుచున్నది. 1565 వత్సరములనుండియు పోలెడువలె కర్ణాటదేశము కూడ ఆనేక యిక్కట్లు పాలయెను. పోలెడువలెనేకీయా దేశమును బలసంపన్నములగు రాజ్యములవారి బడి, విభజింపబడెను. ఉత్తరకర్ణాటము భామినీ విశిష్టుల వశమయెను. దెన్నూరు, మునోరు, శ్రీరంగపట్టణము లందలి చిన్నరాజులు చాళుఖ్య, విజయనగరాధీశులవలె తమవంశముల స్థాపింపవలెనని తమ రాజ్యముల నెలకొల్పిరి. హైదరాబాద్ బెద్నూరు, హోనోరు ప్రదేశముల నేకము చేసి, ప్రస్తుత మైసూరు రాష్ట్రనిర్మాత యాయెను. కొంతకాలమువరకు మహమ్మదీయరాజు క్రింద కర్ణాటవిజ్ఞాంభణము నుసాధ్యుని తోచెను. కాని 1799 సంవత్సరమున శ్రీరంగపట్టణము పడిపోయిన తోడనే ఆ ఆశలు నిరాశలయెను. అటుపిమ్మట మరాఠులు, నిజాము, కంపెనీ ప్రభుత్వము అదృష్టహీన యగు కర్ణాట రాష్ట్రమును విభజించుకొనిరి. ఇందుచే కర్ణాట రాజ్యమునకు పోలెడు విభజనము కంటె నెక్కుడు కీడు వాటిలెను. అప్పటినుండియు నొక శతాబ్దము నిద్రావస్థలో నుండి కర్ణాటరాజ్య మింకను మేల్కొన జాలకున్నది. కర్ణాటరాష్ట్రపునరుద్ధరణమునకును, ఐక్యమత్యమునకును ఆంగ్లవిద్యాధికులు శక్తివంచన లేక పాటుపడుట త్యక్తపరము.

కోర్టు నోటీసు.

నర్సారావుపేట డి. మునసుబుకోర్టులో ఆ 666 రు 1917

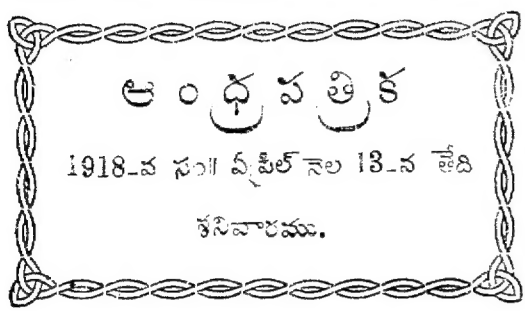
వాది: దర్బా హనుమయ్య,
ప్రతివాది: జంధ్యాల లక్ష్మీనారాయణ.
ఈ నెంబరున ఆనగా, వాదిపేర ప్రతివాది నెల 1-కి 100-కి 1 రూ.య చొ. న డి.తో రు 150 లకు, 15-9-1910 తేదీన (వాయిదించుచున్న రిజిస్టరు తాకట్టు దస్తావేజునుబట్టి ప్రతివాదిపైని వాది రు 275-8-0 లకు దావా దాఖలుచేసి యున్నాడు. సదరు యాదావా ప్రతివాది ఆక్షేపణ నోటీసు నిమిత్తం 19-6-18 తేదీకి వాయిదాయయ్యున్నది. గనుక ప్రతివాదికి యాదావాలో ఆక్షేపణ బున్నయెడల ఆ వాయిదా రోజున హాజరై ప్రతివాది స్వయంగాగాని వకీలుద్వారాగాని కోర్టువారితో మనవిచేసికొనుటకు యిందుమూలముగా తెలియ పర్చడమైనది.

Narasaraopet, } A. Venkata Rao,
9-4-1918. } Pleader.

సావరన్ అండుకంపెనివారి
తా మ ర తై ల ము.
ఈతైలము 2 రోజులు తామర, ఏనుగగడ్డి,
దురద, తీల ఇటువంటి చర్మవ్యాధులకు వైస రాచిన
యెడల మాయమైపోవును. గుణములేదనిన డబ్బు
వాధను చేయబడును. బుడ్డి 1-కి క్రయం ఆ. 12.
3 బుడ్డు పోస్తుఖప్పులు కరైరా లేవు
సావరన్ అండుకంపెని,
(1189) కచ్చారేశ్వర అగ్రహారం, మదరాసు.

జై గు భ య ము లేదు.
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి
జై గు జై గు
ని వార కౌ వ ధ ము లు
మా మందులు గడచిన రునది వత్సరములుగ ఇండియా, సర్కా, సిల్కా దేశములయందును, స్వదేశసంస్థానముల
యందును అనేక స్థాన గోకులను కాపాడుట లోకవిదితము. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించిన
జై గు సో క దు.
హైమాదిపానకము 6 ఔన్సుల బుడ్డి ౧-కి రు ౧-౦-౦ | శలహిత్యుం 1 ఔన్సు బుడ్డి ౧-కి రు ౦-౧౦-౦
డిటో 3 " " ౦-౧౦-౦ | డిటో 1 " " ౦-౦-౦
ప్యాకింగు పోస్టేజీవేలు. కోరువారికి మాపెద్ద క్యాటలాగుచిత్రముగ పంపబడును.
తంతి విలాసము: "పండిట్" మదరాస్.
ఆ యు ర్వేదాశ్రమం, శిశు, ఆచారప్పన్ వీధి, జి.టి. మదరాసు.

తెలకుగారు ఆంగ్ల దేశమునకు రాగాడదని యుద్ధమంత్రి వర్గమునా రాజ్యాసించుట సింహళ దొంగతనమువారి కార్యదర్శి లోక మాన్యతలకు నష్టము కల్గితిని అంటివార్తను వెనది 12 వ తేదీన కలకత్తా నుండి తండ్రివార్త వచ్చింది. ఇండియా మంత్రిగారు పంపిండ్రివార్త అధిని వేశముల మంత్రివార్త నేడుదయమున కొలిం బోకుచేరినది. "మీరు ఇంగ్లాండుదేశమునకు రాగా డదని యుద్ధమంత్రివర్గమువారు ఖండితముగ నిర్ధా రణజేసిరి. కాన ఇటీవల చేయబడిన 'ఎడార్లు మెంటు'ను రద్దపరచుటకు మీ పానుపొట్టులను మా కార్యాలయమునకు పంపిగోరెదను. నే పట్టు వ్రాయవలసివచ్చుటకు చిత్తినియిన్నాను."

ప్రధానమంత్రిగారి సందేశము

హిందూదేశ మితరుణమున నడుముగట్ట వలసినదని, ప్రధానమంత్రిగారు సందేశ మిచ్చి యుండిరి. ఎక్కడనో, యిది దలచుచుండిన జర్మను యువద్రవము హిందూదేశమునకు గూడ దాప రింపనుండు. దేశ మితరుణము నొక్కవారు తన విధ్యుక్త మెద్దియో సంస్కరించుకొని, కార్యభార ము వహించుట ప్రధానకర్తవ్యము. తమ భర్తా మునుగూర్చి అన్ని భాగములందలి భారతీయులను తీవ్రముగ నాలోచించుచున్నారు. భారతీయుల తోబాటు ప్రభుత్వమువారును సంచలనము జూపుచున్నారు. రాజకీయవిధిగారును, ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారును, సిప్తానా ప్రస్తుత స్థితి గూర్చి యోచించుటకు సమావేశము సమకూర్చెదలని తెలియుచున్నది. నంగదేశము లపుడే, మేల్కొని బహిరంగసభ గావించిరి. తమచేత నైసంతవరకు సంగ్రాహమునకు నాయముగావించుటకు, తీర్మానించుటయే గాక, బ్రజలలో సంగ్రామోత్సాహము ప్రబలముగా రాజకీయనిర్బంధతుల కంద రకును స్వాతంత్ర్య మొసగవలయు నని గూడ గోరిరి. ఇందులో విపరీత మెద్దియు గానింపదు. ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునకే మాట్లాడెచ్చివెట్టి, జర్మనులు యోచించుచున్నపుడు, సామ్రాజ్యవాదు లెల్లరు గలసి తమతమ విభేదముల నావలద్రోసి ఏకసంకల్పముతో నెదుట నున్న సుప్రద్రవమును బోద్రోలుట మాఖ్యధర్మము. ఈ తరుణమున ప్రజల నుత్సాహపూరితుల గావించుటకేయే మార్గముల ననుసరింపవలయునో పాటి నన్నిటిని వెన్నెంటునే ప్రభుత్వము రచించింపవలయును. భారతీయులయెడ, అధికారనర్గమువానికి తగిన విశ్వాసము లేదని ప్రజలలో సమ్యక్భావ బాగుగ వ్యాపించియున్నది. ఆమెప్పుడును బోనాడుట కింత కన్నను, మంచివయసుకుండునని యూహించుటకు వీలుండదు. అసమానముమీద సిద్ధుంధతులయిన తమ సోదరులు కారాగృహశిక్షల ననుభవించుచుండ, భారతీయులలో ప్రబలత్సాహము జనించుట కష్టసాధ్యమగును. ప్రస్తుతపరిస్థితులందు గూడ, నైసికులు దొరకకబోరు గాని, ర్బంధము దొరికినపిమ్మట ప్రజలలో నతిశయి

చు నుత్సాహమునకు మేర యుండదు. ఇందుకు దోడు రాజ్యాంగ సంస్కరణ సమస్య పరిష్కారమునకు ప్రధానమంత్రిగారు త్వరలో గడంగినచో, నిర్బంధనైసిక విధానమున కయినను ప్రజలు సంతోషపూర్వకముగ సంసిద్ధులగుదురు. సంగ్రామ సాహాయ్యమునకు మారుగ సంస్కరణముల నొసగవని మేము బేరమాడుట లేదు. కాని ప్రజలలో ప్రబలత్సాహమును జనింపజేయుటకు ఉదారభావభరితములగు కార్యములే నెక్కుడుగ తోడ్పడునని మేము విశ్వసించుచున్నాము. ఇప్పుడు దేశమునం దుద్భవించి వలసిన శౌర్యధైర్య ప్రతాపము లసామాన్యములుగ నుండవలయును. శత్రువిజృంభణమును మొదలగుట పోకివేయ శక్తిగలిగి యుండవలయును. అసాధారణ పరిస్థితులలో యసాధారణ ప్రతిక్రియల నవలంబించుట ప్రభుత్వమువారి ధర్మము. రానున్న సిప్తా సమావేశములో ప్రభుత్వము వారు దూర మాలోచించి తగిన ప్రతిక్రియలను సూచింప గోరుచున్నారము.

సామ్రాజ్యము నొకవంక మహాప్రద్రవ మెదుర్కొనుచున్నను, ఆంగ్లో హైందవులు తమ ప్రాత సిద్ధాంతముల విడనాడకుండుట శోచనీయము. సి. ఆర్. దాసుగారు కలకత్తాలో నిర్బంధతుల విమోచనము గూర్చి యుపపాదించిన తీర్మానము మెయిలుపత్రిక మాసపమును తలక్రిందులు జేసినది. హిందూదేశము నెడల ప్రభుత్వ మాదార్యము జూపుట మెయిలుపత్రికకు కంటకముగ నుండును. ఆపత్తమయమందయినను, మెయిలుపత్రిక భారతీయులయెడ భాత్యభావము జూపుటకు బూనుకొనలేదు. శత్రువిదాళమును ప్రధానముగ జూచికొనువా రెవరును, సామ్రాజ్య దార్శ్యమున కుపయోగింపవలసిన సాధనముల గూర్చి యీసమయమునం దభ్యంతరముల సూచిచారు. కాని భారతీయుల సంఖ్యాకులను నైస్యమున జేర్చికొనుటచే, హిందూదేశమున కెక్కుడు వరము లొసగివలసివచ్చు నేమో యని మెయిలుపత్రిక వెఱపుజూపుచున్నది. అనుగొనినంత విశేషముగ హిందూదేశమునుండి సంగ్రామసాహాయ్యమును బడయుటకు వీలు లేదట. ఇందుకు మెయిలుపత్రిక రెండుకారణముల సూచించినది. హిందూదేశమున లభించే మనుష్యులకు తగినటుల సంగ్రామ పరికరముల గూర్చుటకు ఏ బుండకబోవుట మొదటి కారణము. రెండవ కారణ మింతకన్నను విచిత్రముగ నున్నది. హైందవ నైస్యముల నడపుటకు తగినంతమంది బ్రిటీషు ఉద్యోగులు లభించరనుట రెండవకారణము. ఈ రెండుకారణములను ఏ పసిబాలునికైనను, విపరీతముగ దోచకమానపు, ఆంగ్లోమోద్యోగులు లభింపక బోయినచో హైందవమోద్యోగుల తయారుజేయుట కభ్యంతరమేమో దోచుకున్నది. భారతీయుల యున్నతీవ్రద్రవ్య కన్నులను సిద్ధాతమును విస్మయము కిక్కిరింపనను, మెయిలుపత్రికకు మన సాష్టాకునది. భారతీయనైసికులే యంతవరకును పశ్చిమేతర రంగములలో శత్రువిజృంభణను నాపివైచుచున్నారని లాయడు జాజ్జిగారి యుపన్యాసమున పుష్కలముగా గాననగును. నేటి రూటులండ్రి వార్తలలో భారతీయుల యమూల్య సాయము గూర్చి ప్రధాన మంత్రిగారి ప్రశంస యీ తీరున గాననగును.

"మెసపోటేమియాలో ఒక్క శ్వేతపతాలము మాత్రమే యున్నది. ఈజిప్టు, పాలెస్టీనులలో శ్వేత నైస్యములు మూడు మాత్రమే గలవు. మిగిలిన వన్నియు భారతీయ నైస్యములు గాని, యుధయులు గలసిన నైస్యములు గాని,

యై యున్నవి. ఈ సందిగ్ధస్థితిలో హిందూదేశము సామ్రాజ్యమున కద్భుతముగ దోడ్పడి నందులకు ప్రధానమంత్రిగారు తమ కృతజ్ఞతను తెలిపిరి. ఈజిప్టునందును, పాలెస్టీను నందును మననైస్యములు మూడును, మెసపోటేమియాలో నొకపతాలమును, ఉండుటచే మాత్రమే మన మీ రంగములను నిర్వహించి కొనగలిగితిమని తెలచుట సత్యవిరుద్ధము. యుద్ధారంభమునకు పిమ్మట హిందూదేశమునుండి వచ్చిన నైసికుల సాయము చేతనే మన కీ రంగములందు శుభ ము చేకూరెను. భారతీయు లీ రంగములలో తుర్కివారిని మించి పోరాడిరి." కొలదిమంది భారతీయ నైసికులే, ఈజిప్టు, పాలెస్టీన్, మెసపోటేమియా రంగములలో నచ్చుత పరాక్రమముతో పోరాడి శత్రువులపై జయప్రదముగ విజృంభింప గలిగినపుడు, తరుగని నైస్యబలము హిందూదేశమునుండి లభించేనని, శత్రుభయమును సులభముగ భాద్రోలవచ్చును. కాని మెయిలుపత్రిక ప్రధాన మంత్రిగారి యుపన్యాస మొకసారి జదివిన, భారతీయుల సామర్థ్యము గూర్చి సంశయములు వీడవచ్చును. ఇదే సమయమని, మెయిలు పత్రిక తన ప్రాచీన సిద్ధాంతములను నెలకొల్పి జూచుచున్నది. రాజకీయ శయముల గూర్చి భారతీయు లికమీద నోరెత్త గూడదట! హిందూదేశములోని అశాంతి జూచి యే, శత్రువులు హిందూదేశము వంకకుతమదృష్టిని మరలించిరట! అందుచే సందిగ్ధతరుణమున రాజకీయ వరముల గోరుచున్నారని, శత్రువులు దలచు నటుల హిందూదేశము ప్రవర్తింప గూడదట! ఏమి యీ కుతర్కము? శత్రువులు హిందూదేశము వంకకు దృష్టిని మరలించుచో, ప్రజలు రాజకీయ వరముల గోరుచున్నారని ఎంత మాత్రమును గాదు. హిందూదేశము బలహీనముగ నుండుట చేతనే శత్రువుల దృష్టి యీవంకకు మరలియుండవచ్చును. ఇందుకు ప్రతిక్రియ ఎన్ని? హిందూదేశమును సావ్యవముగ భాగముగ వెన్నెంటునే గావించి, భారతీయుల ప్రతాపమును విజృంభింపజేయవలయును. అటుల గావించుచో, శత్రువు లీ వంకకు తిరిగి జూచుటకయినను ప్రయత్నింపరు. రాజకీయవరములను హిందూదేశమున కొసగుట శత్రువులకు దుర్భరముగ నుండునుగాని సంతస ప్రదముగ నుండదు. ఇర్రెండు స్వపరిపాలనా సమస్య ప్రధానమంత్రిగారి దూరదృష్టిచే వెన్నెంటునే పరిష్కరింపబడుచున్నది. ఇక్కార్యముచే, ఇర్రెండు ఇంగ్లాండులకు శాశ్వతమైతి సమకూరి సంగ్రామమునకయి, విరిపునైస్యముల సాయము బడయుటకు వీలగును. ఏ స్వాతంత్ర్యసూత్రమునకై ఆంగ్లేయులు పోరాడుచున్నారో, ఆ సూత్రమును ఇర్రెండులో గూడ ప్రవేశపెట్టుట భావ్యము, లాయడు జాజ్జిగారు తమ ఉపన్యాసమున స్పష్టపరిచిరి అట్టి యుదారభావములనే, హిందూదేశమునెడ గూడ లాయడు జాజ్జిగారు వ్యాపింపజేసి, కామ్యార్థసిద్ధి బడయుదురని గోరుచున్నారము. సంకుచిత దృష్టితో బ్రవర్తించువారి సూచనల నావలకు ద్రోసి, పాలకపాలితులలో నన్యోన్య విశ్వాసమును ప్రేమను పురికొల్పి, హిందూదేశపు సాయమును బడయుచో, ఆంగ్లసామ్రాజ్య మజేయమై, స్వాతంత్ర్యమునకు నిలయుమై, విలసిల్లుచు ప్రవృత్తమై నిరంకుశ వినాశమును పూర్తి గావించగలదు.

ఆటవ ఆంధ్ర మహాసభ

ప్రథమాంధ్ర రాష్ట్ర మహాసభ

సందిగ్ధ సమయమునందు చిత్తశైల్యమును

లిగి కార్యభార నిర్వహణమునకు బూనుకొనుట కలక్షణము. అవ్యాజాభి మానమునకు నిదర్శము. కార్య మహాత్మ్యమునకు ప్రమాణము. ఆటవ ఆంధ్రమహాసభ కర్నూలు మండలంబునందు జరుపుటకు నిర్ణయించబడినది. కాని కర్నూలు నంద్యాలు పట్టణంబులందు స్టేగుజాడ్యము వ్యాపించుట వలనను నినిర్ణయము సఫలమగుటకు ఆటవ ములేర్పడినవి. దత్తమండలములలోనికొన్ని ప్రాంతములందు పవిత్రమైన యాంధ్రోద్యమతత్త్వము పట్ల ప్రతికూలభావ మేర్పడినది. ఆంధ్రమండలములందు ప్రత్యేక రాష్ట్రోపసంఘ నిర్మాణము ఈ ప్రతిఘటన భావమునకు దోహదంబు నొసంగినది. మహావైభవముతో పురోగమనము జేయుచున్న యాంధ్రోద్యమమునకు తరోగమున దశ సంప్రాప్తమైనదను భయము ఆంధ్ర దేశాభిమానులను బాధించినది. ఆటవ ఆంధ్రమహాసభను జరుపుటకు ప్రయత్నము లేల జరుగుటలేదను ప్రశ్నల కవకాశము గలిగినది. ఈ సందిగ్ధ సమయమునందు కడపమండల వాస్తవ్యులు ఆటవ ఆంధ్రమహాసభను నిర్వహించుటకు బూనుకొని వారి గాఢమైన ఆంధ్రోద్యమాభిమానమును వెల్లడిచేసి ఆంధ్రుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులైరి. కడప వాస్తవ్యులు శ్రీయుత కొకూరు శ్రీనివాసరావు గారు కార్యదర్శి కొండ వేంకటప్పయ్య వంతులు గారికి వ్రాసిన లేఖను జదివినపుడు ఈ మహాకార్యమును కడప వాస్తవ్యులు నిర్వహించుట యందుగల బాధకములు విదితముగాగలవు.

“నేను వ్యాధిశిగి కష్టముల మెందుచున్న వైనను ఈకడప పురము వ్యవధి చాలకున్నను ఆకసంపాక్షితుల వలన ఈమహాసభలను ఆహ్వానింప బూనుకొనినది. ఈమహాభారమును సుక్రమముగా నిర్వహించుటకును మేము కృషిశక్తుల మైతిమి.”

ఆంధ్రమహాసభను ఆంధ్రరాష్ట్ర సభను జరుపుటకు తగిన న్యవధిలేదు. మండలమునకు ప్రధాన స్థానమైన కడపయందు స్టేగువ్యాధి గలదు. ప్రజలు సలక్షణముగ ప్రయత్నములను జేయుట యసాధ్యము. కాని ఆంధ్రోద్యమాభ్యుదయమునకు దత్తమండలంబులందీ యే డాంధ్రమహాసభ గూడుట యనివార్యమైనది. ఈయవసరమును గ్రహించి కష్టమైనను ఆంధ్రమహాసభను నాంధ్రరాష్ట్ర సభను కడప పట్టణమునందు జరుపుటకు నిశ్చయించిన కడప వాస్తవ్యులు ఆంధ్రుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులు.

గత సంవత్సరమునందు కడప వాస్తవ్యులు వారిపట్టణమునందు ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తు సభనుజేసి వారి యవ్యాజమైన మాతృభాషాభిమానమును ప్రకటించిరి. ఈ సంవత్సరమునందు ఆంధ్రమహాసభను జయప్రదముగ జరిపి వారి మాతృదేశాభిమానమును దైవానుగ్రహమువలన ప్రకటించ గలరు. ఆంధ్రులు సకల నిధముల కడప పురవాస్తవ్యుల సత్ప్రియత్నములకు దోడ్పడి తమ మాతృదేశ సేవాధ్యము సప్రసత్తులయి నిర్వహించుటకు ప్రార్థితులు. భిన్న భాగములందు గల యాంధ్రపుత్రుల భాషాబాంధవ్యము దేశ బాంధవ్యము వర్ధిలుటకు సమావేశము సాహచర్యము సాధనములు. ఏకోదరులును, పరిచయము సాహచర్యము లేనపుడు, పరాయలుగ నుండురు. కడపమండల సోదరులు గలుగ జేసిన

యవకాశములు ఫలదాయకము లగుటకై ఆంధ్రదేశ బాంధవ్యము బహుజనులు రాగల సమావేశమునకు వెడలుటకు ప్రయత్నములను జేయుదురు గాత! ఆంధ్రోద్యమము సత్వరముగ సఫలమగుట కాంధ్ర దేశాభిమానులు దత్త మండలంబులందు పాటుపడుట యవసరము. దత్తమండలములలోని సోదగులకు పవిత్రమైన యాంధ్రోద్యమతత్త్వమును పడేశించుటకై యాంధ్రదేశోద్ధారకులు దత్త మండలములందు సంచారమును జేసి ప్రతిపక్షుల నరభివ్రాజములను తొలగించి కడప వాస్తవ్యుల సత్ప్రియత్నంబులను సఫలము చేయుదురు గాత! సందిగ్ధ సమయమునందు దేశావసరంబులను గ్రహించి ఆటవ ఆంధ్రమహాసభను మొదటి ఆంధ్రరాష్ట్ర సభను జరుపుటకు బూనుకొనిన కడప సోదరులకు మా యభివందనంబుల దెలుపుచున్నారము.

మతము: రాజకీయాందోళనము

సుబోధ పత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది. “ఏ యుద్యమ మయినను, ఆధ్యాత్మిక మగునపుడే ప్రజల హృదయమున బ్రవేశించును. మారు స్వరాజ్యోపన్యాసము లయినను మదరాసునుండి వెడలునపుడు తిలకుగా రొసగిన అంత్యసందేశము నకు సరిరావు. భగవంతుని ఆదేశముచే ప్రేరేపించబడి ఆంగ్ల దేశమునకు వెడలుచున్నామని వారు దెలిసినపుడు, తమకన్న నతీతుడగు నొక మహాశక్తి యొక్క ఆజ్ఞ ఆయనకు వివబడుచుండెను. ఇట్టి భావ ప్రకటనమే, రాజకీయ విషయముల నున్నత స్థానమునకు గొంపోవును. రాజకీయ సంస్కర్తలు మతమును జూచి వెక్కిరింపవచ్చును గాని, భగవంతునివై తా మాధారపడియున్నటుల యొకప్పుడైనను అంగీకరించు సమయము లరుదెంచుచుండును. గాంధీగారిశక్తి యంతయు, ఆత నెలపుడును భగవంతునివై నాధారపడి యుండుటచేతనే యుద్భవింపుచున్నది. మనరాజకీయ సంస్కర్తలు వారి మార్గము ద్రోక్కి, రాజకీయ విషయముల నుండి మతమును విడవీయక, మతము మూలమున రాజకీయాందోళనమును ప్రకాశవంతము గావించెదరని, గోరుచున్నారము.”

రాజీ పద్ధతి

సర్వేంటు ఆఫ్ ఇండియా పత్రికకు లండను విలేఖరి సంస్కరణవిధానము గూర్చి ఆంగ్లేయాభిప్రాయము దెలిపెను. సిడెహాంగారి ప్రతికూలాందోళన మొకవంకను కర్మసువిధాన మొకవంకను ఆంగ్లదేశీయస్థి నాకర్షించు చుండుటచే, ఆంగ్లదేశీయులు కాంగ్రెసు సంస్కరణముల నంగీకరింపకబోవచ్చు ననియు, అట్టితరీ ఏదో రాజీకంగీకరించి ఇచ్చిన దానితో సంతృప్తిజెంది ఆశాభంగము దెలుపకుండుట శ్రేయస్కరమనియు యీ విలేఖరి దెలుపుచున్నాడు. వీరి హితము మితవాదుల కనుకూలముగ నుండవచ్చును. భారతీయులు గోరిన సంస్కరణము లత్యల్పములని లేబరుసంఘము వారే నాశ్చర్యము దెల్పిరట. అట్టితరీ, కాంగ్రెసు సంస్కరణములలో గూడ రాజీయవసరముగూడ, స్వపరిపాలనము లభించుటకు మార్గమే గాన్పింపదు. భారతీయులందరు నేకసంకల్పముతో రాజ్యాంగ సంస్కరణములవసరమని గోరుచో, సంకల్పసిద్ధి లభింపకుండుటకు సాధ్యపడదు. సంశయాత్ముల కన్నియు విఘ్నములుగనే కన్పట్టును.

హైందవవార్తాపత్రికలు

“ఆప్తు యుద్ధములు హిందూ దేశమున చెలరేగుచున్న సమయమున (1878-81) ఒక్క హైందవ వార్తా పత్రికయైనను ప్రభుత్వమువారిని చీకాకు పరచెడి గాని, శత్రువులకు సాయము జేసెడి గాని యొక్క వ్యాపము నైనను వ్రాసి యుండలేదు. ఆ సందిగ్ధ తరుణమున హైందవవార్తా పత్రికలకన్న యుద్ధమును గూర్చి సయుక్తముగను, రాజభక్తి పూరితముగను వ్రాసిన వార్తాపత్రికలు వేరొందు గాన్పింపవు” అని రోపరులతో బిడ్డి గారు “కెన్సిను సెంచురీ అండు ఆప్తు” అను ఆంగ్లేయ మాసపత్రికలో వ్రాసిరి. ఇప్పుడు గూడ హైందవ పత్రిక లయితే గావించు చున్నవి. ప్రభుత్వము వారు పత్రికలం దుంచిన విశ్వాసమునకు భిన్నముగ ప్రవర్తించుట లేదు. పత్రికాశాసనము వికసయినను దీసివైచుట సమాజవము గాదా?

మాతృభాష: విద్య

విద్య మాతృభాషలో గరువబడవలెనని, నుడువునది భారతీయులే గాదు. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయముగూర్చి విచారించుట కేతెంచిన డాక్టరు సాడ్లరు గారుగూడ, గురుకుల సంవత్సరోత్సవ సందర్భమున “ప్రతిభాషాదును బాలికయు మాతృభాషాభ్యాసము గావించవలయునని మీకు గల సమ్మతమే నాకును గలదు. మ్యాసిక వికాసమునకు భావప్రకర్షమునకును, ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధికిని, విద్యలో మాతృభాష కగ్రస్థాన మిచ్చుటయే పరమసాధనము. మాతృభాషలోనే విధముగ శిక్ష బడయుట విదేశభాషాభ్యాసమునకు విఘాతము గలిగింప నవసరములేదు. ఆంగ్లభాషను రెండవ భాషగ నెర్పవచ్చును. మున్నూడు గురుకుల ప్రతిష్ఠాపనము ప్రభుత్వమువారి పోషణ బడయు విశ్వవిద్యాలయముగ మారునని నాకు విశ్వాసము గల” దని నుడివినది.

కలియుగార్జునుడు

గుంటూరుజిల్లావాస్తవ్యులగు గుండవరపు వెంకటప్పారావుగారు నిన్నటిదిన మాంధ్రసభాభవనమున, సంవత్సరాది మహోత్సవ సందర్భమున గావించిన ధనుర్విద్యావ్రదర్శనము, ప్రేక్షకులకు ప్రాచీనుల ధనుర్విద్యావైపుల్యము నొక్కమాటు దృగ్గోచరముగావించెను. వీరికి తగు ప్రోత్సాహ మొసగి, ఆంధ్రులు చితిరిగిని సన్మానించెదరిని యూహించుచున్నారము.

రాజకీయ సంస్కరణములు

ద్రావిడ జాతులు

ఆంధ్ర ప్రముఖు లొక రిట్లు వ్రాయుచున్నారు: “బ్రిటిషు పరిపాలనమున హిందూ దేశమునకు ప్రసాదింపబడిన రాజకీయ సంస్కరణములయొక్క చరిత్రను కొంత పరిశీలించుట 1908 వ సంవత్సరమునకు పూర్వము యెక్కడైన హక్కులు వినిభరాష్ట్రములకు సమానముగనే ఒకసంగ బడినవని చెప్పవచ్చును. కాని మాన్వేగారి సంస్కరణల కాలము నుండియు మాతనమార్గ మవలంబింపబడినది. దేశ మొత్తమునకు ఏకవిధముగ సంస్కరణము లిచ్చుట మాని ఆయా రాష్ట్రములకు వారియొక్క యర్హతను బట్టి మాత్రమే హక్కు లివ్వబడెను. మాన్వే సంస్కరణల కాలమున జరుగుచున్న ప్రబలాందోళనమునుబట్టి కాబోలు బంగాళీయులకు అధికముగ సంస్కరణము లీడవడెను. మహారాష్ట్రీయుల కొంచె మెక్కువ తక్కువగ సమాన స్వత్వములే పొంది యుండిరి. కన్నడ జాతి వారు తమ యద్భుతముచే మహారాష్ట్రీయులతో బాటు బొంబాయి రాజ్యమున జేరియుండుటచే సమాన హక్కులనే పొందియుండిరి. ఆ కాలమున సిద్రమత్తరాష్ట్ర మని ప్రసిద్ధిగాంచిన మదరాసు రాజధాని మాత్రము

తన యలన భూమిమున దగిన విధముననే సత్కరింప బడెను. మదరాసు కాసుని నిర్మాణ సభలో తక్కిన రాష్ట్రము లలో కంటే ఎక్కువ సభ్యుల సంఖ్య తక్కువగా నున్నది. ఆ స్వల్పసభ్యులయినను నున స్వప్రయోజకత్వమున గాక బంగా లీల యొక్కయు మహారాష్ట్రయొక్కయు కృషివలననే లభించిన వని చెప్పవచ్చును. ఒక వటుంబముతో కొండలు సోదరులు ప్రయోజకులై మఱికొందఱు ప్రయోజకులగు నున్న చోట ప్రయోజకులకు జ్యేష్ఠభాగము లీయబడుచున్నను వారి కృషివలననిభాగము నందరును పొందుచునే యుండును. అటు లనే స్వయంకృషివలనను స్వాంత్యభాగము వలనను బోత్తరే యలగు ఆర్థికాతులు సంస్కరణముల సంపాదించినను నిద్ర మత్తునను ద్రావిడజాతులను ఆ లాభమును కొంతవరకు పొందినవి.

మనకు ఈమధ్య ద్రావిడజాతులలో కొంత సంఘటనలు కలిగినవి. అది మంచికా చెడుగునకా యని స్పష్టముగ జెప్ప వీలులేదు. వివేక చంద్రుని గణానికాదము ఆంధ్రులకు ప్రబోధము గలిగించెను. అని బెంటుమ్యు విశ్వాసమును విని తమిళులు తలయూచ నారంభించిరి. డ్రావిడజాతులకు పుష్కలభాగము దొరకెన తోడనే అనేక దుర్భాషలు పుట్టు తీరున ఆంధ్ర తమిళ జాతులలో కొంచెము సంఘటనలు గలిగినతోడనే బహుజనుల సహజ మయిన నిద్దురను వీడి కలవరములతోడ దుర్భాషలు గడంగిరి. ఆంధ్రులలోకంటే అరవలలో దేశద్రోహభావము సామాన్యజనులలో ఎక్కువ వ్యాపించినది. ఆంధ్రప్రకాశిక కన్న ద్రావిడప్రకాశకుల వ్యాపకమే దీనికి దారాణము. ఈ దేశద్రోహాద్యమున అరవలకంటే ఆంధ్రులు వెనుకబడి రని మూఁటిప్రాచీనముగాదు. ఆంధ్రప్రాచీనజాత్యులలో త్రియ వైశ్యజాతులు విముఖులై యుండుటయు తక్కినవారిలో జన సామ్యమునందును యావనలయందును దేశభిమానము పాదుకొని యుండుటయు అనందజనక మైయున్నది. ఈయిద్వయమునకు రాజధానియంతయు నాయుటలు ఆంధ్రులైయుండుట ఆంధ్రుల ప్రతిభను ఆంధ్రుల పూర్వచారిత్వమునకు కళంకము చేకూరదు. మహాభారతమొకయొక్క స్వాతంత్ర్యచరిత్రమును వ్రాయు భావించిత్రకారుడు ఈవిషయము నెత్తించి ఆంధ్రుల నీసడించునని, మానవంతుడగు ఏయొంధ దేశభిమాని శోకింపకుండునో? ద్వితీయరాంధ్రులు మనయొంధ దేశముయొక్క చరిత్ర సారంభమై యున్నట్లండియు మీరు దేశపాలకులై కార్యభివృద్ధిలగు చాలినవారై యుండియు, ఒక్కయొంధ దేశమునకే గాక హిందూ దేశమునకంతయు స్వరాజ్యముగూడ దని ఆందోళనము కలిగించుటయే గాక స్వరాజ్యప్రదానోన్ముఖులగు లండన్యులను సహితము దూషింపసాగిరి. అరవ దేశములో జనసామాన్యమునందు స్వరాజ్యప్రతిముఖులు పలువురున్నను బెంటుమ్యుయొక్క సామర్థ్యమునో విద్యవలన గలిగినభావముచేతనో వారిలో ఉన్నతవిద్యావంతులను ప్రముఖులను ఈయిద్వయమునకు నాయకత్వమునపొంపలేదు. నాయకుగారు ఆదమశయాశ్రయమున జెంది, యిచ్చట నేమియు పరపతి లేకున్నవారు. దక్షిణదేశమున ఈయిద్వయమునకు నాయకులు లేని లోపము మనయొంధము దీర్చినది. ద్వితీయరాంధ్రులలో విద్యావంతులై ప్రముఖులైన వారెవరు? ఈ యిద్వయమునకేరనవారయిరి. కమ్మవారిలో కుమారరాజుగారును గోపాలకృష్ణయ్యగారును రెద్దలో ఆదిరాజయణరెడ్డిగారును సుబ్బారెడ్డిగారును వెలమలలో రామారాయణగారును వేంకటగిరి తెలఁగోలుజమిందారులును, తెలగలలో వేంకటరెడ్డినాయుడుగారును వేంకటరత్నము నాయుడుగారును పార్థసారథినాయుడుగారును ఇతరులలో కురుషాము రాజుగారు మున్నగు ప్రభువులను మోధానుయోగులై కారవ నాయకులవలె ప్రకాశించుచున్నారు. కేశవపిళ్లగారు రాజధాని సభమునకు నాయకులైనను వాఁచ్యుగయమువిపత్తుమున నున్నదోస్పష్టముగ జెప్పవీలుపడదు. వై జెప్పిన ఆంధ్రుల నాయకులు దప్ప ద్వితీయరాంధ్రులలో ఇదివరకు పేరు ప్రతిష్ఠలు సంపాదించినారు దేశభిమానోద్యమమునందు ఒక్కరైనను గలరా? బెజవాడలో జరిగిన దేశహితైక వ్రాహ్మణేతరసభా నిర్వహణమునకు తమిళుడగు కేశవ పిళ్లగారిని ఎరువు దీసికొన వలసిన దుస్థితి సంభవించెను. వారు బెజవాడకు రానిచో బెజవాడసభ యెటులయ్యెడిదో మనము సులభముగా గ్రహింపవచ్చును. ద్వితీయరాంధ్రులైన యావనలలో రామస్వామి చౌదరిగారు మున్నగువారు కొందఱు అంతానాము గలవారున్నను, దేశభావశక్తియు మీద తగినంత పరపతిగాని జనసామాన్యము యొక్క యభిప్రాయము దేశభిమానపూరితమై యున్నదని వ్యక్తీకరిం

చుటకు అభిలాషగాని వారు కనుబడివలేదు. ఈయిద్వయమున ద్వితీయ సభలన్నిటియందును వైజెప్పిన నాయకులు స్వతంత్ర యభిప్రాయములనే వ్యక్తీకరింప జేయవలయునని యభిలషించినను జనసామాన్యము యొక్క అభిప్రాయము తమకు జ్యోతిరేకమగునని భీతిల్లి తమ సభలలో రాజకీయాభిప్రాయములను ప్రకటింపరాదని ఆనాడుకులై యున్న జనులచే నొప్పించి మహాజనుల నిజాభిప్రాయములను కప్పిపుచ్చిరి. మొత్తముమీద ఆంధ్రద్వితీయరాంధ్రులలో నాయకులందఱును స్వరాజ్యమునకు ప్రతిముఖులని స్పష్టమయినది. జనసామాన్యము దేశ హితమును గోరుచున్న దని మాత్రము మాకమునకు వెల్లడి కాలేను.

ద్రావిడజాతులయొక్క స్వరాజ్యప్రతిముఖతను అది ఇతిరజాతులు అది తమలాభములకు వ్యతిరేక మగు నేమో యని భీతిజెంద నారంభించిరి. కదలక పడియుండు శత్రువునను మోసికొనుపోవుట సులభముగాని తన్నుకొనుచుండు రోగిని మోయుట దుర్లభముగా. పూర్వముకలె మనజాతులు నిద్రించుచుండినను కొంత తేవుమే యని ఉత్తరహిందూస్థానజాతులు తలచుచుండురుగాబోలు. మనలో గలిగిన చలనమునకు సంకేతించుటకుమాత్రముగా వారు దుఃఖింప మొదలిడిరి. ఆమెరికాయొక్క సంయుక్తరాష్ట్రములలో దక్షిణ మండలముల యందు కోట్లకొలది నీగ్రోలు బానిసలుగనుండిరి. ఉత్తరమండలములలో వారిసంఖ్య తక్కువ. ఉత్తరమండలములవా రెల్లరును ఏకమై నీగ్రోలను దాస్య విముక్తుల జేయవలయునని పోరాడుటకు ప్రాగంభింపగా, నీగ్రోలనే కులు సభలు జేసి తమకు విముక్తుల చేయగూడదనియు తమకు దాస్యమే బాగున్నదనియు అది లేనిచో తాము వివాళము జెందుమనియు తీర్మానములు జేయుచు స్వాతంత్ర్యోద్యమమున ప్రతిఘటించిరి. కాని మహానీయుడైన లింకన్, అబ్రహము “మీరు మనుష్యులు మీకు దాస్యము పనికిరాదు స్వాతంత్ర్యము వలన మీరు వివాళము జెందరని” చెప్పి వారు వలదన్నను వారికి స్వాతంత్ర్యము నొసంగెను. లింకన్ వలెనే ప్రజాస్వామిక సత్త్వమువలన మన మాంటేగ్యుమంత్రి స్వాతంత్ర్య విముఖులైన మన సోదరులకు మీరు మానవులు. మానవులకు స్వరాజ్యము జన్మహక్కు. మీరు పుట్టుకతోడనే ఆ హక్కు నకు అర్హులై యున్నారు.” అని చెప్పినో తేక మీకన్నత లేని యధాస్థితియందే యుండుడని యూరకుండునో చూడవలసియున్నది.

బంగాలీలు మున్నగువారు మన దుస్థితికి చింతిల్లియు చేయునది తేక చేలతనము వలన తమకు మాత్రము నష్టము రాకుండునట్లు ఏయే రాష్ట్రములకు దగినట్లు వాటికి హక్కుల నియ్యవలసినదని కోరుచు బంగాలా రాష్ట్రము రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమునకు దగియున్నదనియు సంపూర్ణమయిన రాష్ట్రీయస్వరాజ్య మీయవలసినదని జమిదారులును, విద్యావంతులును సామాన్యులకుకలిసి మాంటేగ్యుమంత్రికి నిన్ను విందుటయే గాక మీరుమిక్కిలి సభలజేసి తీర్మానములు జేయుచు ఆందోళనము గావించుచున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో మనయొంధుల కద్రవ్యమేమి? ఆస్కా జాసులతో జేర్పబడి హింసాత్మకమునందలసినదా? సమద్రక్షణము స్వాహా యని తత్తుకునితోబాటు ఇంగ్లండుకు వశింపవలసినదేనా? స్వరాజ్య ప్రతిముఖులగు ద్వితీయరాంధ్రులతోబాటు తక్కిన వారును యధాస్థితి యందుండి నశించవలయునా తేక ఆంధ్రులలోపరులనేదియో దైవికమయిన సంఘటనగలిగి బంగాలీయులవలె పూర్ణస్వరాజ్యమును గోరుగురా? ఈ సాక్షాత్తుకు ఆంధ్రులిచ్చు జవాబుమీద మన భావిస్థితి నిలచియుండును.

దారుల జ్ఞాపకచిహ్నము.

లండను, ఏప్రిల్ 10:—యుద్ధసమయమున వివిధకారణములవలన మరణించిన దారులజ్ఞాపకార్థము నెండుపాల్కు గుడిలో నేను బాగుగ; ప్రార్థనాముల సుఖపడినది. అలగ్జాండా, రాజగారు నింక ననేక రాజకుటుంబములును వచ్చిరి. ఆస్టేలియా, న్యూజీలండు, దక్షిణాఫ్రికా, కెనడా, ఇండియా నైతికపుదారుల పేరులను ఉదాహరింప బడినవి.

లమెరికావారి వొకల నాక్రమించుట వాషింగ్టన్, ఏప్రిల్ 12:—ఈ నెల 13 వ తేదీని శత్రువుల పులకమున్న నాకలనన్నిటిని ఆక్రమించి యుద్ధము ముగియువరకును వానిని సేనలను పంపుట కుపయోగింపవలెనని ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారాజ్ఞాపించిరి.

కర్జనుప్రభుని ప్రసంగము
లండను, ఏప్రిల్ 10:—ప్రజా సభయందు ప్రధాన మంత్రి వచించిన తీరుననె, ప్రభువుల సభయందు కర్జను ప్రభువు ప్రసంగించెను. “సంధిగానస్థ సంప్రాప్తమైనతోడనే ప్రాప్త దేశమున కింగ్లామునుండి నేక లంపబడినవి. దినమునకు 30 వేల చొ॥ ప్రైవ్యు లంపబడినవి కర్జను ప్రభువు నడివెను.

హిందూ దేశమునకును, అధినివేశములకును ప్రధాన మంత్రి యిచ్చిన సందేశమును గూర్చియు ఆయా రాష్ట్రముల నుండి వచ్చిన భక్తి పూర్వకమై విశ్రాంతమగు ప్రభుత్వతరములను గూర్చియు కర్జను ప్రభువిట్ల నెను. రణరంగమునకు సమాపముననుండి యుద్ధ మూలమున కలుగునష్టముల కనుక్షణమును పాల్పడుచున్న మిగ్లదేశముల యువకుల వైర్య సాహసములకు యందుకయేని తీసిపోని దైర్యసాహసములతో రణరంగమున కతిమాముననుండి యుద్ధశ్రమల నంతగా రుచి చూడక సుఖజీవనమై కాలముగడపు అధినివేశములలోని ఆంగ్లయువకులుగూడ పారితంబున కాయితంబగుచుండుట యాసంగరమునందలి ముఖ్యవీరేషములలో నొక్కటియై యున్నది. సామ్రాజ్య వివిధభాగములనుండి వచ్చిన ప్రభుత్వతరములు, ఏమియున్న ఉపద్రవసారము నాయూరాష్ట్రీయులు మనవలె గ్రహించినారు, ఎట్టికష్టములకైననోచ్చిచిపులుగా నాయూరాష్ట్రీయులు తోడ్పడుదురనియు విదితమొనర్చుచున్నది. అమెరికావారు సాదరవృద్ధములై తిక్షణ మనహాయము సెనగిరి. అమెరికావారు ప్రతిమాసమును పంపు ప్రైవ్యులు ప్రైవ్యసామగ్రియు ప్రత్యేకముగ శత్రు దుర్భేద్యులకు నొక ప్రైవ్యము నేర్పాటుచేయుటకు తగియున్నది. ఇంతవరకును, యుద్ధము 1919 సంవత్సరమునకు నూడ వ్యాపించునని మన మనుకొనుచుంటిమి. మన యూహను మార్పుకొన నవసరములేదని కర్జనుప్రభువు నడివెను.

నైతికబల శాసనము.

ప్రతికాభిప్రాయములు.
లండను ఏప్రిల్ 11:— పశుమవాండ్రను రణరంగము నకు పంపిన మధ్యమయమవాండ్రు సిద్ధముగ వానిని నిర్వహింప లభించెదరని ప్రతికలు వ్రాసినవిగాని విర్రండువిషయమున ప్రతికాభిప్రాయములు వ్యతిరేకముగా నున్నవి.

విర్రండుజాతీయతాభి వృద్ధి కారకములగువానికి దేశీయులు ప్రతికూలురగుట హానికరమని ట్రెయ్యు డెయిలీ మెయిలు ప్రతికలో వ్రాసినవి.

లాయడుజార్జి గారు విర్రండువారితో పందెముజేయునట్లున్నది. ఇది పిచ్చివైన మనదగునని డెయిలీ న్యూసు వ్రాసినది. ఇతడు విర్రండులో నిర్బంధమును విధించుట సముచితముగాదని డెయిలీ కానికలంపత్రిక వ్రాసినది.

పార్లమెంటులోని జాతీయవాది సభ్యు శ్రీవారమున ఆయిర్లండుకు వెల్లెదరని డెయిలీ టెలిగ్రాఫు వ్రాసినది.

జాతీయవాదులను సినుఫీసులకును సాయరస్యము కలుగునని కొన్ని ప్రతికలు వ్రాసినవి.

విర్రండులో నిర్బంధము నేర్పరుచుట కక్షలకు నూచకమని విర్రండుప్రతికలు వ్రాసినవి.

ఆయిర్లండువారిని సేనలో చేరబండ్ పూర్తిగా వదలి వేయుటవలె వాగ్దారకు నిష్పాఠమును ప్రకటించి! మరలవారి బెదరింపులకు జడిసి అనుబంధపంపుట గూడ ననర్థకమే యగునని విశిష్టమైన వ్రాసినది.

విర్రండులో నిర్బంధమును విధించుట కేవలము పారభాటని విర్రండు కాథలికు సంఘమువారు ప్రకటించిరి.

బ్రిటిషువారి ప్రకటనము.

లండను, ఏప్రిల్ 12:—గతరాత్రి మెర్సిల్యూబర్క్సు ప్రాంతములందు ఖోరుజరిగినది. శత్రువులు రెండువోట్లను ముందుకువచ్చి రాత్రి మెర్సిల్యూబర్క్సునిరి. ప్లోగుస్టీటుపాంత్రమున బాగుగా పోరి ముమ్మలను శత్రువులుపెనుకకు నడపిరి. మేమున్యూగ్లాగేను వంకకు పోతిమి! తక్కిన వోట్ల మార్పులేదు. ఫెస్టుబరుటకు తరమున కొంతభాగమున మేము మరల వశపరుకొంటిమి, లోనినలారంగమున శత్రువులను తరిమితిమిలాబెస్సీకాలకు తరమున, హాలీబెరువరకును పోరుజరిగినది. న్యూబ్రిలివిటలీనద్ద, తలపడిశత్రువులబడిరి. శత్రువులు టిల్లిలెనుముల ఫీన్సువద్ద ముందుకు రాగా తరిమితిమి. సోమునద్ద శత్రువులు ఫిరంగులనడికముగా కాలిరి.

కాశ్యపు సంవత్సరాదిమహోత్సవము

స్వాగతగీతమాలిక

[కాశ్యపు గోపాలరావు గారు]

స్వాగతం బాంధవమాతం! స్వాగతంబు!!
స్వాగతం బాంధవమాతం! స్వాగతంబు!!
స్వాగతము చెన్నకరాంధ్రపాఠశాల! స్వాగతంబు!!
స్వాగతం బియ్యంబు సభాసదుల కై! స్వాగతంబు!!
ఆంధ్రసంవత్సరాదిమహోత్సవము
ఆంధ్రమాతృభావసమయంబు గాన
ఆంధ్రమాతృసంతతివార మైన మనకు
ఇంత కృతజ్ఞులైన మైన మనకు
శ్రీకృష్ణకాంత మీ యుత్సవంబు నిరతు
చెన్నపుర్యాంధ్రసభాసదుల కై! స్వాగతంబు!!
సభ్యులను కొందరిచేత జరుపబడియె;
ప్రతిభలాపేక్ష లేని వారల వదాన్య
గుణవిశేషంబు వర్ణింప ననువుపడునె?
అట్టి యుత్సవకార్యభారాతికేక
మిత్రులు సభ పక్షమున నెక్కరే వహించు
టాంధ్రసంఘకార్యద్రవ్యమిచ్చుం బటంచు
నేత చెప్పనేటికి? సభాసదులార!
ఏకసంఘభావము మన కేర్పడునెడ
మనము నిర్వహింపంగలవిది యెన్నె?
ఆంధ్రసంఘకార్యద్రవ్య కార్యముల నెల్ల
సంపాదించు సంతకంబు సభయే కాన,
ఆంధ్రులకు మన కై నీ యాంధ్రసభయే
దానధర్మకార్యస్థాన మానగాత!
అట్టి కేంద్రీకృత్యోద్యమం బతికయించి
ఆంధ్రజాతులన్నిటికీ సహాయకరంగాత!
ఇదియే సంకల్ప మీ భావ కేంద్రీకరి.
అద్భుతముగ సంకల్పించునంత మూర్త
అల్లడే యాంధ్రమాత ప్రత్యక్ష మయ్యె!
కన్నతల్లి ప్రసన్న మై కానిపించె!
ఎమి! ఈ పుత్రప్రాప్తిల్య మెన్నదనమె!
నూతనాబ్దాయంబున నూత్నకళలు
మించి మిలుమిటు కొలువంగ మేరు వెక్కి
లోకసంగీతమాధురీ మేళనంగ
అమృతమయ మైన యగ్రపాత్రము నొసంగు
చున్నయది, భ్రాతలార! కన్యోన్మవారె?
దానికై కొను నాంధ్రుండే ధన్యతముడు!
సంకుచిత మయి కాంతి తేజంబు లేని
గృహములందును మౌనమురై కల, దైవ
కాంతి లేమిచే నది యెఱు గావరాక
విశ్వముఖ మైన యీ సమావేశమందు
ఎంత ముఖ్యము గా గోచరించె గడుడు!
సంఘసేవయే మాతృభావన పథంబు—
ఈ యథార్థంబు మనమునం దిడుకొనుండు!
తల్లిరో! యుగయుగములు చెల్లుచున్న
నిన్ను నేవించి పూజించుచున్న వారె;
మైన, మే మించుకయు తృప్తి నందలేదు;
ఆ యత్నప్రయోగ పూజామతి యతికయించె,
వంత యుజ్యేగ మొక డుద్భవంపఁజొచ్చె,
ఎచట చూచిన నీ వరాక్షసియి తోచి
అర్చనాతత్పరత్వంబు నలవరించె;
ఇటే సదా నిన్ను పూజించి యెలమి మీఱ
సార్థకములకే నెదము మా జన్మములను!
నిన్ను నేవించు మాగ్ధంబు లెన్నె కలపు,
అగ్ధులకు నసంఖ్యాకులై యవనిగ గలరు;
కాని, మా మాగ్ధ మని కడు కర్మశంబు
దీర్ఘతమ మయి మమ్మ బాధించుచున్న,
నిన్ను చేరుమనున్నాని మన్ని యాన
తల్లిరో! లక్ష్యపెట్టు దాని నెపుడు,
దుర్బలత్వము కతిముగా త్రుల్లిపడుచు
విడిచినను సంఘమర్యాద విడుతు మేమొ,
కోలుపోయిన సర్వంబు కోలుపోదు
మేమొ, అంతయే కాని మే మెన్నటికిని
నీదు పూజన ముతము నిర్మలంబు.
ఈ సమర్పనాపరత నె యిమరుడించి
నీదు సంపూర్ణరూపంబు నెమ్మిఁ జూచు
భాగ్యమును సదా మాకు లభ్యం బొసర్చి
అమృతో! మమ్ము దీవించి యంపుమన్న!
ఇదియే మా నమస్కారంబు లియ్యోమ్య!

స్థానిక వార్తలు

తెలిగ్రాఫు నోటీసు:—కాశాదామన, వెన్నెం
దనుకును తెలిగ్రాములు మఱల సక్రమముగా పంపబడు
చున్నవి.

చెన్నపురి నైతువారి భూస్వాముల సంఘము:—
4 సంఘకార్య నిర్వాహక సంఘమువారు ఈనెల 20-వ తేదీ
శనివార మదినాము 8 గంటలకు రిదరుడెక్ హోసులో సమా
వేశమై మొదటి వసాదామాసములలో జరుగు కార్యక్రమ
మును తీర్మానించెదరు.

దేశీయ ప్రార్థన సమాజము:—రేపు (ఆది
వారము) సాయంకాలము 8 గంటలకు పెరంబూరులో నొక
ప్రార్థన సభ జరుగును. చి|| కృష్ణమూర్తిగారు తేనుగున
ప్రార్థన సల్పుదురు. ఎం.వి.ఈశ్వరయ్యగారు ఆంగ్లేయభాష
యందు “జీవితోద్దేశము” గూర్చి యుపన్యసించెదరు.

ఉపాధ్యాయుల వేతనాభివృద్ధి:—ఎలిమెంటరీ
రీబాలిటేషనరీ ఉపాధ్యాయుని జీతమును 10-నుండి 11 రు||ల
కెక్కువ చేయుటకును, బాలికాపాఠశాల ఉపాధ్యాయునికి
12 రు||ల వఱకు జీతమును కృష్ణచేయటకును, ప్రభుత్వము
వారు 122881 రు||లను, జిల్లాబోర్డులకును పురపాలకసంఘ
ములకును పంచివెట్టిరి. అందు ఆంధ్రప్రదేశ్ లయందు ఏకైకించి
విధమున పంచివెట్టబడినది.

	జిల్లాబోర్డులు.	బాలపాఠ శాలలు	బాలికాపాఠ శాలలు
అనంతపూరు	...	3204	312
ఉత్తరాంధ్రము	...	4439	216
బళ్లారి	...	3700	240
చిత్తూరు	...	2328	48
కడప	...	3084	96
గంజాము	...	1859	...
గోదావరి	...	8553	96
గుంటూరు	...	6500	96
కృష్ణ	...	9633	120
కర్నూలు	...	8600	...
నెల్లూరు	...	5888	836
విశాఖపట్నము	...	7225	...
పురపాలక సంఘములు	...	...	...
అనంతపూరు	...	84	...
ఆదోని	...	168	...
బళ్లారి	...	348	...
హోన్నేట	...	96	48
తిరుపతి	...	96	144
చిత్తూరు	...	96	...
ధర్మపురం	...	60	...
కడప	...	132	...
ద్రాక్షిటూరు	...	36	72
బరంపురం	...	800	...
శ్రీకాకుళం	...	132	24
పద్మాకిమిడి	...	108	...
కాకినాడ	...	433	24
రాజమహేంద్రవరం	...	204	24
వెన్నెపురం	...	12	...
గుంటూరు	...	204	...
ఒంగోలు	...	120	...
తెనాలి	...	192	...
నరసారావుపేట	...	36	...
బెజవాడ	...	216	...
ఏలూరు	...	180	...
బందరు	...	260	...
కర్నూలు	...	...	48
నంద్యాల	...	120	24
నెల్లూరు	...	252	24
తిరుపత్తూరు	...	96	24
ఆనకాపల్లి	...	84	...
భీమునపట్నం	...	72	...
విశాఖపట్నం	...	60	...
విజయనగరం	...	144	...

ఆంధ్రసంవత్సరాది. ఉత్సవము.

నిన్నటి దినము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు ఆంధ్ర
సంవత్సరాది యుత్సవము, (ఆంధ్రసభయందు జయప్రథముగ
జరిగినది. చి|| శ్రీకాంత నూర్వనారాయణరావుగారు ఆతిథ్య
ప్రదాతగనుండిరి. ప్రథమమున ఎస్. రామస్వామిగుప్తగారు
ఆంధ్రులవిద్యను గూర్చియు, ఆంధ్రులధర్మమును గూర్చియు
ఆంధ్రభాషయందు పన్యసించిరి. పిమ్మట శ్రీ కాశ్యపు గో
పాలరావుగారిచే విరచితములైన స్వాగతపద్యములను శ్రీ
వెనురుమాడి శేషగిరిరావుగారు మనోహరముగ జదివిరి.
తరువాత ఆతిథ్యప్రదాత యగు శ్రీకాంత నూర్వనారాయణ
రావుగారిచే అల్పాహారపు విందు గావింపబడినది. ఆనంతరము
కలియుగార్జున బిరుదాంకితులగు గుండవరపు
వేంకటప్పారావు పంతులుగారు తమ అపా
ధారణ శీఘ్రవిద్యావైపుభ్యమును వెల్లడించి, ఆంధ్రు
లెల్లరను సంతోషపూరితుల గావించెను. వీరు రెండుకన్నులపై
రెండురూపాయల బెట్టికన్నులకు తగులకుండ బాణముతో
కొట్టిరి. ఇట్టి అద్భుతకార్యము లనేకముల వీరు గావించిరి. వీరి
వైపుభ్యమునకు ఆంధ్రదేశ మంతయు గర్వపడవలసియున్నది.
పిమ్మట వీరి కొకబంగారు పతకమును సమర్పించెదమని శ్రీటంగు
టూర్ప్రకాశము బారు-అటు-లా గారు వాదనము గావించిరి.
పండిత డి. గోపాలాచార్యగారు 10 రూపాయలను, కృష్ణమా
చార్యగారు 5 రూపాయలను బహుమానముగ నొసంగిరి. పిమ్మట
శ్రీకాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు ఆతిథ్యప్రదాతకును, ఆతి
థులకును వందనము లర్పించుచు, అప్పారావుగారి అద్భుత
చరిత్రమును, వారుపడిన కష్టములను వివరించిరి. అప్పారావు
గారు పుష్పమాలాలంకృతులు గావింపబడినపిమ్మట సభ
ముగిసెను.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభ

ఆంధ్ర మహాసభసభ.

ఈక్రింది యుత్తరమును కడపనుండి కవులూ శ్రీని
వాసరావు బి. ఏ. బి. ఎల్ “ గారు ఆంధ్రరాష్ట్రీయసంఘ ”
ఆంధ్రమహాసభా సంఘకార్య దర్శికి ఈక్రిందియుత్తరమును
వ్రాసిరి.

కడపయందు ఈనెల 1 వ తేదీన జరిగిన పౌరసభలో
ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహాసభను, ఆంధ్ర మహాసభసభను ఈ సం
వత్సరము కడపపురమున కాన్వోనింప ” వీర్మానించిరి. “ ఆం
ధ్రరాష్ట్రీయ మహాసభను, ఆంధ్రమహాసభను నిబంధనాను సర
ణముగా కడప కాన్వోనించుటకు ఈ సభాధ్యక్షుని కధికార
మొనగుటకును ” వీర్మానింపబడినది. స విషయముగు నీసమా
వ్యయము నంగీకరించెదరని విశ్వసించుచున్నాను. ప్లేగువ్యాధి
గలిగి కష్టముల నొందుచున్న దైవము ఈ కడపపురము కృపధి
చాలకున్నను అనంత పరిస్థితుల వలన ఈ మహాసభలను ఆహ్వా
నింప బూనుకొనినది. ఈ మహాభారమును సక్రమముగా నిర్వ
హించుటకును మేము కృతనిశ్చయముల మైతిమి. ” మాయాహ్వన
ము నంగీకరించెదరుగాక యని మరలమరల ప్రార్థించుచు
న్నాము.

ఆంధ్రవిద్యానిధి

శ్రీకాశ్యపు సంవత్సరము
1918-19 సం॥ వసూళ్లు

ఇదివరలో ప్రకటితమైన చందా సాము రు 360-6-7
మద్దుల వెకంటచినరాజ శ్రేష్ఠిగారు, ఏలూరు 100-0-0
మొత్తము రు 460-6-7
ఏలూరు కాపురస్థులగు మద్దుల రామయ్యగారి కుమ
రుడు వెంకటచినరాజ శ్రేష్ఠిగారు ఆంధ్రవిద్యానిధికి 100
రూప్యములను చందాను పంపుచు కార్యదర్శుల పేర నిట్లు
వ్రాయుచున్నాడు:—
అయ్యా, తాము ఆంధ్రవిద్యాభివృద్ధి సంఘమునకు
చేయుచున్న ప్రయత్నముల గాంచి మిక్కిలి సంతసించినాము.
ఇట్టి పరిస్థితులలో దేశమునందెల్లడల నూతనవికాసము ప్రారం
భమై ప్రజలమానసంబుల నాకర్షింప జేయుచున్న పుడు ఆంధ్రు
లుకూడ యుత్సాహపూరితముననుల్లే తమజాతివారికి విద్యా
భివృద్ధి గావించుటకు కృషిసల్పుటెంతయు శుభసూచకము.
కాబట్టి ఆంధ్రవిద్యానిధికి నా యథాశక్తిని తోడ్పడవలయు
నని కుతూహల మగుచున్నది. కాన నిందుమూలమున యిన్నా
రెన్ను ద్వారాపంపిన 100 రూప్యములను జమకట్టి నన్ను
కాశ్యపుగోపాలరావుగారు తేర్చుకొన గోరుచున్నాను. ఆంధ్రులం
దరును యీ నూతనోద్యమమునకు తమ యథాశక్తిని తోడ్ప
డినంఘాద్దేశముల సఫలీకృతముజేసెదరు గాక యని విశ్వసించు
చున్నాను.

విప్లవాత్మక ముద్రా ముము

(రైతుకు వివరము)

ప్రాశ్న

బ్రిటిషువారి ప్రతియుద్ధము

లండను, ఏప్రిల్ 10:— బ్రిటిషు ప్రభుత్వము ఇదివరకు తెలుపబడిన ముట్టడి యుద్ధము నేటియందయును శత్రువులు ఆర్యుంటి యిరును, యాద్రాసు కామినీ కే నానులమధ్య సెక్యూరుబలముతో నెదిరించిరి. దినమంతయు నీయుద్ధప్రదేశమునకు రంగమంతటను భయంకరముగ యుద్ధము జరిగెను. రాబాసీ కాలువ వత్తరతులమున నిన్నటిదినము యుద్ధ మొనరించుటలో ఆర్యుంటియిరునున వత్తరతులమున విట్టిచెట్టి మెసినీసుపంక్తివరకును శత్రువు ముమ్ముకెకకు నెట్టెను. శత్రువు బలవంతముగ మెసినీసులో కొంతవరగా ప్రతియుద్ధ మొనరించి వాని తరిమివైచితిమి. యుద్ధము చాల శుభవేదికకును తీవ్రముగ జరిగెను. ఆర్యుంటియిరునున దక్షిణతటమునకు లీసునది కెదమత్తునను, ఎట్టియిరకీ కుచ్చుతటమున కొన్ని ప్రదేశము లందును బాహ్యు సెంటుమారు సమీపమునకు శత్రువు కొన్ని ప్రదేశముల నాక్రమించుకొనెను. నేటియందయును రెస్టియవద్ద శత్రువులు లావీనదినీ చాటిరి. కాని ప్రతియుద్ధము నొనరించి వాని రాగ్రామునుండి తరిమివైచితిమి. ఎట్టియిరు గ్రీసెం పీలమధ్య మేచు మాద్రదేశముల బలపరచుకొంటిమి. నిన్నటి ఉదయము పూగమందు విశేషముగ నుండుటవలన వైమానిక ప్రచలమున కవాంతరిము గలిగెను. వాయుభార మనకూలముగ మారిన వెనుక మావైమానికులు లాబాసీ ఆర్యుంటి రీసులకు మధ్యనుండు శత్రువుల నూతనరంగముమీద బొంబులను మరఫీరంగుల నుపయోగించిరి. మే మైదుశత్రువిమానములను నేలకొల్పితిమి. మావిమానములు రెండు గనిపించుచున్నవి.

యుద్ధకార్యాలయ ప్రకటనము.

లండను, ఏప్రిల్ 10:— యుద్ధ కార్యాలయమువాటిల్లు ప్రకటించిరి:— ఇటీవలి టెర్మింగుమున మాతనివైకల తీసివేయు మానదేశములు కొన్ని శత్రువుల చేతులలో బడినవి. అందులకు వైద్యులును, దారులును, కోలులును, సురక్షితముగ నింకొకవోటికీ గాంధారబడిరి. లోపములన్నియు భర్తీచేసి కొనబడినవి. తగినంతమంది వైద్యులను దారులను ఇచ్చుచు ఆస్ట్రేలియా కెనడా వైద్యవోల్కంగులు విశేష సహాయము నొనరించిరి. ఆ ప్రదేశమున వినుచుచుండునపుడు శత్రువులు భయంకరముగ ఫీరంగుల గాల్పుచుండుటవలన వైద్యవర్గమునను, దారులవర్గమునను కొంతమంది చరణించిరి. కొందఱికి బెట్టులు తగిలినవి.

భయంకర ఫీరంగియుద్ధము.

లండను, ఏప్రిల్ 11:— పరాసు ప్రకటనము. మాంటి డీడరున వత్తరమున, ట్రయిజ్ కాలవలో ఫీరంగి యుద్ధము తీవ్రముగ నుండెను. నిన్న సాయంత్రాలపు యుద్ధమున మేము 30 గురు ఖైదీలను బట్టకొంటిమి.

శత్రువులు లోన ప్రవేశించి ప్రయత్నించుట.

లండను, ఏప్రిల్ 10:— బ్రిటిషు ప్రభుత్వ కార్యాలయమువద్ద నున్న రైతుగారి నితెభకు నేడిల్లు తిరిగి నంపెను. లాబాసీ, ప్లూబేయెట్సుల మధ్య నిన్నటి రోజున ఎనిమిది గంటలపు దారంభించబడిన యుద్ధ మింక నట్టనే భయంకరముగ జరుగుచున్నది. ఫీరంగి యుద్ధము ఆర్రాసు దక్షిణ తటము వరకు వ్యాపించెను ఆర్యుంటియిరును మెసినీసుల మధ్య ప్రదేశమును గూడ శత్రువు తదిరించుచున్నాడు. అగ్ని పర్యవేక్షకుల రెడతెగకుండ నెగయు నప్పుటివలె భూమి భయంకరముగ కంపింపసాగెను. శత్రువులు తమఫీరంగుల నన్నిటి నతిభయంకరముగ కేంద్రీకరించిరి. తదా తదశములను గుంపులుగుంపులుగ వారు యుద్ధమున కంపుచుండిరి. మా డివిజన్ బాగుగ భేదించుటయనను సుదృశ్యముతో శత్రువులు మరల సతిసాహసముతో కడసారి ప్రయత్నము నొనరించుచున్నాడు. ఆర్యుంటియిరును బెన్యాములమధ్యవారు మాపంక్తికి కొంతమంది ఒడ్డిదిగలిగించి లోపునకు బోవునట్లు చేసిరి. మావైమానికులు విశేష వైద్యముతో పోరాడిరి; పోరాడుచున్నారు. టెర్మింగునమున ప్రతియడుగును వారలినీళ్ళల భావముతో గమనించుచున్నాడు. వీ రొకయడుగు వెనుక నేసిన శత్రువుల కెంతయో యపారనష్టము గలిగినవిదనే జరుగుచుండెడిది.

గివెంచినవద్ద నుండు ముఖ్య ప్రదేశమును మరల మేము స్వాధీనము గావించుకొనుట నిన్నటి యుద్ధ ప్రాశస్త్య గుణములం దొకటి, మాప్రతియుద్ధ మనివార్యము. ఆర్రాసుమును మరల బట్టుకొనుటయేగాక 800 శత్రు సైనికులను బంధించితిమి. యుద్ధారంభమున పోర్చుగీసువారికి ప్రబలవత్తుములు గలిగినవి. కాని అతివారుణముగ శత్రువుల దార్జ్యోనిరి. శత్రువైనికులసంఖ్య చాల అధికముగ నుండుటవలననే వారు కొంచెము వెనుకకు మరలిరి. బ్రిటిషు యుద్ధ రంగములోని కవుడే ఆమెకాదశములు వచ్చినవని తెలుపుటకు నాకధికార మియ్యబడెను. వారు ప్రవేశించిన ఫలితములలోనే తెలియగలదు. శత్రువులు ఉత్తరదిశాదశములు లీసునదినను రించి పనిచేయుచున్నవి. కాని దక్షిణది సంగతియు, అందువారెంతవారముపోయినదియు తెలియకున్నది. ఎదిరించువారలకు నితిగత లక్షణాలముగ లేవు. నేల ఏమియువారులేదు. అందుచేత ప్రవృత్తి చేయుచువీలు కాదు. శత్రువుల వెనుక నుత్తరతటమున సుభారముల నకుపుటకు ముఖ్యముగ సాధన మేమియులేదు.

ప్రస్తుతస్థితివిమర్శనము.

లండను, ఏప్రిల్ 20:— ఉత్తమ బ్రిటిషు సైనికాధికారి యొక డిల్లు విమర్శించుచున్నాడు.— సోమున వత్తరమునకు దక్షిణమునకు మేము స్థానికములు విశేషముగ బలపరచుకొంటిమి. సోమునకు దక్షిణమున ఆస్ట్రేలియనులు మరల బూజింకొనుట ఆక్రమించుకొనిరి. ల్యూసిట త్రమున హంగార్యవద్ద నిన్న రాత్రి భయంకరముగ యుద్ధము జరిగెను. దాని జర్మనులు పట్టుకొనిరి; పరాసువారు మరలవశ్యము గావించుకొనిరి.

పూర్వయుద్ధరంగమునకు తూర్పున పరాసువారు మరలయుక బలపరచు ప్రదేశమున కరిగిరి. ఇది ఎయిరెట్టివద్దనుండు ప్రదేశము కంటె ననేక విధముల ప్రశస్త్యముగ నున్నది. సోమున వత్తరమున శత్రువులు దృఢవత్తరముగ మూడవ వైస్యము నెదుర్కొనిరి. దానిమీద శత్రువు లనేకసారులు ఫీరంగుల నుపయోగించిరిగాని కార్యము లేక పోయెను. సోమునకు దక్షిణమున పరాసుముల దశములు శత్రువుల నిరోధించినవి. అందుచే శత్రువులు నిన్నటి యుద్ధ రంగము ను మాన్చి ఆర్యుంటి యిరును బెన్యాములవద్ద వారు యుద్ధము నారంభించిరి. అందు పోర్చుగీసు వారెక్కుడు ధాటి కొర్వరలసినవారైరి. శత్రువు బాక్రమించుకొనిన ప్రదేశ శుభలాభకరమైనది కాదు. ఆయినను అతడవటి నుండి బెన్యాము ఆర్యుంటియిరును మధ్య మరల గొప్ప యుద్ధసన్నంధనము నారంభింపవచ్చును. దాని పునస్సీకరణము చాల లాభకరము. 10000 గజముల పొడవుగల రంగమున నుమారు 5000 గజముల మేరను శత్రువులు మోది శేతెంచుటలో మేము నిశ్చయముగ కొన్ని తుపాకుల గోల్పోయితిమి. పోర్చుగీసువారి ఫీరంగులు కొన్ని పోయినవనుటయు స్పష్టము. వాటిలోనేకమంది ఖైదీలుగ నూడ పట్టుబడిరి. బ్రిటిషు వారును కొంతమందిని గోల్పోయి నుండవలయును. జర్మనులు విశేష దౌర్జన్యములతో బోరిరి. అయిదుపలాలములు గుర్తింపబడినవి. 8 పలాలములు ఎదిరించియుండనోవు. ఆర్యుంటియిరునునకు త్రమున మెసినీసునరకును నేటియందయును శత్రువులు వరల నెదిరింపసాగిరి. మధ్యాహ్నము సరి కతడు లీసు, మేయూరుల మధ్యనుండు రంగమును ప్రవేశించెననియు, స్టోయగ్ నాస్పొలునమున కొంతభాగమును స్వాధీనము చేసికొని యెగనియు మేమెటుగుదుము. మెసినీసురంగమున మేముశత్రువును రేడిమితిమి. ఉన్నత ప్రదేశమున శత్రువున కొకయడుగున చిక్కులేదు. అంత సరి దార్జ్యుంటియిరునునకు పోయెను. అచట ఉత్తరదక్షిణములం దతడ సుందర్భస్థితి నుండెను. ఆర్యుంటియిరును నిజముగ 4 ఫీరంగులముగ నున్నది. దాని రాధాన తప్పటికిని పోజాలవు. దానివద్ద మంతముఖ్యము కాదు. శత్రువులు బ్రిటిషువైనికుల నలిమివైట్టుట కిది యొక కార్యతంత్రమును బన్నిరి. బ్రిటిషు పరాసువైస్యముల ఎడబరచవలయునను యత్నము పరాసువారునుచే నత డిప్పుడెచటవొరకిన నచటనే యమితముగ నునవైనికుల జంపవలయునని చూచుచున్నాడు.

లండను, ఏప్రిల్ 11:— క్రిందటివారము పరాసు శత్రువుల

దేశసంఖ్య 1045. అచటినుండి బయలుదేరినవి 1045. 1600 టన్నుల కెక్కుడు బరువుగలవైట్సులు రెండు ముంచివేయబడినవి. ఒకదానిని శత్రువులుముంచివేయ నెంచి విఫలమైరి.

బోలోగారి రహస్యములు.

లండను, ఏప్రిల్ 10:— బోలోగారి మరణ దండనము నింక మరికొంత కాలమువరకును నిలిపివేయుట స్వాధీనులో నట్లకట్టలము గలిగించుచున్నది. అతడుభృతకరములగు రహస్యములదెలిసెనని చెప్పబడుచున్నది. బోలోగారి యాలోగ్యము బాగులేదు. వ్యాధ్యాధికారులు నిన్నటిదినమతని గుహలో సంగతిసందర్భముల ప్రశ్నించిరి.

విలేఖకుని ప్రకటనము.

లండను, ఏప్రిల్ 10:— నేడు బెత్మానుకు త్రమున సమరము మందగించినది. దక్షిణమున ఫీరంగులు కాల్పుబడెను. చిట్టుచేటుప్రాంతమున పదాతులు తలపడిరి. జర్మను సేనలన్నియు నారంగముననున్నవి. ఎచటనైన మనసేనలకు చిట్టచులెనని వారు పోరుచున్నారు. రెండురోజులపోరులో మేము కొంత వెనుకకుపోతిమి. మరల కొన్ని చోట్ల పక్షిని సవరింపవలసివచ్చింది. శత్రువులు సర్వ వైస్యము ను రణము ఖమున కంపి బ్రిటిషు సేనను నాశనము చేయుట కతి తీవ్రముగా పోరుచున్నారు. నేడుదయమున శత్రువులు మెసినీ స్టోగ్యవద్దను గ్రామములో నున్నారని తెలిసినది. కొద్ది సంఖ్యయై యుండవచ్చును. వారు ఎట్లేన్నో కూడ పరీవేసింపగా మరకారు మరల తరిమిరిని తెలిసది. మన సేనలు పరాక్రమముతో పోరుచున్నవి. ఫీరంగి దశ సహాయ మధికము గా నున్నది. శత్రువులు 8 డివిజనులకు తక్కువ తేటం దపంపిరి. పోర్చుగీసురంగమున శత్రువుల ధాటి పెద్దయ్యి గా నున్నది. మందులో శత్రువులు లోనికి చొరుచుకొని గాగలిగిరి గాన వారు వెనుకకు ముందుకునూడ తలపడిరి. పోర్చుగీసువారు వెనుకకుపోయిరి. వారెంత తక్కువారోవలె వెనుకకుపోతప్పులేదు. ముఖ్యస్థానముగ గివెంచినవ్యూహం వశమైనది. మనసేన దానిని మరల నాక్రమించెనుగాని నిజపుకొనలాలకపోయెను. అస్థమయ సమయమున లొకమైస సేన గివెంచిన మరల నాక్రమించెను. నేడు దక్షిణమున శత్రువులు తలపడలేదు. ఉత్తరమునకు పోయి తలపడిరి వారు కూరముననున్న పట్టణములవైనను మార్గములవైనను గుర్తెగుండ్లను వదలుచున్నారు. మంచు విమానముల కభ్యంతరమును కలిగించుచున్నది మేము ప్రబలముగ శత్రుసేనతో పోరుచుంటిమి. శత్రువులు ఫలితమును తేల్చుటకు పోరుచున్నారు. వారి శక్తి యునుగు వరకుమనము వైరింపవలెను. యాక్తివలన వారికివిజయము కలిగినది గాని అభివ్రాజ్యము. మన మచట నచట బహుశెమ్మదిగ కడుగ్వలముగా ప్లవమును వదలుచున్నాము. మనసేనలు మెసినీసునుండి శత్రువులకు తరిమెను.

వార్తలు సుఖము

లండను, ఏప్రిల్ 11:— రాలిస్సు గారిస్థానమున మేజరుజనరలు సాకువలీవెట్టుగారు బ్రిటిషు ప్రతినిధిగా నియమింపబడిరిని బోనర్లాగారు పార్లమెంటుసభలో నుడిసరి.

యుద్ధస్థితి.

లండను, ఏప్రిల్ 11:— లాబెస్సీ కాలువనుండి ఇంగ్లీసు కాలువరకును రణరంగమునందంతటను పోరుజరుగుచున్నది. లాలిసుకాలువయొద్ద బెన్యాముమొదలు ఆర్యుంటిసునరకును తీవ్రముగ పోరుజరుగుచున్నది. ఆర్యుంటిసులో విషవాయు నధికముగా నుండుటచే మేమటనుండి చుకలిపోతిమి. ఆర్యుంటి రీసు వత్తరమున మార్పులేదు. ప్లోగస్ట్రేటు - మెస్సీను - విస్సేటు ప్రాంతములందు చాల రాత్రివరకును పోరుజరిగినది.

సౌకలను ముంచుట.

లండను, ఏప్రిల్ 11:— శత్రువులు మన సౌకల నధికముగా ముంచుదుటకు సమరతీవ్రతతో కాగణముని తెలియచున్నది. అంతగ్రాములవలన ఫలముకలగలేదు. ప్రాశ్నదేశపు యుద్ధమునలన తప్పుక కలుగగలదని హిందెబర్గు ఇటీవల బెర్లినులో నుడివెని తెలియచున్నది. జర్మనులలో 4 లక్షలమంది హతులగుదురుగాని అగస్టునెలలో సంధిజరుగును. అం హిందెబర్గు నుడివెనని తెలిసినది. అంతగ్రాములవలననే ముఖ్యముగా విజయము త్వరలో కలుగునని అతడు 1917 ఫిబ్రవరిలో చెప్పెనని యింకొక వార్తగలదు. ఇవిరెండును పరస్పరవిరుద్ధముగానున్నవి. అవస్థుండన మారంభమైన పిచ్చుట 2 లక్షలమంది సైనికులు సముద్రప్రయాణము చేసిరి జర్మనులు యావచ్చుకై ధనమును పరాసురంగమున వినియోగించు చుండుట చేతను ఆంగ్లానాకాదశము ద్వీపమున అంతగ్రాములను రూపుమాపుచుండుటచేతను అంతగ్రాముల ప్రయోజన మగుపడుట లేదు.

మగునె చెప్పట సాధ్యము గాదు. వారేలు, నెవ్వారికాది

మూలబలముల సంపుటలో మంత్రిత్వమువా రన్నివి
ములగు ప్రయత్ని మలను చేసిరి. ఇంతకోరికకాలములో నిం
మంది సైనికు లిదివర కెన్న మను ఇంగ్లీషుభాషలను చాటియు
డలేదు. శత్రువుల తాము పట్టుకొనిన సైనిక సామగ్రియ
విశేషముగ హెచ్చించి చెప్పుచున్నారు. ఆయుధ మం
వర్ణము వారు లోపముల నన్నిటిని బూర్తిచేయుటయే కా
మూల సైన్యములకు వస్తుసామగ్రిని విశేషముగ గూడ తేసి
ఇచ్చుటను ప్రాప్తు దేశమునను మందుగుండుసామగ్రి విశే
ముగ నున్నది. శత్రువుల పురోగమమును నిరోధించుటకు
వైమానికు లెంతవరకు సహాయ మొనరించినదియు వివరము
తెలియ మన సైన్యములను, సైనికాధిపతులును, సైనికులు
రాబోవు అవస్థుండవలయునకు సంసిద్ధముగ నున్నారని తా
విశ్వసించుచున్నాడు.

ORIENTAL ASSURANCE BUILDINGS,
Post Box No. 8, Madras.

The Great War.

(o)
(Reuter's Agency)

The Flanders Offensive.

British Evacuate Armentieres.

Battle Steadily Extending.

Western Front

Successful British Counter-Attacks.

LONDON, April 12.

(11-45 P. M.)—A British Communique says:—Following the bombardment already reported, the enemy this morning attacked in strength between Armentieres and the Ypres-Comines Canal. There was heavy fighting all day in this sector and also on the whole front. In yesterday's attack northward of the La Basse Canal, the enemy northward of Armentieres pressed us back to the line of the Wytschaete-Messines ridge, Ploegsteert. The enemy who forced his way into Messines, was driven out by a counter-attack after prolonged struggle. Southward of Armentieres, the enemy established himself on the left bank of the Lys at certain points eastward of Estaire, and in the neighbourhood of Bare St. Maur. The enemy, this morning, crossed the Lys at Lestrem but was driven out of the village and across the river by a counter-attack. We maintained our position between Estaire and Givenchy. The mist yesterday morning hindered flying. When the weather improved our airmen bombed and machine-gunned the enemy on the new battle front between La Bassée and Armentieres. We brought down five. Two of ours are missing.

Casualty Clearing Station Losses.

The War Office announces that during the recent retirement some casualty clearing stations fell into the enemy's hands. All doctors, nurses and patients were safely evacuated, and the deficiencies have since been made good. Australian and Canadian medical authorities had generously helped by lending doctors and nurses. During the evacuation under heavy fire a number of casualties occurred among the medical and nursing personnel.

A Violent Artillery Duel.

(1-45 A. M.)—A French Communique says:—North of Montdidier, and in the region of the Oise canal, the artillery duel was violent. We took thirty prisoners in last evening's fighting.

Enemy Trying to Break Through.

Reuter's correspondent at British headquarters wiring to-day says:—The battle, which began at eight yesterday morning between La Bassée and Fleurbaix, continues with unabated violence. The artillery duel extended southward to Arras and the Germans are also attacking between Armentieres and Messines. The gunning is so terrific that the earth trembles as though in an interminable volcanic spasm. The enemy brought up a tremendous concentration of artillery and is throwing in his infantry in dense masses. The Germans are plainly making another desperate bid for a clean break through. Although they bent our line back to some extent between Armentieres and Bethune, our men put up and are putting up a superb fight, every foot of the retirement being made in an orderly manner and at heavy cost to enemy.

British Retake Valuable Ground.

One of the finest features of yesterday's fighting was the retaking of valuable ground at Givenchy. Our counter-attack was irresistible and besides recapturing the village, we took eight hundred prisoners. The Portuguese suffered severely in the early fighting, but steadily resisted and were only pressed back by sheer weight. I am permitted to say that American reinforcements have appeared in the British zone, where their presence should soon be felt in the fighting line. The enemy's northern flank is apparently trying to work along the Lys, but the direction and extent of the southern advance is rather obscure. Conditions are difficult for the attackers owing to the ground being porous in many places. Hence it is impossible to dig in. They must substitute breastworks. The enemy is not astride any important communication.

The Situation Reviewed.

Attempt to Exhaust British Army.

LONDON, April 12.

A high British military authority reviewing the situation said: We have improved our positions locally north and south of the Somme. The Australians in the latter area recovered Bouzencourt. There was heavy fighting last night at Haugard north of the Luce, which the Germans took and the French re-captured. The French east of the old battlefield have withdrawn to a strong line and much better general alignment at Ailette. The general situation on the old front is that the enemy north of the Somme is faced by the stonewall of the third army, which had been repeatedly battered without material result. South of the Somme French reinforcements stopped enemy progress. The enemy therefore changed the scene of yesterday's operations to Armentieres and Bethune. The main blow fell on the Portuguese. The area the enemy gained is not tactically advantageous, but he has made an awkward salient from which may develop an attack on Bethune and Armentieres. The great importance of the fighting round Givenchy is due to the fact that it is one of the few rises in an absolutely level country, and an important gateway to Bethune. Its recovery would be very valuable. We certainly lost guns as the enemy advanced to the centre to 5,500 yards on a front of sixteen thousand. It is quite certain that some Portuguese artillery was lost and presumably a considerable number taken

prisoners. The British also must have lost some. The Germans attacked in considerable force. Five divisions were identified and probably eight attacked. The enemy attack was renewed this morning north of Armentieres to Messines. We knew until midday that he had entered the front line between the rivers Lys and Lave and captured part of Ploegsteert Wood. The attack on the Messines front was repulsed. The enemy has no footing on the high ground but has turned Armentieres, where he is north and south, into an awkward salient. Armentieres is practically a heap of ruins. Its communications lead nowhere and its possible loss is not a vital matter. The enemy is merely carrying out another version of the original programme of exhausting the British army. Having failed to separate the British and French armies, he is now hammering it wherever he gets a chance, evidently trying to bleed us white.

British Evacuate Armentieres.

LONDON, April 11.

(2-10 P. M.)—A British communique says:—The battle is continuing on the whole front from La Bassée Canal to the Ypres-Comines canal. Severe fighting occurred in the neighbourhood of the Lave and Lys canal, from about Lestrem to Armentieres. We have withdrawn from Armentieres which is full of gas. The situation is little changed northward of Armentieres. There was heavy fighting continuing to a late hour last night in the neighbourhood of Ploegsteert, Messines and Wytschaete.

Counter-Attacks Recapture Positions.

LONDON, April 11.

(11-10 P. M.)—A British communique says:—The enemy pressed attacks all day on the whole of the northern battlefield and fresh divisions continually and heavily assaulted our lines in the region of the Lave river, between Loigne and Lestrem. Our 51st division beat off incessant attacks, inflicting great losses and recaptured positions by vigorous counter-attacks.

There was heavy fighting at Estaires, and between Estaires and Steenwerck. In this sector, the enemy attacked in strength and pushed back our line to just north of these places.

The enemy made a determined attack this morning, northward of Armentieres and made some progress in the neighbourhood of Ploegsteert Wood. Our 9th division completely repulsed with great loss another heavy attack in the neighbourhood of Wytschaete and Holbeke. Fighting continues on the whole front between the La Bassée Canal and the Ypres-Comines Canal.

55th. Division Congratulated.

LONDON, April 11.—(2-10 P. M.)

The Press Bureau states that F. M. Sir Douglas Haig has congratulated the Commander and all officers and men of the Fifty-Fifth Division for their splendid fighting on Tuesday, especially at Festubert and Givenchy.

British Aerial Activity.

(11-45 A. M.)—A British communique regarding aviation says: In spite of unfavourable weather, yesterday, our airmen bombed and machine-gunned enemy troops. The mist compelled pilots to fly at an average height of two hundred feet and they experienced very heavy gunfire. Enemy airmen were also active. We brought down seven enemy machines and drove down one. Seven of ours are missing. We raided Luxembourg station at midday to-day and dropped over a ton of bombs. Several bursts were observed. All machines returned in spite of considerable gunfire.

Enemy Attacks Dispersed.

(3-55 P. M.)—A French communique says:—Our artillery was active during the night between Montdidier and Noyon. Our fire dispersed an enemy detachment in the region of Grivillers and Sirel before it reached our lines. An enemy attack on our advanced posts, east of Souain in Champagne, was repulsed after a lively engagement. An enemy attempt in the Forest of Apremont failed under our fire. Two enemy aeroplanes were brought down yesterday by machine gun fire.

French Defeat Attacks.

Violent Artillery Duel.

LONDON, April 12.

(11-55 A. M.)—Last night's French communique says:—There was a violent artillery duel at certain points, north of Montdidier and in the region of Lassigny. We repulsed last evening and this morning two somewhat heavy attacks in the sector on Noyon. There was an intermittent cannonade on both banks of the Meuse. During March, twenty-eight enemy aeroplanes were brought down by anti-aircraft defences.

A Desperate Struggle.

British Lose and Regain Villages.

LONDON, April 11.

(10-30 P. M.)—Reuter's correspondent at headquarters, telegraphing on the evening of the 10th, says:—Throughout the day the struggle north of Bethune waxed and waned. The artillery duel developed southwards and the infantry battle extended to the vicinity of Wytschaete. It is clear that the Germans are all out and are making a desperate effort to break through anywhere. Shock-tactics perchance disclose weakness. During two days' fighting, the enemy has pressed us back in certain places, necessitating readjustments of the line elsewhere. The enemy is flinging the main weight into an endeavour to destroy the fighting powers of the British. This morning, the Germans were reported to be in the village of Messines and Ploegsteert Wood, although probably in only small numbers. The enemy obtained a footing in Estaires in the morning, but are reported to have been driven out later. Our troops are fighting magnificently and are well supported by artillery. The enemy has employed at least eight divisions. The spearhead of the enemy assault was the centre of the Portuguese front. Owing to the thickness of the weather a considerable number of Germans trickled through whilst the alarm was being given. Consequently they attacked in the rear as well as in dense waves frontally, and the Portuguese were forced to retire. They brilliantly fought a rearguard action and averted a serious menace at this point, but a retiring movement became inevitable. Givenchy, which is valuable tactically, was captured by the enemy. A counter-attack drove him out, but this was not in sufficient numbers to withstand the oncoming waves, and early in the afternoon, the Germans recaptured Givenchy. It was just before dark that the Fifty-fifth Division, consisting mainly of Lancashire territorials,

made a fine charge again restoring Givenchy. To-day there has been little disposition to further attack along the southern flank of yesterday's thrust and the battle is setting northwards.

British Fighting Against Great Odds.

The Germans are shelling all towns and villages a long way back, and also roads with steady insistence, and are employing to the utmost their great hauls of artillery from other fronts. Low visibility is still handicapping our airmen. We are fighting against great odds. We know that the enemy declared this to be the decisive offensive and must be prepared for a continuance of heavy blows so long as he is able. The enemy has certainly gained tactical success, but strategically he has accomplished nothing. We are very slowly giving ground here and there under pressure of dense masses. I am glad to be able to conclude with the news that our indomitable troops have driven out the enemy from Messines.

Battle Steadily Extending.

Present British Front Described.

LONDON, April 11.

(4-5 P. M.)—Reuter's correspondent with British Headquarters, wiring to-day, says:—The great Flanders battle is steadily extending upline. German aircraft in considerable numbers is supporting the attacks. The enemy yesterday was reported in the neighbourhood of Steenwerck. Yesterday afternoon, artillery and trench mortar activity heavily increased around Ypres as far as Passchendaele. We appear to be holding our counter-gains about Messines. It is believed that, at two o'clock this morning, our line ran eastward of Ploegsteert village, through Ploegsteert Wood, thence past St. Yves almost due north, past Oost Taverne, joining our old line near Langemarck. The enemy last evening was attacking south of Holbeke and made a small gain of ground. Thus, it will be seen that our front had assumed a very zig-zag line. But so where had the Germans pushed beyond our battle-zone, notwithstanding his great weight. Northward of Hill 60, the situation is reported unchanged. Just before dawn we opened a heavy protective barrage upon sectors in which the enemy might be expected to advance. Continued German inactivity, south of Arras, looks as if they are awaiting the result of the Flanders-offensive before developing further plans between the Scarpe and the Somme. Enemy aircraft is watching our movements as far as our airmen allow them.

Situation Fairly well in Hand.

Formidable Enemy Attack Repulsed.

Reuter's correspondent with Headquarters wiring this evening says:—The situation in Flanders is generally regarded to-day as fairly well in hand but fighting continues on a heavy scale and is likely to continue. What success the Germans have achieved, has developed out of the advance in the centre of the original front. The attack was helped by misty weather. The territory which the enemy has overrun was very sparsely populated by civilians, and as regards the character of the country is barren of gain, moreover enemy communications are lengthened across long tracts of clay. The weather improved this morning, and airmen effectively co-operated in large numbers. At ten o'clock this morning, the enemy made a formidable attack against Holbeke, a fighting of great intensity followed, massed waves of enemy advanced over heavy ground flanking Ruozabeek, making a great target for riflemen and machine-guns, and the execution is described as terrible. Comparatively few enemy got to grips with the defenders and eventually the attack was completely repulsed, the straggling retreat being followed by field guns, until the enemy disappeared in the mist. Around Ploegsteert Wood and Estaires, there has been continuous fighting, but the results are at present unknown. The enemy brought up more reserves, and we have thrown in reinforcements, northwest of Armentieres in the direction of Ploegsteert. Large bodies of German infantry were reported, to be missing, by airmen, so artillery concentrated upon them. The evacuation of Armentieres was carried out very successfully, the enemy not attempting to press our retirement. The whole place is a vast cesspit of mustard gas, and soldiers welcome the release from it.

Portuguese's Splendid Defence.

Lancashires Hold Givenchy.

LONDON, April 12.

(5-15 A. M.) Correspondents at the front, emphasise the magnificent British defence in ceaseless fighting, for thirty hours, against heavy odds. They give details of the resistance of the Portuguese, whose front the Germans endeavoured to break. British officers, attached to the Portuguese opine that that German bombardment of the Portuguese exceeded anything seen on the Somme, extending far behind the second lines. The Portuguese held on to the smothered front line, some outposts fighting to the last man. The main body of the Portuguese fought stubbornly in the second line till the enemy shock troops forced their way to Laventie, where it was difficult to make a stand, as the Portuguese had suffered terribly. Their guns were well served, and though some had to be abandoned as teams could not be taken through the barrage and some battery crews were wiped out, the survivors destroyed the breach-blocks, leaving scarcely any serviceable parts. Portuguese gunners attached to British heavy batteries stuck to it most gallantly according to British gunners, while a body of Portuguese infantry held out at La Courne till two in the afternoon, their commander refusing to retire. Then the Germans charged them with the bayonet and the few survivors came back. When the Portuguese were forced back in the centre, the weight of the German attack fell on the Fifty-fifth British division on their right, where the high ground of Givenchy was coveted by the enemy. Lancashire territorials who had been pushed in the battle from billets refused to give up the hillock and withstood every shock with machine-guns and grenades. Ding-dong fighting against ceaseless German waves continued throughout the day and night with Givenchy taken and retaken and found the Lancashires in the morning undaunted and agile and still barring the way.

French Front Relatively Quiet.

Reuter's correspondent at the French Headquarters, in a wire dated 10th, says:—Relative quiet prevails from Hangard to Noyon. The French carried out a small infantry attack at Grivesnes Chateau, locally improving the position in the park. Guns were active on both sides all along the front. The Germans, along the whole front

have done little trench digging. Enemy airmen were more active, but are showing little inclination to take the offensive, chiefly patrolling on their own side of the front, in powerful groups of a dozen or more machines, with the object of preventing our flights.

The Fifth Army's Task.

Action in Offensive Deferred.

LONDON, April 11. Colonel Repington, in the "Morning Post," defends the Fifth Army during the German offensive. He says that our line was extended south of the Oise on the urgent solicitation of the French and contrary to the reiterated representations of our own command in France, which considered the line to be too thin. The Fifth Army on the 20th. January occupied a line forty miles long, and the troops thereafter were so busy, wiring and digging, that few had more than seven days' training in the next two months. They were outnumbered by four to one in infantry and two to one in guns by the Germans, who broke through in four places, necessitating the decision to fight back rather than break the army to pieces, standing to the last against a superior enemy. It was inevitable that some units gave way, but the army as a whole was never broken and it maintained the battle-line for eight days and saved two-thirds of its guns, giving time for the French to come up.

Great Britain

The Premier's Speech.

Extreme National Sacrifice Foretold.

LONDON, April 12. Intense interest was shown in the Premier's speech today. The house was crowded but there was an entire absence of excitement and there were no demonstrations when political leaders entered. The Premier, who was cheered on rising, began his speech in low tones but his voice rang out as he developed his theme. "We had now," he said, "entered upon the most critical stage of this terrible war. There was still at present but the hurricane was not yet over. It was gathering strength for a fiercer outbreak, and ere it was fully exhausted, there would be many more. The fate of the Empire, the fate of Europe, the fate of Liberty throughout the world might depend upon the success with which even the last of these attacks was resisted and countered. The Govt. therefore proposed to submit to Parliament, to-day, certain recommendations in order to assist the country and the Allies to weather the storm. The recommendations would involve, he regretted to say, extreme sacrifices by large classes of the population, and nothing would justify them but the extreme necessity and the fact that we were fighting for all that was essential and most sacred in national life."

Explaining why Parliament had not been summoned earlier, the Premier said, since the battle began Govt. had been engaged almost hourly, in concert with their Allies, in providing necessary measures to assist the armies to deal with the emergency. The proposals they intended to submit required very close and careful examination. Dealing with the military position he pointed out that it was difficult to get a clear reliable narrative of a battle extending over fifty miles. The Staff in general were naturally engaged in concentrating their attention on the operations of the enemy and until that strain was relaxed it would be difficult to ascertain exactly what had happened, but one or two facts stood out, though in stating them he must avoid giving information or encouragement to the enemy. Also nothing must be said to discourage our forces, who were fighting so gallantly at this very hour. All recrimination must be stopped.

Strength of Belligerents.

Referring to the position at the beginning of the battle, the Premier said, in spite of heavy casualties in 1917, the British army in France was considerably stronger on January 1st, than on January 1st last year. Up to October or November 1917, the German combatant strength in France was as two to the Allied three. Then came the collapse of Russia, and the Germans hurried up re-inforced divisions from the East to the West. They had also a certain measure of Austrian support, but notwithstanding this also notwithstanding a considerable number of German divisions from the East, when the battle began the combatant strength of the German army in the West was not quite equal to the total strength of the Allies. The Germans were slightly inferior in Infantry, inferior in Artillery, considerably inferior in Cavalry and undoubtedly inferior in aircraft. The Germans, however, organised their troops so as to produce a large number of divisions from the slightly smaller number of infantry and the smaller number of guns, and it remained to be seen whether their organisation was better than ours.

Remarkable Forecast of the Attack.

The German, however, had one or two great advantages. They had the initial advantage always commanded by the side taking the offensive. They knew where they meant to attack, the dimensions of the attack and the time of attack. It was always difficult to tell when an attack was coming. The problem was closely considered by the Military Staff, at Versailles, and Sir Henry Wilson concluded that the attack was coming south of Arras on a very wide front, approximately by ninety-five divisions with the object of breaking through the British lines. These conclusions were reached two or three months ago and it was one of the most remarkable forecasts of enemy intentions ever made. Sir Henry Wilson, also remarked that the attack would probably succeed to the extent of penetrating the British line to half the distance of the front attacked. [The remainder of the Premier's speech will be published later.]

Lord Curzon's Statement.

Gratifying Response to Premier's Appeal.

LONDON, April 12. In the House of Lords, Lord Curzon in the course of a statement similar to that of Mr. Lloyd George said:—Directly the emergency arose, reinforcements were despatched from Britain to France at the maximum rate of over thirty thousand daily, without loss of a single life. As regards the appeal of the Prime Minister to the dominions and India, and glowing and encouraging replies from them, Lord Curzon said:—It always seemed to be one of the most glorious experiences of this war, that in the distant parts of the Empire, remote from the scene of the conflict, and exposed to no visible or imminent peril, the

youth of the Anglo-Saxon race, had rushed to arms and the sedentary population had been willing to accept sacrifice with ardour, not inferior to that of the people, who were almost within sound of the guns and whose homes and subsistence were directly threatened. This feeling had been confirmed and consecrated by the blood which had been shed on the battlefield. The response that had come from every quarter of the Empire, testified a new, that the true nature of the Amiens-menace was realised as fully by them as by ourselves, and that no effort would be spared to land additional succour to the common cause. As regards the appeal to America, Lord Curzon stated, that the response was immediate and generous, and as regards numbers, exceeded the most sanguine expectations, the monthly supply of American infantry, machine-guns, and reinforcements on which we could reckon during the ensuing months, would alone constitute an army of formidable strength. As regards the prolongation of the struggle, Lord Curzon said: Our forecasts all along had been made for a war embracing at least the year 1919. It was unnecessary to look further at present.

Remarks on the Battle.

Another advantage the Germans possessed was unity of command. Dry misty weather also helped them, they were actually within a few yards of our front line in some parts, before they were observed. It was quite impossible to observe them. This was a distinct disadvantage, because the defence organisation in that particular part, depended largely upon the cross fire of machine-guns and artillery, and the enemy made the fullest use of the advantage. As regards the battle itself, it would take some time to ascertain all facts, but at one time it was undoubtedly very critical. The enemy broke through between the Third and Fifth Armies and there was a serious gap. The situation was only retrieved by the magnificent conduct of our troops (cheers), who retired in perfect order and re-established a junction, frustrating the enemy's purpose. The country could not sufficiently thank the troops for their superb valour, and the grim tenacity with which they faced overwhelming hordes and clung to positions (Cheers). They retired but were never routed, and once more the cool pluck of the British soldier who refuses to acknowledge defeat saved Europe. (cheers).

Mr. Kennedy Jones interrupting said, "What about the Generals?"

General Gough Recalled.

The Premier, continuing said, he was referring to General, Officers and Soldiers; he drew no distinction. For instance, Brigadier General Carey collected at a serious gap in machine-guns, engineers, labourers, and odds and ends of machine-gunners, who held the Germans up and closed the road to Amiens (Cheers). It would take a very long time, to name all the generals who had distinguished themselves in this battle, until all the circumstances which led to the retirement of the Fifth Army were known, until its failure to hold the line of the Somme at least until the Germans had brought up their guns, and perhaps its failure adequately to destroy bridges were explained. It would be unfair to censure General Gough, but until circumstances were cleared up it would be equally unfair to the British Army to retain his services in the field. The War Cabinet therefore thought it necessary to recall him, until the facts were examined and laid before the Government by its military advisers.

Enemy's Main Object Unattained.

Mr. Lloyd George paid a warm tribute to the speed with which the French reserves came up. It was one of the most remarkable feats of organisation in the war. Between the efforts of our men, and the loyal assistance given in a true spirit of comradeship by the French Army, the position was momentarily established, but it was clear that the Germans were preparing another and perhaps greater attack. The Premier recalled that General Byng's army in the north never gave way a hundred yards to the enemy, and only retired to conform to the situation on the right flank. The enemy had undoubtedly gained great initial success, it was no good, not accepting facts. The enemy had failed as far as the main object was concerned, namely, to separate the British and French Armies, but we should be guilty of a great and fatal error, if we under-estimated the gravity of the prospect. The enemy had captured valuable ground much too near Amiens for comfort and security, and had succeeded for the time being in compelling one of our great armies to retire. The Cabinet took every step to hurry up reinforcements and no such large number of men had crossed the Channel in so short a time. Enemy claims captures of guns, machine-guns, and prisoners, were greatly exaggerated. The Ministry of Munitions was not only able to replace the guns and machine-guns, but had a very substantial reserve. There was also a great reserve of ammunition here and in France, and the same applied to aircraft. It was impossible at present, to tell of the airman's part in checking the advance and making difficult the bringing up of guns and ammunition. He was confident that our Armies, Generals and Soldiers were quite ready for the next encounter.

Importance of Strategical Unity.

Mr. Lloyd George referred to the material and dramatic assistance of the Americans. The Allies had looked forward to a large American Army in France in spring, but it had taken longer than was anticipated to train these soldiers, and if America wanted to complete the divisions it would be impossible for her fine troops in large numbers to participate in this battle or campaign although it might be the decisive battle of the war. Certain proposals had therefore been submitted, first to Mr. Baker, American War Secretary, then to President Wilson. The result was that the American troops, who were available, would be brigaded with the Allied troops and their fighting strength be immediately brought to bear in the struggle. (Cheers). He deprecated discussion of the question of the Versailles Council, but declared that the battle justified the wisdom of that policy. After the battle commenced, not merely Government but Commanders in the field were so convinced of the importance of a more complete strategical unity that they agreed to the appointment of General Foch to the supreme direction of the strategy of all the Allied armies on the West front. General Foch was one of the most brilliant soldiers in Europe. When we were in a similar plight during the first battle of the Ypres, General Foch rushed the French army there by every conceivable expedient and undoubtedly helped to win that battle. The loyalty and comradeship of General Foch were undoubted. The Premier did not doubt that the new arrangement would be carried out, not merely in the letter, but in the spirit. Strategical unity was a

fundamental condition of unity and could only be maintained by complete co-operation between the Government and Generals and with public opinion, unmistakably behind it. The Premier urged the nation at home to stand united for the united control of the strategical operations of our armies at the front. We were fighting a very powerful foe, whose successes were mainly due to the superior unity of his strategic plans.

Distribution of British Troops.

The Premier ridiculed the suggestion that our forces had been dissipated by subsidiary enterprises. Not a single division had been sent from France to the East. As regards Italy, but for the presence of the French and British divisions there, the Austrians would at present be free to throw the whole of their strength on the Western front. The Salonika force had been reduced by two divisions. There was only one white division in Mesopotamia. In Egypt and Palestine together, there were only three white divisions. The remainder were either Indian or mixed. The Premier expressed great gratitude to India for the magnificent way in which she had come to the help of the Empire in this emergency. It was not a fact that we had three divisions in Egypt and Palestine and one in Mesopotamia, that enabled us to hold our own. We owed it to the splendid troops from India, many of whom were volunteers since the war and who had been more than a match for the Turks on many a stricken field.

Great Sacrifices Needed.

The casualties could not yet be accurately stated but F. M. Sir Douglas Haig assured him, that the German claims were quite impossible. The losses, of course, had been considerable. The enemy had definitely decided to seek a military decision this year, whatever the consequence to himself and this meant prolonged battles. There were still seven or eight months, in which the fight could continue and everything depended on keeping our strength right to the end. We could do it with American aid, but even then, we could not feel secure unless we prepared ourselves to make even greater sacrifices than hitherto. He knew what would happen, if the Government demands were not acceded to. It was true that we had already raised nearly six million men for the army and navy and we could not raise the same proportion of men for the battle as the other belligerents, owing to naval demands, shipping, coal and steel which we must supply. It would be folly in any way to interfere with the navy and shipping, which were the fundamental condition of the Allied success. [Cheers] But there was still a reserve of men, which consistently with these obligations, might be withdrawn in great emergency for the battle-line, not without damage to industry and certain weakening of our economic strength and restriction and perhaps privation but without impairment of the striking power of the country in war.

Man Power Quickly Required.

We must look ahead. The Germans were calling up 1920 class, which would provide for this campaign 5,500,000 youngmen for the battle line. We had already raised for the army during the first quarter of 1918, more than a quarter's proportion of the original estimated minimum, required for the present year. Essential industries were being combed out, large levies had been made from munitionworks, (one hundred thousand from grade one already,) fifty thousand had been taken from coal mines and another fifty thousand would be required from that source. The Transport services had also been dealt with and further calls would be made on the Civil Service. It was not merely necessary to have men but to have them quickly. The Premier proceeded to discuss the proposals of the bill. He regretted that the first was to raise the military age to fifty and in some specified cases to fifty-five. The latter age referred to men of special qualifications, training and experience. It was proposed further to use the Government's powers to cancel exemptions. It was also proposed that His Majesty might by proclamation declaring that a national emergency had arisen, direct that any exemptions from military service cease to have effect.

Conscription for Ireland.

Referring to Ireland Mr. Lloyd George said emergency had arisen necessitating men of fifty and boys of eighteen joining the army and he was perfectly certain that it was impossible to justify any longer the exclusion of Ireland. (Cheers and Irish dissent). No Home Rule proposal which had ever been submitted to the House of Commons had ever proposed to deprive the Imperial Parliament of full power on all questions relating to the army and navy. So it was no derogation of any national rights. The struggle in which we were engaged was just as much Irish and English even more so it was more Irish, Scottish and Welsh than English. If Ireland through her representatives at the beginning of the war had voted for the war and supported the war, there was no dissenting voice among the representatives. America was in the war. There were more Irishmen in the United States than in Ireland and they were subject to conscription. Irishmen in Great Britain were subject to conscription also, the Irishmen in Canada. It was indispensable that we should acknowledge youths of 18 and married men up to fifty, with wives and families in England, Wales and Scotland to fight for freedom and independence of a small catholic nationality in Europe, while Irishmen aged from 20 to 25 should not be obliged to take up arms for a cause which was as much theirs as ours. It was illogical and unjust. (From then on the Premier was subjected to a running hostile commentary from Irish benches.) The Premier proceeded to say that the Irish battalions were becoming steadily depleted and were now half filled with Englishmen. It was, therefore, proposed to extend the Military Service Act to Ireland under the same conditions as Britain. There was no register in Ireland hence it would take some weeks before enrolment began there. (Further considerable uproar.) The Premier, continuing said, there must be no delay. Government without delay intended to ask Parliament to pass the measure for Self-Government of Ireland. [Renewed Irish uproar and cries of keep it. But there must be no further apprehension. Questions of Home Rule and Irish conscription did not hang together. Each must be taken on its merits. (Irish cries of "you can keep both"). The Premier reported that there is a new view as regards Home Rule Mr. Lloyd George continued that the report of the Irish Convention afforded another opportunity of approaching this next question with some hope of success. (Irish uproar.) Mr. Devlin, interrupting, asked whether he could move adjournment of the debate until the Convention's proposals were before the House. The Speaker said the motion could be put after the Premier's speech. Mr. Lloyd George, continuing said, he understood that

the Convention's report was reached by a majority but he was afraid the majority was insufficient to enable Government to say it represented a substantial agreement.

Self-Government in Ireland.

That meant the Govt. must accept the responsibility of submitting to the Parliament with the guidance of conventions report such proposals for the establishment of a Self-Government in Ireland as were just and could be carried without violent controversy. The Govt. proposed to introduce such a measure at an early date and would advise the House to pass it without delay. When large numbers of Irish youths were brought into the fighting line, it was right that they should feel that they were not fighting to establish principle abroad which had not been applied to them (Irish uproar.) Premier proceeded, 'Appeals we addressed to the Dominions produced a fine response. (cheers) They have already furnished about a million magnificent fighting men and all are taking necessary steps to send more. The Premier hoped it would be possible to pass proposals this week (Irish cries of "never" and cheers from other parts of the House) The Premier said time pressed every day was important. Gims regretted such extremely drastic measures, which would injure many trades but considering emergency no Government would accept responsibility of proposing less. (cheers). He would not say if this battle went against us, war would be over because as long as we had a ship afloat, we should not accept a German Peace (Loud Cheers) But if battle were won as he believed it would be, then the doom of the Prussianism was sealed. (more Irish uproar). The enemy had attacked at the height of his strength. We had been deserted by a powerful Ally and another 2 more powerful Ally was not yet ready to exert one tenth of its might. On the other hand this battle must exhaust the German reserves while America was only now bringing in the first instalment of her first corps. If we wished to avoid war lasting years, the battle must be won now, and to win it we must be ready to throw in all our resources. Men, we were now taking, might well be means of winning the decisive victory and with these measures and promise of America aid we need not fear the ultimate issue (cheers). We might pass through many fluctuations of hope and disappointment in this battle but let us come through vicissitudes of this tremendous struggle with a stout, steady heart. There was no cause yet for exultation except in valour of our troops and there would be cause for deep anxiety. There would always to end be cause for exertion and sacrifice but if those were given with unstinted devotion there might well be cause for confidence in this country (cheers).

Mr. Asquith.

Mr. Asquith following the Premier said if as he believed they were confronted by the gravest peril which had ever menaced the Empire, there was no sacrifice which the House was not prepared to make. He appealed to the Premier to give a little more time for consideration of the Bill. Only test applicable to the Bill was whether the military result could be secured by it. This would outweigh all other considerations. The Allied cause had never been so seriously imperilled by supreme and sustained effort we could save it. Mr. Asquith paid a glowing tribute to the manner in which the men fought and mentioned that one of his sons who was an artillery officer at St. Quentin wrote that for twelve successive days from March 21st, his battery in covering the retirement took part in twenty-nine engagements. This was a sample of the work, the artillery was doing all along the line and he doubted whether, there had ever been a more splendid thing in the glorious history of the artillery. They exposed themselves to destruction and capture throughout the whole retirement in order to save the infantry (loud cheers.) So long as this spirit animated the army he did not despair of the prospect of victory. If however we were confronted with the gravest peril which ever menaced not only the Empire but also the Allies something greater than any material fabric man had ever built up namely the fortunes of liberty and humanity. There was no sacrifice which the house representing the people was not prepared to make to preserve the world from the worst catastrophe which had ever befallen it.

Dr. Dillon.

Mr. Dillon followed Mr. Asquith and moved adjournment of debate. He warned the Govt that they were entering upon a mad course in endeavouring to force conscription on Ireland. Mr. Dillon asked whom the Premier had consulted as regards the conscription in Ireland. He hoped for the sake of Winning War that the war Cabinet's methods of dealing with war were different methods from those in dealing with Ireland. After discussing Mr. Dillon's motion for an hour Govt moved closure which was carried by 310 votes to 85 Mr. Dillon's motion was defeated by 323 votes to 80 after which discussion was resumed.

Lord Curzon

In the House of Lords Lord Curzon in d the course of a statement similar to that of Lloyd George in Commons said we had been drawn into the Mesopotamia campaign by the necessities of Imperial defence. The East had been kept quiet much more by events on Tigris than by fighting on the Somme. The British advance in Palestine was a very preferable alternative to passive resistance in Egypt. The result of these two campaigns had been capture of two capital cities of the Turkish Empire and the practical destruction of an entire Turkish army. The Turk had been forced to withdraw the whole of his fighting forces from the Europe and Germans had been compelled to spare not only a German Field Marshal and German units to assuage the Turkish discomfiture but even German regiments. An entire German battalion had been discovered recently occupying an important position east of Jordan. No British troops had been taken from France for any eastern theatre of war. The full value of the British secondary campaigns would be perhaps more visible at the Peace Conference than at present.

The Position of General Foch.

Explained by Foreign Secretary.

In the House of Commons Mr. Bonar Law replying to a question regarding the position of General Foch said that Versailles Council had so far been working out plans and details and it was still going on. General Foch who was the chairman of the Council had necessarily been taken for other work. He was appointed with full approval not merely of Governments but of Generals concerned. He would direct strategy of both the armies

exercising powers of generalissimo and was directing strategy in the present battle. Mr. Bonar Law said he did not think there was a man inside or outside the House who was not thankful for this.

THE MAN POWER BILL.

Second Reading Passed.

LONDON, April 12.

In the House of Commons, the second reading of the Man-Power Bill was passed by 323 votes to 100.

Guillotine Resolution Adopted.

LONDON, April 11.

In the House of Commons, the guillotine resolution regarding the Man Power Bill was adopted. The Bill will leave the Commons on Tuesday and pass all the stages in the Lords by Thursday.

Press Comments.

LONDON, April 11.

The comments of the papers on the Man-Power Bill debate generally confirm the feeling evident in the Commons, that on the main proposition the Government have the support of country. Although some express concern, lest injury should be done to the Nation's economic life, yet confidence is expressed that middle-aged men will respond to the call with the same fortitude as those who have gone before. It is on the question of Ireland, however, that differences of opinion are most pronounced.

The "Times" and the "Daily Mail" warn Nationalists that they will only damage themselves and inflict an irreparable blow on Home Rule, if they oppose measures vital to the existence of the nation.

The "Daily News" says that Mr. Lloyd George seems to throw a calculated challenge to Ireland. The Government's proposal is like a midsummer madness.

The "Daily Chronicle" regards the attempt to enact the Irish conscription at this juncture as a blunder and earnestly hopes that, even now, the Government will open its ears to saner counsels.

The "Daily Telegraph" says that the Nationalist members of Parliament avow an intention of returning to Ireland this week end.

Some opine that there will be an alliance between the Nationalists and the Sinn Feiners.

Irish press comment on the proposal to extend conscription to Ireland follows party lines.

The "Irish Times" says that only one thing could be more unfortunate than the total exemption of Ireland from compulsory service namely the enactment of compulsion and subsequent hesitation to enforce it in the face of lawless threats.

The Nationalist "Freemans Journal" declares that the Government is mad.

Irish Catholics' Resolution.

The Irish Catholics, Standing Committee, consisting of Cardinal Logue and the Bishops of Cloyne and Kildare at a meeting at Dublin yesterday, passed a resolution declaring that the attempt to enforce conscription was a fatal mistake.

Commons Adopt Bill.

LONDON, April 12.

The House of Commons have adopted the first reading of the man-power bill by 299 votes to 80.

Amendment Rejected.

LONDON, April 12.

(1-30 A. M.) In the House of Commons, an Amendment to the second reading of the Man Power Bill, declaring that the Bill diminished the naval and economic power of the nation without adding commensurate military strength, was rejected by 321 votes to 106.

Raising of Age Limit.

7 per cent Required this Year.

LONDON, April 12.

In the House of Commons Mr. Auckland Geddes intimated that only seven per cent of men affected by raising of age limit, would be required this year, the remaining ninety-three per cent would remain in civil life. If three or four years were cut off, same number of men would be taken from smaller block and would be less fit physically on average. Mr. Geddes mentioned that engineers were streaming to colours. Sir Charles Seeley stated that young miners in the Nottingham area not selected for service by ballot were recruiting voluntarily.

Will Pass next Week.

London, April 12.

Reuter's Lobby correspondents say:—It is generally assumed that the man power bill will pass with certain modifications easily next week and the committee stage will be guillotined by motion of Thursday. It is expected that Mr. Asquith will smooth the path of the bill and any suggestions he may make will be substantially accepted. The Government wish that any difficulty should not be regarded as insuperable. The nationalist protests last evening are not considered as a bar to amicable arrangement. Some quarters opine that agreement may be reached on the basis of quota contribution from Ireland.

Operations in Palestine.

British Advance on 5 Mile Front

LONDON, April 9.

Palestine—An official Communique says:—Our troops westward of the Turkeran Ramleh railway advanced the line on a mile front to a depth of one and half miles capturing villages of Elkefr and Rafat. The prisoners included few Germans.

Amendment Defeated.

LONDON, April 12.

In the House of Commons the committee on man power bill an amendment substituting the age limit of fortyeight for fortyone was defeated by 262 votes to 152.

London, April 11.

In the House of Commons moving the second reading of the Military Service Bill Mr. Cave said:—It was believed that the Irish clause would produce very substantial number of men and if it yielded ten divisions or only five it would be worth while to enact it. Mr. Cave emphasised that as soon as arrangements for registration and tribunals were complete, the act would be put into operation in Ireland. Ireland could do more and was bound in honour to do her share towards the defence of the country and the Government only proposed to put her on the same footing as the rest of the Empire.

Mr. Asquith said the proposal for conscription in Ireland had already been twice considered and twice deliberately rejected by the late Government, because they were convinced that disadvantages outweighed purely military advantages. He regretted that Ireland refused to accept conscription. The Irish now was perhaps difficult to appreciate but in a free Empire we must take peoples as they are. Proceeding he instanced Australia whose devotion to the cause of the Empire was undisputed. Australia had given her children and resources in every theatre of war unstintedly and with free heart, yet she would not have conscription although it was urged by an energetic and a robust politician. Twice she was consulted and twice refused. Even had they power, none would dream of asking the Imperial Government to impose compulsion on Australia. He urged that the Government would be guilty of terrible shortsightedness when convention had completed its labours to impose compulsion on Ireland.

Mr. Bonar Law said that evidence showed that Germans were going to throw everything into this attack. If unsuccessful to-day they would try again to-morrow if they failed to-morrow they would try again month after month. He opined that unless the casualties were much heavier than expected most critical time would be the end of May or June. We had already been compelled to put the battle line men of less than four months training and what we were doing now might make difference between victory and defeat. The Government intended to carry out conscription in Ireland. If when the life of the Empire was at stake, the Government said we could not ask Ireland to help us that would have been the end of Home Rule. (Cheers). Irish Conscription would make a difference to military strength which compelled the Government to face the consequences. There would be a much larger number of men than the ten divisions mentioned by Mr. Cave. We were not asking Ireland to do anything which had not been asked of citizens of every belligerent country. The delay was proof that Government had been anxious to deal honourably and fairly with Ireland. We are not going to alter the decision (Nationalist interrupted neither are we). If people and country think we are making a mistake we will do utmost to give loyal support to any other Government carrying on war. Mr. Bonar Law concluded that the Government were prepared to consider the criticism of the bill such as making the age limit fortyeight but they refused to alter anything which they considered necessary (Cheers).

Nurses-Commemoration Service.

LONDON, April 12.

An impressive service was held in St. Pauls to-day in memory of the nurses, who have died from various causes during the war. Queen Alexandra and several Princesses attended. The Roll of Honour included names of members of the Australian, the New Zealand, South African, Canadian and Indian Army Nursing Services.

Allied Shipping.

French Traffic and Losses.

LONDON, April 11.

The French arrivals during the week numbered 1045 and the sailings 1045. Two steamers above sixteen-hundred tons were sunk. One was unsuccessfully attacked.

The Versailles War Council.

Britain's Representation.

In the House of Commons, Mr. Bonar Law stated that Major-General Sackville-West had been appointed acting British Military Representative of the Supreme War Council at Versailles, in place of General Sir W. Rawlinson.

M. P.s and War Service.

War Cabinet's Decision.

Mr. John Hops urged that all Members of the House of Commons, who were militarily eligible, should be called up.

Mr. Bock replied that the War Cabinet had decided that the Members of the House of Commons had a choice of serving in the forces or remaining in the Commons, in view of fact that the Tribunal had said that a Member of the House of Commons was elected to do work of national importance. This option would be continued.

Engineers and "Comb-out."

LONDON, April 11.

On a new ballot, the Amalgamated Society of Engineers have voted in favour of the Govt.'s "Comb-out" proposals by 58650 to 46322.

Russia

Russo-Ukrainian Peace.

LONDON, April 12.

MOSCOW:—Replying to Germany's demand for the conclusion of a Russo-Ukrainian peace, the Govt. has informed Germany that it sent a wireless message to Kieff on the 4th inst., proposing that peace negotiations begin on the 6th.

Russian Fleet Disarmed.

PETROGRAD:—Thirty destroyers, forty submarines, fifty transports remaining at Helsingfors have been disarmed, as it was impossible to evacuate them. Three battleships from Helsingfors are expected at Kronstadt this evening. Further Russian ice-breaker "Volynetz" and Finnish ice-breaker "Tarmo" have landed small German force at Lovisa between Helsingfors and Viborg. It is reported that a German squadron with several transports is nearing Lovian from Reval. The Germans will doubtless advance northwards and cut railway between Helsingfors and Viborg.

German Capture Confirmed.

PETROGRAD:—The German capture of Kharkoff is officially confirmed.

The Brestlitovsk Treaty.

Enormous Russian Losses.

LONDON, April 12.

PETROGRAD:—The report of the commissary of the House of Commons summarises the Russian losses as a result of the Brestlitovsk treaty as follows:—780,000 square kilometres of territory, 56 million inhabitants or thirtytwo per cent of the total population, 21,000 kilometres of railway or one third of the total seventy three per cent of the total production of iron, and eighty nine per

cent of coal, 268 sugar refineries, 918 cloth factories 374 breweries, 133 tobacco factories, 1685 distilleries, 244 chemical factories, 615 paper factories, and one thousand machine factories, territories henceforth Germany produced a revenue of 845 milliards of roubles and boasted 1,800 savings banks.

France

Bolo's Disclosures.

LONDON, April 12. The postponement of Bolo's execution has caused a sensation in Paris, and it is believed that he has made startling disclosures. Bolo whose health has deteriorated, was judicially interrogated in his cell yesterday, and confronted with the witnesses of the other trials.

Holland

Dutch Ships Taken Over.

Disposal of the Cargoes.

LONDON, April 12. The Hague British Legation has notified the Netherlands Overseas Trust, that coal and pitch cargoes on Dutch ships taken over in British ports, have been requisitioned owing to the impracticability of unloading and storing them but the owners will receive equal quantities of new cargoes when they are able to take delivery. Arrangements have been made to unload and store other cargoes until owners are able to receive them.

Central Powers

The Submarine Campaign.

Hindenburg's Contradictions.

Fewer in Sinkings due to W. Offensive.

LONDON, April 12. The reduction of sinkings is associated with the German offensive. It is recalled that F. M. Von Hindenburg tacitly admitted the failure of submarinism when he assured the Socialist Delegation in Berlin a few weeks ago that the offensive in the West was certain of success. It would cost four hundred thousand German lives but peace would come in August. This is in striking contrast to Von Hindenburg's army order of February 1917, when he said the submarine offered the best means of speedily ending the war. It is pointed out in London that two hundred thousand British troops crossed the Channel in ten days from the resumption of the offensive. It is believed that Germany's submarine efforts are decreasing owing to the concentration of labour and material on the land offensive, while the work of the British Navy is having the effect of destroying submarines at twice the rate of a year ago.

War Indemnities.

German Demand Revived

ZURICH:—The German demand for indemnities has been revived: Minister Saydewitz speaking at Dresden said the war could not end in a friendly agreement, but must be fought to finish bringing Germany the fruits of victory here. Enemies must pay indemnities otherwise Peace-brakers would begin again.

The Eastern Campaign.

German General's Views

LONDON, April 12. AMSTERDAM:—General Ardenne writing in a Dusseldorf newspaper says:—The tide is about to turn in Syria and Palestine. The recapture of Jerusalem is a practical possibility.

Canada

Canada's War Expenditure.

LONDON, April 11. OTTAWA:—In the Dominion House of Commons, Sir Robert Borden stated that the war expenditure of Canada hitherto was 836 million dollars. The expenditure for the current year was estimated at 516 millions, including 443 millions for military expenditure, of which 225 millions would be extended abroad, while 34 millions would be spent on the construction of Transatlantic merchantmen.

Turkey

Hedjaz Arabs Achievements.

LAHORE, April 11. In the House of Commons, Lord Robert Cecil stated, that since the declaration of independence by the King of Hedjaz, the Arabs had cleared the Red Sea coast of the enemy for a distance of eight hundred miles, and accounted for forty thousand Turkish troops and over a hundred guns. The Government of Hedjaz had inaugurated a new era of order and justice, unknown under Turkish rule.

Siberia

Allies at Vladivostok.

LONDON, April 11. In the House of Commons Lord Robert Cecil stated, that, owing to murders of Japanese at Vladivostok by bands of robbers, British and Japanese warships at Vladivostok had landed parties to protect the British Consulate and Japanese subjects. Government had no reason to think that the American Government disapproved of their action, which was purely of local significance.

LONDON, April 11. PEKING:—The Japanese Military Delegation has arrived to discuss the Siberian Situation with the Chinese Military Authorities.

Japanese Landing at Vladivostok.

Soviet Municipality's Protest.

LONDON, April 12. A telegram from Tokio dated 8th inst, says:—The Soviet municipality of Vladivostok in a courteous

protest against the landing of the Japanese, promises to do utmost to arrest the offenders who are Burglars and assures Japan that Maximalists are not hostile to Japanese.

Town Quiet

A telegram from Vladivostok dated 8th says:—The town is quiet and trouble is not anticipated. The landing of British marines on 5th was watched by crowds in silence.

N America

The Newfoundland Regiment.

Legislative Measure to Strengthen it.

LONDON, April 12. St. Johns (Newfoundland):—The Legislature meets on 23rd April to consider measures to maintain and strengthen of the Newfoundland regiment. An order-in-Council has been issued forbidding departure from the Colony of all eligible unmarried men.

Palestine Front

The British in Palestine.

A Changed Atmosphere.

LONDON, April 12. JERUSALEM, April 11.—Although our occupation dates only four months back, the very atmosphere seems changed. Misery, sickness, and fear have vanished, and towns and villages everywhere show evidence of reviving industry and prosperity. What has contributed more than anything else to the immediate relief has been the employment of thousands of natives to repair roads. These are lined for miles with busy labourers, Christian, Moslem and Jews, men, women, and children building piles of flint. Everybody realises that a new era has dawned. The Bedouins can graze their flocks and husbandmen till their soil in peace and security. Roads are being built in every direction, and a railway to Egypt will ensure easy disposal of surplus yield and secure imports from abroad.

INDIAN TELEGRAMS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Burma

Burma and India.

The Argument for Separation.

RANGOON, April 12. Speaking at the General Council of the All-Burma Young Men's Buddhist Association, the Hon'ble Mr. U. Hpay dealt at length with the Burmese plea of separation from India and the Lieutenant Governor's recent criticism of Y. M. B. A. attitude. He stated that he was afraid that many otherwise intelligent and reasonable persons had failed to understand the true position. He was not dealing with the interested opinions of those whose sole aim in life was to make enough in this country and then fly home to Britain or Bangalore. The well-known universal demand of Burmans for separation from India was not a new topic, for in 1885, fearing the annexation of Upper Burma which would be a burden to India, finances, the Indian National Congress voted for separation of the whole of Burma from India. The Home Rule League agitation had faced the Burmese nation with a grave danger and it was felt that, if India obtained anything like Home Rule, Burma would be out of the frying pan into the fire, and, thousands of thinking Burmese were of opinion that India, ruled by a majority of Indians would mean little short of a disaster to the Burmese interests. This forced the Y. M. B. A. to ask, for separation. Burmans were proud of belonging to the glorious institution known for want of a better description, as the Indian Empire and so long as that was British in reality, they counted it an esteemed privilege to belong to it. The Y. M. B. A. had never asked for a crown colony. They said, if the control of the central Government is to pass into the hands of a majority of Indians, (as distinct from Burmans, then, for mercy's sake give us "Downing Street in the place of Delhi." We are contended to remain under India Office provided the Secretary of State is appointed for India and Burma and Burma questions are decided with the assistance of a Council of Burma distinct from a Council of India. There is nothing revolutionary in this and I am confident that the reasonableness of our request will commend itself to the Parliament.

Burma Legislative Council.

Budget Presented and Bills Discussed.

RANGOON, April 12. The Hon'ble Mr. J. W. Keith to-day presented the budget for 1918-19 at the meeting of the Legislative Council at Maymyo. The new year was entered with a balance of 92 lakhs, nearly 28 lakhs less than last year. They expected to realise 645 lakhs to find themselves at the close with a balance in hand of nearly 122½ lakhs. The difference of 30½ lakhs between the revenue and expenditure was the result of not pressing the collection of revenue demand, owing to the paddy situation. The action taken by the Government had prevented collapse of the paddy market, which might have taken place if the demand for land revenue had been so pressed, as to cause greater quantity of grain being thrown on the market.

Mr. Morgan Webb, in reply to a question, said that the new Rangoon Municipal Bill to transform the Municipal system of Rangoon to the Bombay model, after heavy work, would be ready to be forwarded to the Government of India shortly.

The Rangoon Development Trust Bill raised important issues of town planning and these were now being discussed.

Stop-Press Telegrams.

[REUTER.]

The Contest to be Abandoned.

LONDON, April 12. Mr. Dillon has wired advising the abandonment of the contest.

Long Range Bombardment.

LONDON, April 12. PARIS:—The Longrange bombardment yesterday hit Greche, killing 4 and wounding 21.

Czernin's Hurried Return.

LONDON, April 12. AMSTERDAM:—Mr. Czernin has hurriedly returned to Vienna from Bukharest.

The Closing Stage.

LONDON, April 12. The closing stage of the debate on Man Power Bill, was marked by lively scenes when Auckland Geddes rose, the Nationalists clamoured for Mr. Duke, and after some minutes turmoil, Mr. Geddes was allowed to speak. He emphasised the necessity for the Bill, incidentally paying tribute to the French and Italians in our midst, who were volunteering, many sacrificing their businesses. Mr. Geddes appealed to discharged soldiers to volunteer again. Only alternative to the Bill was to let Armenians down which the country would never do.

LONDON, April 12. NEW YORK:—Press, take Lloyd Georges speech, as appeal to Americans to speed up war work, especially the provision of troops. They advise Irishmen to support the peaceful acceptance of conscription.

LONDON, April 12th.—[12.10 P.M.] British communique says:—There was severe continuous fighting last night in neighbourhood of Neuveville and Neuverquin. Enemy continuing his pressure, progressed in both localities and captured Merville during night. He succeeded after heavy fighting in neighbourhood of Ploegsteert, in pressing us back to new position in neighbourhood of Neuve Eglise. Situation on remainder of northern battlefront is substantially unchanged. Counter-attack regained portion of our positions into which enemy had penetrated northward of Festubert. Enemy's attacks on Loiane-Lavefront and northwards, were repulsed. Fighting continues on whole front northward of La Bassée Canal as far as Hoesbeke. Strong local attacks on our positions in neighbourhood of Neuville-Vitasse were repulsed. Enemy after prolonged fighting further north entered post near Filloy-les-Mofflaines, but was immediately driven out and post re-established. There was increased hostile cannonading aside Somme.

French Communique says:—Artillery struggle was somewhat violent during night in region of Hangard-En-Santerre. Our reconnaissances were active in sector of Noyon-Cunysuimat taking prisoners. There were fairly lively bombardments in region of Oise canal and forest of Parroy.

Paris. Semi-official statement says:—German attack on British in Flanders, was originally intended as a diversion, but owing to initial success it has been changed into an attack, and pushed through to full with fresh divisions. Threatened objective is specially mining district of Bethune, for it would be very rash for enemy to aim at reaching Dunkirk. It is impossible to foresee issue, but it should be contemplated confidently, for British possess second very powerful position which they have not yet reached, and on which their resistance would be considerably facilitated. Moreover arrival of reinforcements cannot fail to re-establish situation.

Italian arrivals during week, numbered 344, and sailings 319. One steamer over fifteen hundred tons was sunk, and three sailing ships of which one was over one hundred tons.

P and O Co. announce interim dividend of twelve per cent per annum, free of income-tax on deferred stock for six months ended March 31st.

Washington. Wilson has issued a proclamation, directing taking over of all coastwise shipping lines at noon on April 13th by railroad administrations for operation during period of war. Proclamation says:—Ships will be devoted mainly to transportation of troops and war material.

Mr. Dillon said the military results hoped from the bill could not in any way redress the recent military misfortunes. He opposed the raising of the military age. The Premier said that at the recent battle the German infantry were barely equal to ours and Germans were inferior to us aerially. Therefore the explanation was not want of men. Explanation was the system of promoting Officers. An attempt to impose conscription on Ireland would destroy the hopes of Irish settlement during war. Irishmen no longer trusted Government pledges. He challenged the Government to take Irish Plebiscite contending that down Antrim and Belfast vote was as heavily against it as Mayo and Roscommon. He would propose in committee that the Government should concede Country option of expressing opinion and in the event of concession he would not oppose the Bill further.

Sir E. Carson.

LONDON, April 12. Sir E. Carson warmly supported conscription in Ireland he was glad and proud to think that his country would at length take its proper place in battle for freedom, but he regretted that question had been mixed up with Home Rule, this might raise two agitations one against conscription and another regarding Home Rule, both prejudicial to the operation of the act.

Dooley's Protest.

LONDON, April 12. The Nationalist Dooley at the request of his supporters has decided as a protest against conscription not to contest north Kildare County against Sinfeiner the polling has been fixed for 25th April.

A wireless German official message says:—Our troops who landed at Hangoe in Finland have occupied the railway station.

LONDON April 12. DUBLIN:—The Unionist "Irish Times" invites Mr. Dillon to make bargain with the Government. It suggests that in six weeks before conscription is in working order of the nationalists should undertake to raise seven divisions voluntarily.

మదరాసు కార్పొరేషను

—0—

చెన్నపురి కార్పొరేషను సభ కార్పొరేషను సభా మందిరమునందు 11 వ తేదీ సాయంత్రము కార్పొరేషను అధ్యక్షులగు మొలనీగారి ఆధిపత్యము క్రింద సమావేశమయ్యెను. కార్పొరేషను సభ్యులందఱును సభనలంకరించిరి.

సైమలు వర్క్సు కొత్త ఇనుపగొట్టములను సరఫరా చేయుటకు గాను ఈయన 21 ఏ కంట్రాక్టును గూర్చి ఘోషించిరి.

దీనిని గూర్చి రాజగోపాలాచారి గారు మాట్లాడుచు 564000 రూ॥ కు ఇనుపగొట్టములను సరఫరా చేయుటకు బొంబాయిలో నొక కంపెనీకి కంట్రాక్టు ఈయబడినందు ఈ కంట్రాక్టునందు గొట్టముల విలువలో లైసెన్సీయము, ఇతర సుంకములును చేర్చబడియున్న వనియు తెలిపిరి.

అధ్యక్షులు కంట్రాక్టుపై ఆక్షేపణలను సమాధానము చెప్పచు, ఆడిటరులు మొదట అధ్యంతరము చెప్పిరియు, దీని పైని కార్పొరేషనువారు వ్యాయాసాదులతో ఆలోచించిన నెక సైమలువర్క్సు సంఘమువారు ఆమొత్తమున కంగీకార మునిచ్చిరియు సామ్యము కంట్రాక్టుదారుల కిచ్చివేయబడిన నియు చెప్పిరి. దీనిపై దొరస్వామి మొదలియ్యగారు “ఈ మొత్తమునకు సభవారి యనుమతిని బొందితిరా” అని ప్రశ్నించిరి. సైమలువర్క్సు సంఘమువారి తీర్మానము తప్పినను సరియైనను ఆసంఘమువారిచే ఈయనబడిన ఆయనతో ఇప్పుడు సుసంపన్నుడై చాలదని అధ్యక్షులు చెప్పిరి.

రంగాచారిగారు- అధికముగా ఈయనబడిన సామ్యమును మఱువ రాబట్టుడు.

అధ్యక్షులు- మన మట్లుచేయులేము. సంఘమువారి కధికారమున్నచో, వారొసగి సమ్యక్త మార్పుకొనబడదు.

రంగాచారిగారు- కంట్రాక్టు లింకను కార్పొరేషను వారికి పనిచేయుచున్నారని ఎక్కువగా దీనికొనినసామ్యము నాపనుచేయుచు కంట్రాక్టులను కొరుడు.

రాజగోపాలాచారిగారు కంట్రాక్టు సందర్భములను గూర్చి చెప్పచు, అధ్యక్షులు తమతోచినట్లు కంట్రాక్టుపత్రమున మొత్తము చేసిరియు, ఆడిటరు లెక్కలు తనికీచేయునప్పుడు ఈదోషమును కనిపెట్టి కార్పొరేషనువారికి తెలిపిరియు, 4604 రంబలకు తగాదా కలిగిననియు, అకౌంటెంటు జనరలు గారు ఈ మొత్తమును ఈయక నిలిపి యుంచి, ఎక్కువ మొత్తము వేయబడినది ఆక్షేపణచేసిరియు, బల్కెటుగారు అధ్యక్షులుగా నిన్నుకాలమున వారు ఈ విషయమునందు సైమలు ఇంజనీరుకే ఆధికారములేయు గలదు గాన ఆడిటరుల ఆక్షేపణ ఉపసంహరించుకొనవలసినది నని రనియు, అకౌంటెంటుజనరలుగారు స్వయముగా ఆడిటరుగానుండి ఎక్కువ మొత్తము అడుగబడినట్లు అభిప్రాయమునొంది సైమలు ఇంజనీరు ఆధికారము ననుమానించినయు చెప్పిరి. సైమలు వర్క్సుసంఘమువారు ఈ మొత్తమును శాంక్షను చేసి రని అధ్యక్షులు అకౌంటెంటుజనరలుకు వ్రాయగా, అకౌంటెంటు జనరలుగారు పూచీనంతయు సైమలువర్క్సు సంఘమువారి పై నుంచి, సామ్యు చెల్లించిరి. ఈ సామ్యంతయు చెన్నపురి పౌరులసామ్యుని ఆసంఘమువారు మోచించి లేదు.

ఈ విషయమును విచారించుటకు నేటికసంఘమును నియమింపవలె నని రంగాచారిగారు రిరి. ఈ విషయమై తీవ్ర మగు చర్చజరిగిన వెనక యాకుబ్ మాస్టరు సేటు గారు మాట్లాడుచు ఇప్పటికిని కార్పొరేషనువారు నష్టపడలేదనియు, ఇప్పుడు ఇచ్చినసామ్యు మఱువ రాబట్టుకొనటకు వీలులేదనిగా భావించి ఇకముందు చెన్నపురి అట్లు ఈ సమయండు ఉండున ఘోషింపవలె ననియు తెలిపిరి.

ఈ సవరణను తీచిగా రవవదించిరి. రాజగోపాలాచారి గారు రంగాచారిగారి ఉపసాదన ననుసరించిరి.

యాకుబ్ మాస్టరు సేటు గారి సవరణపై సభ్యుల సమ్యక్తులు తీసికొనబడి త్రోసివేయబడిన. ఈ విషయమును విచారించుట కొకసంఘమును నియమింపవలెనని రంగాచారి గారు చేసిన యుపసాదన నుంగీకరింపబడిన.

సోవాపేట గ్రామమునకు నీటిని సుసఫదా చేయుగొట్టములను పెట్టుటకును వీని వ్యయములను భరించుటకు ప్రభుత్వ మువారిని గోరుటకును తీర్మానింపబడిన.

చెన్నపురియందు ప్రాథమిక విద్యాభివృద్ధికొరకు నియమింపబడిన సంఘమువారు తమ రిపోర్టును ప్రకటించిరి:-

(1) చెన్నపురియందు కార్పొరేషను పాఠశాలలందు బాలర జీతములను తీసివేయవలయు ననియు (2) కార్పొరేషను పాఠ

శాలపాఠశాలల జీతములను సవరింపవలె ననియు, ఇప్పుడున్న జీతములతో గౌరవముగా ఉపాధ్యాయులు జీవించుకాల రనియు, (3) ఇందుకొరకు అధిక వ్యయమున కేర్పాట్లుచేయవలెననియు, (4) చుట్టికొంత సామ్యును నిర్ణయించి 1, 8, 10, 19 డివిజనులలో అద్దెయిండ్లలో పాఠశాలలను పెట్టవలెననియు, మాలవారుండు చోట నొక పాఠశాల నుంచవలెననియు, (5) కార్పొరేషను వారి యనుమతిపై చెన్నపురియందు విద్యా విషయ నూపరింపెండెంటును తక్షణము నియమింపవలెననియు, (6) చెన్నపురి కార్పొరేషను ప్రదేశమునందుగల వీధి బడు లెన్నియో ముక్తాయి లెన్నియో విచారించవలెననియు ఆ సంఘమువారు శిఫార్సు చేసిరి.

ఉచితప్రాథమిక విద్యసందర్భమున కగు సాలుకు 6వేల రూ॥ అధిక వ్యయమును కార్పొరేషను పన్నులనుండి తీసికొనెదమని అధ్యక్షులు చెప్పగా రాజగోపాలాచారి గారును రామస్వామి అయ్యగారును, వచ్చేనుగారును ఆక్షేపించిరి. కట్టకడపట ఆక్షేపణ ఉపసంహరించుకొనబడిన. సంఘము వారి శిఫార్సు లామోదింపబడిన.

వృత్తాంతములు

ఉద్యోగములలో మార్పులు:- కృష్ణ జిల్లాలో జనరలు డ్యూటీని చూచుచున్న ఇ. డబ్లియ. క్లార్కుగారు జనరలు డ్యూటీపైని గుంటూరునకు పంపబడిరి.

విశాఖపట్టణము జిల్లా నాగావళీ నది పారంబోకుల విషయమై పరిష్కరించుటకు జి. శివారామయ్య గారు తమ కేలవానంతరము సైమలు డ్యూటీపైని వెళ్లుదురు.

పోకలు:- ప్రయివేలు సెక్రటరీ జి. ఎన్. యిర్, ఎ. సి. ఎస్; సి. ఐ. ఇ, కేవలక ఆల్. జి. ఎస్. హేలు, ఏ. డి. సి. గార్లతోగూడ ఈనెల 11వ తేదీ గురువారమురాత్రి 7 గంటలకు సైమలు ప్రెయిసులో చెన్నపురి గవర్నరుగారు ఉదకమండలమున కేగిరి.

బందిపోటు:- కోయంబుత్తూరు జిల్లాలో నొక గ్రామపు దూదివర్తకులు కొందఱు మైగ్రామమునజరుగు వివాదమునకో త్వరమును చూచుటకు మూడు జట్కూబండ్లలో బోవుచుండిరి. దారిలో 20, 30 మంది బందిపోటు దొంగలు వారిని యడ్డగించి వర్తకులను భయపెట్టుట దుపాటులను వేల్చిరి. 5, 6 వేల రూ॥ ల నగదు దోచుకొనబడినది.

పోకలు:- గౌ. దివాన్ బహదూరు సి. రాజగోపాలాచారి, సి. ఐ. ఇ. గారు నిన్నటి సాయంకాలము (12-4-18) విశాఖపట్టణముకు వెళ్లిరి. విశాఖపట్టణము మ్యాగిస్ట్రేట్ పాలిటి గూర్చియు, విశాఖపట్టణపు రేవును పెద్దది గావించుట గూర్చియు దివాన్ బహదూర్ గారు అచ్చటివారితో జర్నీ జరిగింతురు. తిరిగి 19వ తేదీని చెన్నపురికి వచ్చి 21 వ తేదీని బయలుదేరి ఉదకమండల మునకు బోయెదరు.

రైలువే నీనపుపనివాని మరణము:- బొంబాయిలో గోవింద నారాయణ అను నొక నీనపుపనివాడు గత శనివారము నాడు పేరల్ స్టేషనుకు కొంతదూరములో పనివాండ్ర చేత పని చేయుచును గట్టుననే గూర్చుండెను. కొంతసేపటి కొక రైలువచ్చుట వాడు చూచి తన కేమియు ప్రమాద ముండదని వాడచటనే గూర్చుండి యుండెను. రైలుబండి కాలు బల్ల వారి ఎడమ కణితకు, తిరుగుట నలన అతడు ఎటుమీద నుండి కిందకు దొర్లెను. పనివాండ్రు వానిని తక్షణమే వైద్యశాలకు పోమకు బోయిరి కాని అతడు మరుసటి దినమున వైద్యశాలలో మరణించెను.

సంయుక్త రాష్ట్రముల రైల్వే నెంట్ల గవర్నరు గారి సత్కారము:- 10 వ తేదీని అమెరికాలోలా కాదారు లండనుకు కెయిజరుబాగునవద్ద సర్ హరీశ్చంద్ర బట్టగారి కాతి ధ్యమొసగిరి. నేయమంది అధికు లాహృ నింపబడిరి. బ్రిటిషు ఇండియను అస్సోసియేషను అధ్యక్షుడు మహ్మద్ బాదూ రాజుగారు స్వాగ తోపన్యాసము మొసగిరి, తొలుకాదారుల కుమారుల విద్యాభివృద్ధికి తగినంత సహాయము చేసెదనని వాదనా మొసగుచు గవర్నరు గారు వారియెడ తమ సానుభూతిని తెలిపిరి. యధృత రుణపు చందాల వలనను నైసర్గుల సమ కూరుట వలనను వారు విశేషముల చక్రవర్తివానికి సహాయ మొనరింపగలరని వారు తెలిపిరి.

బాలికలను విక్రయించుట:- కొలంబులో జేజ్ అను నొకకైన్ద్రవ త్రీబంగారు ముగుగులు, క్రొత్తదుస్తులు మున్నగునవి ఇచ్చెదననిచెప్పి ల్యూసిఅను బాలికను తనతో దోడ్కొని పోయి, ఆబాలిక నొక మహమ్మదీయునికి విక్రయించు చుండగ పోలీసువారు ఆమెనుపట్టుకొనిరి. తప్పిపోయిన బాలికగూర్చి వారు రిపోర్టులు విని తలదండ్రులకు ఆబాలికను ఒప్పగించి జేజ్ నైసికేనుచేసిరి. జేజ్ తన ఆపరాధమును ఎకరలుపడెను. ఆమెచేడు నడతగలదనియు, తరువాత బాలికలను మంచి మాటలతో తన కేతుకను త్రిప్పకొని వారిని ఒక మహమ్మదీయునికి విక్రయించు చుండెననియు కేసువిచారణలో స్పష్టమగుట వలన మేజిస్ట్రేటుగా రామెను మూడుమాసములు కఠినశిక్ష విధించిరి.

హంతకుడు విడుదల కావటము:- గత సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల 27 వ తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు మునుసామి కల్యాణము అనువారలద్దటికి కలిగిన జగడములో కల్యాణము కత్తితో మునుసామి ప్రక్కలో బొడిచిగాయపరచెను. పిమ్మట మరొకవారమునకు మునుసామి వైద్యశాలలో మరణించెను. పోలీసువారు కల్యాణమును పట్టుకొని కేసు చేసిరి. కేసువిచారణ మొన్నటి గురువారమునాడు మైకోట్ట వారిచే ముగింపబడిన. జ్యూరులలో నేడుగురు హంతకుని యందు దోషములేదనిరి, ఇరువురు మాత్రము వానియందుదోష మునకొనిరి. జ్యూరులతో వ్యాయమానము ఏకీభవించి హంతకుని విడుదలచేసిరి.

సోల్టర్ల నెంట్ల దరువుపడుట:- హంటుగోడ్డు సాపులలో భాదరుసన్న సాపునకు నిన్నటి దినము సాయంకాలము 7-గంటలకు (12-4-18) ముగ్గురు సోల్టరులు పోయి కొన్ని పట్టుదుస్తులను కనబరుపమని సాపువారిని కొరికి. వారు వాటిని చూచి ఇది మాకు సరిపడవు. పరుపు దుప్పటులను చూపుడు అని చెప్పిరి. సాపువారు పరుపు దుప్పటులను చూపిరి. ఇరువురు సోల్టరులు దుప్పటులను చూచుచుండిరి. మూడవ వాడు రెండు జతల మేజోళ్లను చుట్టుచుట్టి కొటుకేయిలో నిడుకొనెను. వానిపని పూర్తియైపిమ్మట కడమ ఇరువురును దుప్పటులు బాగులేవనిచెప్పి సాపును విడిచిరి. మేజోళ్లు అపహరించుచుండగ చూచి సాపుయజమాని సోల్టరును పట్టుకొనెను. వారిరువురకును సాపు నపుకరులకును నెద్ద కయ్యము జరిగెను తుదకు మేజోళ్ల శత్రులు వారి కొటు కేయినుండి తీయబడినది. విమాన్సురిని పోలీసువారికి ఒప్పగించెదనని సాపు యజమాని వారితో జేప్పటవలన వారు మువ్వరును పరు నెత్తనారంభించిరి. కొందరు పోలీసువారు వారిని వెంటదరిచి కాని స్థానము లేకపోయెను.

FOR NATIONAL EDUCATION

AT THE

VICTORIA PUBLIC HALL,

On April 15th and 16th at 8-45 P. M.

ABU HASSAN !

OR

"THE SLEEPER AWAKENED"

(Adapted from the Arabian Nights.)

A MUSICAL DRAMA

BY HARINDRANATH CHATTOPADHYAY.

A NEW NOTE

Songs in English Set to Indian Airs.

Reserved Seats Rs. 4, 3, 2. Gallery Re. 1.

TICKETS MAY BE HAD FROM:-

Manager, "New India," Messrs. Norton & Co., Chemists, Mylapore and the Home Rule Office, Esplanade Beach Road, San Thome, and No. 9, Broadway.

Tickets available from Friday, 29th March, 1918.

జీవితములు, నవలలు		
1 గోపాలకృష్ణగోఖలే	0.8.0	మంజుచరి
2 మహాదేవగోవిందరాణదేవి	2 జు.నో.హిని	0.10.0
3 రామకృష్ణస్వామి	0.8.0	ఇంగ్లీషునామధరము
4 నివేదితాసోదరి	0.8.0	4 రంగరాజు
5 విదవబార్హిచక్రవర్తి	0.8.0	5 అమృతవల్లి
6 హర్షింజ్ ప్రభువు	0.8.0	6 కళావతి
పై 3 గ్రంథముల నొకపర్యామము కొనువారికి తపాలాభియ్యం మేమే పంపించెము.		
(932-409)		
ఎం. ఆర్. కృష్ణారావు అందుకో, నల్లూరు.		

టెన్సిస్

చేలస్త్రిను; బ్రిటిషు సైనికులు.

తెలంగాణ ప్రజలు 1:— మేము నాలుగుమాసముల క్రిందటనే ఈ ప్రదేశము నాక్రమించుకొనినను వాతావరణము విశేషముగ మారిపోవడమున్నది. కష్టమును, రోగమును, భయమును అంతరించినవి. అన్ని బోట్లయందును గ్రామములును, నగరములును పూర్వపు పరిశ్రమల నారంభించుచున్నాడు. అన్నిటికంటెను వృద్ధి కరమగు అంశ మొకటిగలదు. రోడ్డులకాగూ చేయించుటకొర కనేకమంది కూచీలు పయోగింప బడుటచే చేలకొలది ప్రజలకష్టములు చాల వరకు నివారితములయ్యెను. ఈ రోడ్డులలో ననేక మైళ్లవరకును చేలకొలది కూచీలు వ్రేస్తవలసి, మహమ్మదీయులు, జాగ్లు అందఱును నిలబడియుండిరి. కొత్తకము ప్రారంభమైనదని వారందఱును దెలిసికొనిరి. బెసోయియును తరు మందల మేపుకొనగలిగిరి. నేడ్యగార్లు తమపొలములను హాయిగ దున్నుకొనగలిగిరి. అన్నప్రక్రమము రోడ్డులువేయబడుచున్నది. ఈ జిప్సమ్ రైలు నూర్చు మేల్పడెను. అందఱులమున దేశమునందధికముగ మిగులవస్తువుల విదేశముల కంపుటకును అపటినుండి తేలివస్తువుల దెచ్చుకొనుటకును చాల సులభకరముగ నుండగలదు.

హైదరాబాద్ ఆరబ్బులు

అందఱు, ఏప్రిల్ 10:— ప్రజల మందిరమున రాబర్టు సెసిలు ప్రభువుగా టెన్సిస్ చేప్పిరి:— హైదరాబాద్ రాజుగారి స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించినంతనే ఆరబ్బులు 800 మైళ్లమేరను క్రమశుభ్రము తీసివేసిరి. అట 40 వేల తురుష్కదళములను నూరుతుపాకులు సంపాదించి, తురుష్కపరిపాలనమున నెన్నడు కని విని యెఱుంగని మందిరపాలనమున హైదరాబాద్ రక్షణము వారంభించిరి.

ఆమెరికా

జపాను బ్రిటిషు సేనలు

అందఱు, ఏప్రిల్ 11:— జపాన్ విప్లవలో కొంగల గుంపులు జపాను దేశీయులను హత్యగాచించుచుండుటచే ఆంగ్ల జపాను సేన లచటించెను. ఆమెరికావారి కిది అంగీకారము గాదని తెలుప విుతెను. ఇది కేవలము స్థానికమని సెసిలు గారు పట్టించుట కర్హము నుడిచిరి.

కెనడా

కెనడా యుద్ధవ్యయము.

24 వా, ఏప్రిల్ 11:— ఇంతవరకును 836 మిలియను డాలరుల వ్యయము. ఈ కన్నవరకు 516 మిలియనులు వ్యయమైనది. దానిలో 443 మిలియనులు వైద్యకవ్యయము. అందులో 228 మిలియనులు విదేశీవ్యయము. వాణిజ్యకాశానిర్మాణము నకు 34 మిలియనులు వ్యయపరచబడునని బోర్డును కెనడా పార్లమెంటు సభలో నుడిచిరి.

హాలండు

దచ్చియొడల కష్టములు

అందఱు, ఏప్రిల్ 10:— హాలం బ్రిటిషులకేవల నాడు మాత్రమే విదేశీవ్యాపారసంఘము వారి కిట్లు తెలిపిరి:— బ్రిటిషు కేపులందుకు దచ్చియొడలకొని గాక్షిసిబొగ్గు వైకొనబడినది. ఇప్పుడాబొగ్గు సురక్షితముగా మారెనునా తేరజాలగుగావున నట్లుచేయుచుండెను. రాధాగోమార్గము సురక్షితముగ నుండుపర్యట నిశ్చయించి గాక్షిసిబొగ్గు గ్రహించబడినదో అంత గాక్షిసిబొగ్గు మరల నెవరిని వారి కిచ్చివేయుదుట కేర్పాటులు జరుగును.

హరనువారి ప్రకటనము

అందఱు, ఏప్రిల్ 12:— హరగర్బును సాంటరియొద్ద క్షిరంబు లభింపగా కాల్యుబడెను. నోయియ కానిసర్కట్టు యొద్ద మేము కొందరిని పట్టుకొంటిమి. ఓయిజికాలువ పాగోయి అడవులయొద్ద క్షిరంగులు కాల్యుబడెను. ప్లాండర్సులో మొదటమాన్యుకొరకే జగ్గులు బ్రిటిషువారిని తలపడిరి గాని ప్రారంభమున విజయము కలుగుటచే దానిని సాగించి ముందు నడవచ్చిరి. వారు డంకిట్సుకొరకు ప్రయత్నించుట అతిసాహసముగను గాన వారు చేతనానుకొరకే ప్రయత్నించుచుండురు. జరుగవచ్చునది తెలియదు గాని బ్రిటిషువారి రెండవసానును చాలబలమైనది. వారిచటికింకను రాలేదు గాని వచ్చిన వారి నిరోధము ప్రజలచుగును. సహాయసేవల రాక వృధాపొడి పరానువారు ప్రకటించిరి.

ప్రథమ ద్రవిడాయుధ్వేద సమైక్యతనము.

ప్రథమ ద్రవిడాయుధ్వేద సమైక్యతనము నిన్నటిరుద్ధా మ్నము పచ్చయ్యప్ప కళాశాల మందిరమునందు జరిగెను. న్యా॥ టి. వి. శేషగిరి అయ్యగారు గారు రాజాలనందున వారి స్థానమున హైకోర్టువకీలు బాలసుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు రధ్యక్షతనహించిరి. అనేకులు ద్రవిడప్రముఖులు సభ నలంకరించిరి.

న్యా॥ శేషగిరి అయ్యగారి ఉపన్యాసమును బాలసుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు చదివిరి. ఆంధ్రీకరించి యంశములు ముఖ్యములు:—

ఆర్యవీర్య మేధాసంపన్నులగు మనవూర్వులు కనుగొని ఏర్పడిన కాశ్త్రవిషయములను వారి సంకల్పి వారందుకొని వారి వృద్ధిచేయ యోచింపకుండుట సంతాపకరము. మన ప్రాచీన మహాత్ముల యోగ్యతలను మేధాశక్తిని తలంచుకొని సంకల్పింప మగుచున్నామే కాని వారు మన కిచ్చిపోయిన కాశ్త్ర విషయములను వృద్ధిచేయ వలెనను యోచన మన కెన్నటికిని కలుగలేదు. ఇతర దేశముల చారిత్రమును బరికించినచో ప్రాచీనులు కాశ్త్ర విషయములను ఏర్పడిన వ్రాయగా, వారి సంతతివారు వారి నందుకొని వృద్ధిపఱచుచుండినట్లు తెలియగలదు. అసలు మూల విషయములనే త్రోసివేయబడి నూతనసిద్ధాంతముల ననుసరించి కాశ్త్రమునకు కొత్త పునాదు తేర్చుటపడినది. ఇట్లు ప్రాచీన కాశ్త్రములను వృద్ధిపఱచుట ప్రాచీనులయెడ ఆగౌరవము చూపుట కాజాలదు. ఋషులు వ్రాసిన కాశ్త్రవిషయములు సంస్కరించుట యనగా వారిని గౌరవపఱచుట యగు భావము హిందూదేశమునందుగాక ఇంకెచ్చటనులేదు. ఇదియే భరతి వగ్దాభివృద్ధికవ్యంకరము గలిగించినది. అనేక కాశ్త్రముల గతియిట్లేయెనది. ఉద్దేశ పూర్వకముగనో, ఆకస్మికముగనో ఆరోగ్యకాశ్త్ర విషయములు మతవిషయములతో సమైక్యతను గావించబడి మతవిషయములుగ పరిగణింపబడినవి. ఇట్లేర్పడుట మనచుందికే. మన వూర్వులు తమ సంకల్పివారు కాలక్రమమున విసీతులై చెడిపోయిన ముందుగనే యోచించి ఇట్లేర్పడి యందురని భావించు కలసియున్నది. మతవిషయమునకు మాత్రము మనవారు మహోన్నతికి నొసగిరి. లి క్కి న విషయములందు మనవారేర్పడినపు నాదు ల త ప వి త్రములనియు, వానిని మనము స్పృశించిననే మహాపాతకము గలుగుననియు మన వారు తలంతురు. మన ఆయుధ్వేదవైద్యశాలియు నిట్లేయెనది. దానినిభివృద్ధిపఱచవలయుననిన యువానిఆయుధ్వేద వైద్యములను మేళపింపజేయుటయనవలయును. రెండువైద్యములకును పరస్పరసంబంధముగలవు. వీరికిరెంటికిని సంయోగము గలిగింపవలెగాని వైద్యవ్యుత్పత్తికిని హానిగూడదు.

అనంతరము శేషగిరిఅయ్యగారు దుష్టవైద్యులనుగూర్చి నుడిచి నాగరికముతోపాటు ఇట్టి లక్షణములును పెంపొందుచున్నవనియు, ఆ గుర్తైన యువానివైద్యములయందు అనుభవజ్ఞానముగలవారి కియోగ్యతాపత్రములిచ్చి ప్రతిగ్రామమునందును, పురమునందును నియమించి వానిచేతనే వైద్యమునభ్యసించజేయవలెననియు, ఇతరులచే అభ్యసించ నీయగూడదనియు చెప్పిరి.

ఇదిగాక ప్రస్తుత ఆయుధ్వేద వైద్యము వృద్ధిబొందించి అందలి లోపాలములను గనిపెట్టి సంస్కరింపవలెను. అనంతరము విషయవిగ్ధయ సంఘమేర్పాటుపబడి తీర్మానములు యోచింపబడెను.

విశ్వాస మునసరము.

ఇదివరకు భారతదేశముల సాహాయ్యము నపేక్షించు విధ మనేకవిషయములలో ననంత్ర ప్రికరముగ నున్నదని అంగీకరింపక తప్పదు. ఇండియా రక్షకసైనికశాసనమును, గూర్చియు భారతీయుల కున్న లెనికోర్కోగముల నొసంగుటయందు గావించబడిన ఆలస్యమును గూర్చియు, వైద్యమున జేరుటకు ప్రోత్సాహముసంకల్ప కేర్పరపబడినవారు. అధికారవ్యవహారములను గూర్చియు మరల నిచ్చుట చర్చింప వలసరనలేదు. ఈవిషయము లన్నియు, నాలుగు వత్సరములకు బూర్వము సంప్రాప్తప్రారంభమున సామ్రాజ్యపరక్షణార్థము పోరాడవలె ననిన దేశీయుల యుత్సాహము నిష్పక్ష సజింప జేసినవి. కావున నిట్టి అభిశ్వాసనిధానము నగ్గనీయ మని ప్రభుత్వము వారిని హెచ్చరించుచున్నాము.

బ్రిటిషువారు స్వాతంత్ర్య రక్షణార్థము పోరాడుచున్నారనియు, అట్టి స్వాతంత్ర్యమే ప్రాకృతికముఖండముల యందున్న చిన్న జాతుల కొసంగబడుననియు అభిప్రాయముతో భారతదేశము లీ సంప్రాసమున సహాయము చేయుటకు మనఃపూర్వకముగ నంగీకరించిరి. వీరికి గల విశ్వాసమును గ్రహించి, వారల ఆత్మగౌరవానుగుణముగ సహాయము గావించుటని కోరినయెడల, ప్రధాన మంత్రిగారి కోరిక సఫలీకృతమగుటయు, రాజప్రతినిధికి ప్రజలయందు రాజభక్తి, జేశభక్తియు దృఢముగనున్న వను నమృతము స్థిరపడుటయు తటస్థింపగలవు. కాని తూర్పు ఖండమునకు రావన్న ఆసాయమును గూర్చి ప్రజానాయకుల కెరుకపగున కక్కరలేదు. ప్రభుత్వము వారే యీ ఆసాయమును గ్రహించి, జాతి వైషమ్యములను రూపుమాపి, అధికార నిరంకుశమును తగ్గించి, ప్రజల యందు సంపూర్ణవిశ్వాసముంచిననే యీ ఆపాయము తొలంగునని గుర్తించుటత్యవసరము. ఈ సందర్భతరుణమున అభిశ్వాసమును బోధింప, భారతీయులు భక్తివిశ్వాసములతో కృషి సలుపుటవలసరనియు, వారియెడల నమృతమే సామ్రాజ్యమును విషబాధవ్యుండి దాటింపుననియు లాయడు జార్జిగారి యొక్కయు మేల్ముసఫర్త ప్రభువుగారి యొక్కయు ప్రభుత్వములను హెచ్చరించుచున్నాను. “బొంబాయి క్రానికలు”పత్రిక.

(o)

దేశీయవిద్య.

అభ్యసనసూచన గారు.

ప్రస్తుత మున్న విశ్వవిద్యాలయవిద్యవలన భారతీయ యువకులు అభ్యభివృద్ధికర మగు శిక్షణమును బడయగలుగుదుగాయనదియే కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ కమిటీవారు వేసిన మొదటిప్రశ్న. నేను నాముప్పజేడ్ల విద్యాలయయాభవముతో “కలుగుదు” రని యెన్నటికినిచెప్పను. జాతీయ సిద్ధాంతముల ననుసరించి విద్యావిధాన మేర్పాటుపబడిననే తప్ప సక్రమమున, అభివృద్ధికరమునగు శిక్షణము గలుగజాలదు.

యువకులకత్యధికగణ్య మగు శిక్షణ మొనగుట యనగా, సాధ్యమైనంతవరకు, సర్వీ, పేరీ, పరిత్యగ్యములను చరింప బోధించుటయే వారిని మహాబుద్ధికాలులుగను, పేరీమామంతులుగను, పరిత్యగ్యులుగను చేయునదియే విద్య.

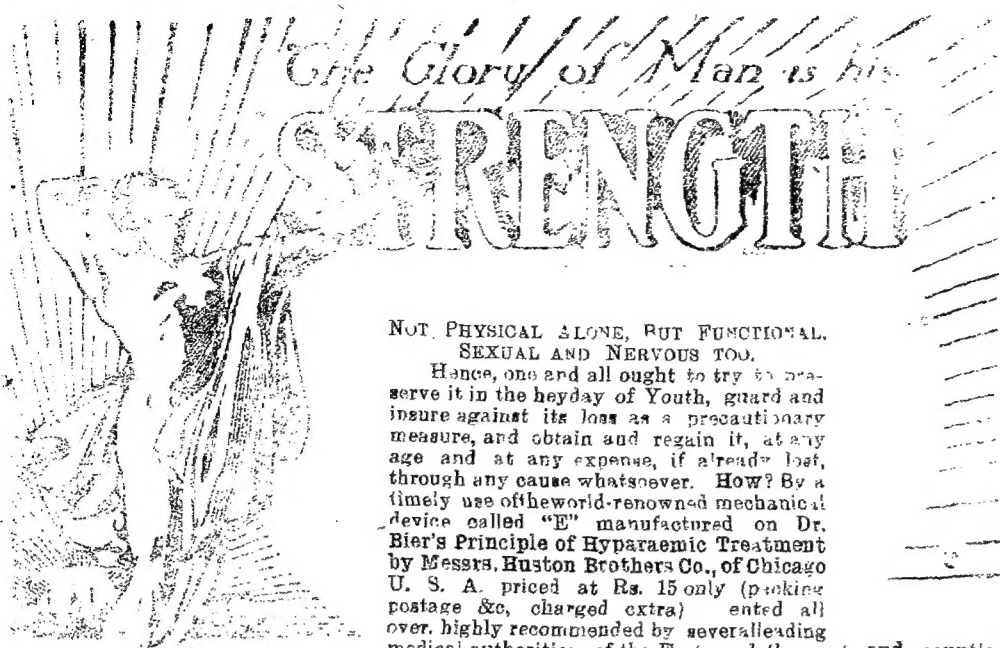
జాతులన్నియు నొక్కచేయెననే దైవము తనయఖండ మామలతో వివిధములగు పరిసరస్థితులను, వివిధములగు శిరోవృష్టిస్థితులను గలిగిన దేశములందు వివిధ జాతులను నిచ్చి సాంఘిక బంధముల యభివృద్ధికి వివిధములగు మార్గముల కేర్పఱచి, అత్యుచ్చమగు లోక సామ్రాజ్యత్వ నిర్మాణమునకు ప్రత్యేక జాతులు వేర్వేరుగా తోడ్పడునట్లు కాకములను నిర్ణయించి యున్నది. ప్రకృతి సత్యములు లోకమునందుండుటను ఏకమే యైనను, అవి అన్ని జాతులకును ఒకే సమయమున ఒకే విధముగా బోధపడునట్లు దైవ మొనర్చి యుండలేదు. మనభగవద్గ్రంథము, ఇతరదేశము లింకను మేల్కొనక ముందే లోకము నెరుట కొన్ని ప్రకృతసత్యములను తెల్పుగలుగు భాగ్యము గలిగెను. ఇంగ్లండును, ఇతర పాశ్చాత్య దేశములను కొన్ని ప్రకృతసత్యములను లోకమునకు ప్రకటించగలిగెను. వీనివలన లోకమునకు మహా మయోజనము గలిగినది. వివిధజాతుల తత్వముల ననుసరించుచును, ఒకేగుణములు ఆజాతసంతతికి నిరంతరము వంశపారంపర్యముగా వచ్చుసందర్భము ననుసరించుచును, ప్రాచీనసంప్రదాయములు జాతీయసంతి కంతటికిని సుబోధ్యములైయుండు సందర్భము ననుసరించుచును, దేశలక్షణములును వైదికరాజకీయాది ఇతరలక్షణముల బలము ననుసరించియును ఈ మహా సత్యములు మనకు లభ్యపడినవి.

ఒకదేశప్రజల జాతీయత్వమును నాశనము చేయుట అక్రమము. జాతీయతావిశాసనము చేయుట యనగా పౌరులకుగతాను గతికముగా లభించుచు, వచ్చిన ఈసత్యములను అలవరచుకొనకుండ జేయుటయగును. అనగా పేరులవిశాసనమునకు ప్రయత్నించుటయే. ఒకధూమికి పనికిరాని మొక్కల నాభూమియందు పాతినచో, అవి అచిగ కాలములోనే నశించును. ఒకదేశ జీవించగలిగినచో విశేష దృవ్యుద్ధి సొందజాలక సగమెదిగి యూరకుండును. అందులకే భారతీయ విశ్వవిద్యాలయమునందు భారతీయ యువకులకు భారతీయ మతసిద్ధాంతములు బోధింపకుండ చేయుట కోరవలెనునని గ్రానాట్టు పా ప్రభువుగా రిటిఫల న్యాయము పట్కెయ్యుండిరి.

ఇటలీనాకలు

అందఱు, ఏప్రిల్ 12:— ఈ వారమున 344 వాకలు వచ్చినవి 319 వెళ్లినవి. ఒకప్పీచురును మూడుపిడుగున మునిగినవి.

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL. SEXUAL AND NERVOUS TOO. Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hyperaemic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) sent all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients. Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man. Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English; write to-day, in all confidence if really interested of free descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika" to the Directress (A. P. DEPT.) Sole Agency for the East, Batala (Punjab) India.

హనుమాన్ బోరక్సు నబ్బు.

దీనియందు సంతతి తుల్యములగు వస్తువులను చేయుచున్నది. చెల్లి సంబంధమును పుండ్లు, గుర్రదగ్గజ్జ, చాడలు మొదలగు చర్మ వ్యాధులను ఆస్వాద్యముగా బాగుగును. చర్మమునకు వ్యుదత్తమును, నునుపును, నాజెమును యిచ్చును. అన్ని చోట్లను క్రమమునకు వొరకును. ప్రతిదీర్ఘమైన హనుమాన్ బోరక్సు బాగ్గత్తగా కనిపింతును. (151) రంగనాథం శెట్టి అందు బ్రకర్తు, మదరాసు.

ఇనాము ! ఇనాము !!

అంద మైన మధుర బుట్టాలచీరలు చీర 1-కి నెల రు. 3-12-0.

18 నూరలు నిడివి. 2 1/2 యావత్ వెడల్పు కలవి. రంగులు ఉత్తరవాదము. అందులో ఆ నేకవిధరంగులు గల బుట్టాలు వేయింపుడినవి పుంరకములు కలవు. ఇక్కాల నానకమునకు తగు నట్టి మేలుము చీర. ఈ చీర 1-కి కొనువారలకు ఎలక్ ట్రిక్ బంగారు ఉంగరము 1-కి ఇకాళుగా నువ్వించును. నర్సాపురం కరచీర 1-కి 16 x 2 1/2 రు 4-8-0 బందరు నవనకొడిచీర 1-కి రు 3-0-0 చాలామణి మామిడిచీర 1-కి రు 2-8-0 కాంచీపురము అరకుచీర 1-కి రు 5-0-0 శవంతం చీర 1-కి రు 5-8-0

1142 పి. సి. లింగం అందు కో, 2, రామానుజ ఆశ్రమ్ వీధి, సాకాన పేట కోట్టు, మద్రాసు.

AWARDED GOLD MEDAL 490 IN THE BARODA EXHIBITION For its Sweet Lasting & Delightful Smell TO THE WORLD-RENOWNED OTTO PARASTAN (REGD.) Therefore, please just try and enjoy. Prices: 1/2 oz 1 dram 1/2 dram Card 2-0-0 0-12-0 0-8-0 0-1-0 Sample Free on sending 3 annas postage Stamps. ALSO, PLEASE TRY OUR PARASTAN HAIR OIL (REGD.) Free from mineral oils. Best for the Hair. Price Rs. 1, and Postage Extra. Sample Free on sending 1 anna postage Stamp. The Parastan Perfumery Co. No. 1, PYDHONIE, BOMBAY 3.

కారణం బట్టి ఇది శ్రీచరణార్చనకు ముఖ్యమైనది. సంఖ్యయొక్కాచారముననుగుణమునకు మార్గ మిందు కానుచున్నది. అంతకు జనివీరినవలయును. ఈ 0-1-0-0 పోస్టేజీ కేటం. ఆంధ్రప్రదేశ్ కావ్యాలును, 7 సంఖ్య కెట్టి వీర, మదరాసు.

చక్రవర్తి మాతలు ఆజీవము, చలనచిత్రము, హాస్యము, స్వప్నము మొదలగు కలుగు బలహిమము, తెలుపు, మరలు, సకలవిధమైన మూర్త్యులను ఎల్లప్పుడీకిని కాకుండ గణము చేయు ఒక వ్యవహారముకాటి న్యాయోగసంజీవి మాతలు. వీటికి సమానమైనది వేరేలేదు. వీటికి ఆ నేకకాట్ల మోగ్యతాపత్రములు చెందినవి. కొట్లకొలది జనులు గుణము చెందియున్నాడు. ఉపయోగించినచోడనే గుణము తెలుపును. గుణములేదప్పుడును దెబ్బ వాగును చేయుచును. రెండేబుడు చాలాను. 30 మాతల బుట్టి 1-కి రు. 1-0-0. ఉత్తరదేశములకు విజయము కావలయును. 443 నావరన్ అందు కోవె, కచ్చాశ్రేయ అగ్రహారము, మద్రాస్.

జ్వర హరి

దీనియొక్క నామధేయము తెలుపురీతియే జ్వరమును హరించుట కిది సాటిలేనిది. మలేయా (చివ నాయు) జ్వరములకును, విడిచి విడిచి నచ్చు జ్వరములకును యెత్తివది. కొన్ని నా పుచ్చుకొనుటవల్ల కలుగు జ్వరము జ్వరహరివల్ల కలుగవు. కాబట్టి దీనిని నిర్భయముగ జ్వరమును సమహాయముగా యా బోషధము పుచ్చుకొనినచోడేలాటి చెప్పిన జ్వరమైనను బొత్తిగా నిలిచిపోవును.

ఈ బోషధమును గూర్చి వ్రాసిన ఆ నేటలగా నుకరి యొక్క ఉత్తరము:-

వకీలు (అటార్నీ-అట్-లా) మారాస్ పొందు రంగ గారు వ్రాసిరి:- మీయొక్క 'జ్వరహరి' జ్వరములకు మధురమయందు అమోఘమైన బోషధ మని మిక్కిలి సంతోష పూర్వముగా తెలిపించెను. కష్టాల మాత్రంబునందు సాల్ నెట్టిగా నుండు నా గ్రామములలో కూలీలకు అంటుజ్వరము వ్యాపించి పీడించుచుండగా, హెచ్చి వారియొక్క 'జ్వరహరి'నివని జ్వర పీడితులకు ఉచితముగా నివ్వబడి స్వల్పకాలములోనే వీరందరు స్వస్థుల కెరిరిరి.

ఇప్పుడే ఒకసీసాను కొనుచు.

ప్రతి బోషధవాపులలోను వర్తకుల వద్దను వొరకును. సీసా ఒకటికి నెల రు. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11.

మీకు ఈ బోషధం వొరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగాయీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయును.

హంతి హంతి నివారణి

ఓమం - కర్పూర్

ఓమం-కర్పూర్ అను బోషధము ఆతివీరదనము, కనుపునొప్పి, కనుపులో నాయువు మొదలగు న్యాధులను ఖండించుటకు ప్రసిద్ధమైన బోషధము.

ఒక సీసా ఎనమండుగురిని బ్రతికించినది.

వెస్టియన్ మిషన్ సానెటి రెవరెండు టి ఎఫ్. నికల్సన్ గారు వ్రాసిరి:- హంతిచేడి కలిగినవారికి మీయొక్క ఓమం-కర్పూర్ గుణముచేసినందుకు నేను మిక్కిలి సంతోషముతో సాక్ష్యము చెప్పగలను. 1884వ సంవత్సరమున దక్షిణభారతీయలోనుండు మన్నారగుడి అనే నా పురలోనున్న చుట్టుపట్ల గ్రామములోనున్న హంతిచేడి విశేషముగా వ్యాపించి ఉచితముచుండెను. ఒకరోజున యిద్దరు మనుష్యులు అందులో ఒకరు పోలీసుబుట్టోతు - మిక్కిలి దుఃఖముతో నా యింటికి వందుకు గాను వచ్చిరి వారికి మీయొక్క ఓమం-కర్పూర్ నుమారు, అంగ నడికరము, సీసా ఒకటి యిచ్చి వాడుక చేసే విధము చెప్పితిని. ఇతము, అనగా రెండు వారముల లోపల వారు తిరిగివచ్చి నాకు కందనములు చెప్పిరి. ఏమగుచు బిడ్డలును, ముగ్గురు స్త్రీలును ఓమం-కర్పూర్ కల్ల కాసాదబడి రని నాతో చెప్పిరి. వారు చెప్పిన దృష్టాంతము నిజమని నమ్ముటకు నాకు పూర్ణమైన కారణము లుండెను.

దీనిని యింటిలో నుంచుకొనుము.

ప్రతి బోషధవాపులలోను వర్తకులయొద్దను వొరకును. సీసా ఒకటికి నెల రు. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11-0-0

మీకు ఈ బోషధం వొరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగా యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయును.

హెక్టర్స్ గేట్ ఇండియన్ రెమిడిస్ కంపెనీ,

ట్రస్ట్, నా ౯ అంబు కంపెనీ, నెలెల్లా, 15, అంబులం వీధి, మదరాసు.

(1122) Agents: Oakley, Bowden & Company, 15, Armenian Street, MADRAS.

దేవి మదనపాణ లేహ్యము.

(8 జప్తు)

48 పూటలమును నెల రు. 2.

ఈ శ్రేష్ఠమైన లేహ్యము ప్రాణాధారపత్తును వృద్ధి చేయు నొక సంజీవి యని చెప్పవచ్చును. దీనిని శ్రీపురుషులు ఏకాలమందును పథ్యము లేకయే పుచ్చుకొనవచ్చును. ఈ మందును పుచ్చుకొనుచున్నయెడల కృపించి శరీరని బలాభ్యునిగా తేసి ఆజీర్ణము, జ్ఞాపభక్తిలేకుండుట, మొదలగు మధురములను పొగొట్టి రక్తమును మత్తమును పృథ్విపఱచి మనోవృధమును గలుగ జేయును. (1116)

దేవిపండిత, పి. కల్లుప్ప మొదలియారు దేవసిద్ధవైద్యశాల, ఎస్టేట్ బిల్డింగు మద్రాస్.

దేవి సర్వమేధు సంజీవినునె

ఒకబుడ్డి మూసరుగోజుల నూనె నెల రు. 2.

ఈ ముగ్గుతమైన నూనె యొక సిద్ధపువ్వునివల్ల నను గ్రహింపబడినది. ఈనూనె రంగుంధపామకాదులులేక అచ్చపు మూలికల రసములతో చేయబడినది. ఇందొక్కొక్క మూలికయు చెయివిడిచివట్టి రోగములను ఖండించునని సిద్ధశాస్త్రములందు చెప్పుబడియున్నది. యీ సంజీవిని పుచ్చుకొనినయెడల మేపుబద్ధము, నల్లమేపుము, పవిత్రము, కొలుకు, నూనెక నాయువు, తొడ్రుణము, ఏనుక కాళ్ల జ్వరము, అండవాతము మొదలగు రోగములు ఖండింపబడి దేహకాంతి నిచ్చును.

మలబద్ధమునకు మంచిమందు.
క రో లా.

వాసనలేదు, ఏరుచిలేదు, దవడదార్దము, పులితేపురాదు, భేదము గావు, దినము కాలగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము గల అయ్యేలాగున గర్భశోధన గావించును.

1 పాను, 1 పాను సీసాలు
సీసా 1-కి వెల
రూ. 2-8-0, 4-0-0.

శ్రీ జ ర గా రి
లీవరు టానిక్.

వైత్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల నొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్య మునలన గలుగు బాధలకును, అలవలకును, ఆకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తలతిరుగుటకును, విసు గునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.
సీసా వెల రూ. 1-8-0.

కుల్ హ ట్టి.

ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమిగలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్పు గలదు. సదో ధ లి త ము శాశ్వతము.

ఈ సొల్యూషన్ పై పెట్టె 1-కి రూ. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists & Druggists, Mount Road, MADRAS.

దబ్బియు. ఇ. స్క్రిట్ అండుకో., (లిమిటెడ్)
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు మదరాసు

మందులు గోరునవ్వుడు యీప్రతికేడునుదాహరించ గోరెదము 368

1090
దూపాయలు

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

మీరు బహిషకలుగా నన్నారా? అయితే డి. మన్నాలాల్ గారిచే తయారుచేయబడిన లోకప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బను నేపించండి. నేపించిన యెడల ధాతువుప్రీతి, రక్తపుప్రీతి, నిశేవబలము, ఆకలి ఎక్కువ మొదలయినవి. కలుగును. స్వస్థస్థితియు, ధాతువు మూత్రములలో కలిసిపోవుట, నీరుచురుగు, బహుమూత్ర వ్యాధి మొదలగునవి మానను. దీనివలన మంచి గుణము పొందిన ఆశేటలు రంగోస్, పివాంగ్, సిలోస్, ఆఫ్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, తదగావ్, ఈస్టాండియన్లుండి బహుమానపత్రములు విశేషముగా సంపాదించుదురు. కావలసినచారు ఆర్థికాస్థానపున పంపినచో బహుమాన పత్రముల కాపి పంపుదుము. ఇది ఆర్థిక మని రుజువుపరచుచున్నది. వైకల్యపరియోగండు బహుమానము యిచ్చు బహు. ఆట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమూలముగా పొందకచ్చును. పార్శ్వమున కొను నవ్వుడు "డి. మన్నాలాల్" అని యుండుట చూచి తీసికొనవలయును. అనుపాన పత్రము సార్వభౌమ పంపబడును ఏజెంటులు కావలసియున్నది. 15 శులలు తేల్చీ కల రూ. 2-0-0. కపాలభర్త 1-కి డబ్బాలకు 6 అణాలు

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు,
సాలామిసిరి మురబ్బ డిపో, బెంగళూరు సిటీ

(619)

మీ కవసరమయినచో

యోగ్యసంబంధమైనట్లగు 1090 పోతపోయినట్టి 1090 మనులను గురించియు, ఇతరు, ఇనుదాదాపులు 1090 మనులను ముఖ్యము వంచబడిన కేటము కోసముగా గావచ్చు. ఇది 1090 మనులను ఇంకొక విధమున సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది సంబంధములతోనే పరిగణించవచ్చును. ఫలకా ములకు ఉండుటను. దీని సామానులను విస్తృత తక్కువవెలల కిచ్చుచున్నాము. కోరి మందిన ముందు నిజముగానే మరలగా విచారించుచు, కొప్పు మీకు మోసివేయవలెను.

కలవడి:-- డి రిలయన్సు ఫౌండేషన్
1 శాల్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, తిలకపెట్టె నెం 50కి రూ,
389
మదరాసు
(వై కామోజుష్ గోరునవ్వుడు ఈ ప్రతికేడు కూడ సుదహరించ గోరుచున్నారు.)

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయావధములు

బృహత్ మంజుష్టాదిక్వాథ
రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రశస్తమైనది.
1 పాను సీసా రూ 0-12-0.

చంద్రవభగుటి
మూత్రవ్యాధులందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రూ 1-0-0.

వాసవలేహము
దగ్గునకు మంచిమందు.
1 పాను సీసా రూ 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయభాషలో జరుపవలయును.

జాండూ ఫార్మాస్యూటికల్
వర్మన్
అయుర్వేద యావధముల జేయువారు
బొంబాయి నెం. 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13

అమృతార్ణవ అవతేన్యము.

ఈ తేన్యము రక్తమునకు కుడిచేసి వీర్యమును హెచ్చించి బలమును కలిగించి యుష్ణశక్తినును చేసి చేతి కాలి చుట్టల పొగొట్టును. మెదడును చల్లచేసి శరీరమునకు తేజస్సును కలిగించును. దీర్ఘక్షయ, భేదలు, తలనొప్పి, రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును.

219 అర్ధపాను డబ్బి 1-కి రూ. 2-0-0.
వైద్యశాస్త్ర ముఖ్యోపాధ్యక్ష గోవింద్రి,
అతంకనిగ్రహా హావధాయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

201 **పాశ్యపు వేంకటాచల** 5-4

పండితులవారి సిద్ధావధములు
లోకామయవార కస్తూరిమాత్రల నిష్పజ్ఞతనను పరికింపుడు.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించుచున్నది.

ఇండియావారు మాత్రమే 1 క; బర్మా, సిలోన్, మలయ్, గోవా, ఫీజి, బెలిండ్, ఈస్టాఫ్రికా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ సీ సిద్ధావధమును, ఈ పయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయవార" కస్తూరి మాత్రల సీసా మీ యింట నున్ననుండెల్ల మూటికి వైద్యుల సమయమును, నిరీక్షించి, ముర వెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, సార్వజనాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధము, దగ్గు, గజమునొప్పి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, విన్నవిడ్డలకు లుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు వనేక రోగములును, ఈ సిద్ధావధ సేవనచే వాక్యర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో 1 కేకవిధము అనునట్టియు నుపయోగకరములగు 3 రూటక మూలికలనుండియు యావధములను తయారు చేయబడుచును.

విజ్ఞప్తిన యావధావధా కురును. ప్రతి సీసాయందును ఉండెను; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాలో గూడి యుండును. 260 మాత్రముల సీసా 4 అణాలు, మూత్రము.

6 సీసాలు లోకసారి తక్కించుకొని బహుళ భర్త్యుకోసమే రూ. 1-2-0
12 సీసాలలోకసారి కొనిన 2-12-0
25 సీసా లోకసారి కొనిన 5-0-0

సమస్త రోగములకు మానవ్య అయుర్వేదము విద్వేషధములను కలిపెను.

వినియోగము:-- శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మద్రాసు

